

Orienteeruja

nr. 7/60

November 2001

KOOSTÖÖ & Kas orienteerumise varjukülg? JALITAMINE!

► Noorendik:
Tubased o-mängud ehk
sügis käes – aeg õppida
orienteeruma!

► Intervjuu Vello Viirsaluga

Üleliidulised võistlused Haanjas 1964 - Eestile edukaimad

Eesti Orienteerumisliidu
perioodiline väljaanne
Ilmub 1994. aastast

Väljaandja:

EESTI ORIENTEERUMISLIIT
Regati 1, 11911 Tallinn
A/a: 221002100295, Hansapank
Tel./Faks: 06 398 681
e-mail: eol@spin.ee

Peatoimetaja: Maret Vaher
Aia tn 2-3, 61001 RÖNGU
Tel. 052 32 977
07 459 254 (k), 07 459 487 (t)
e-mail: maretvaher@hot.ee

Esikaane kujundus: Kalev Külaase
e-mail: calew@hot.ee

Esikaane foto: Harry Veide
Tulemuste küljendamine: Maret Vaher
e-mail: maretvaher@hot.ee

Kolleegium: Sixten Sild, Ruth Vaher,
Kaidi Oone, Rasmus Ruuda

Orienteeruja üksikmüük:
Mati Poom (Tallinnas, Põhja -Eestis ja
suurematel üleriigilistel võistlustel)
Tiina Oras (Tartu neljapäevalutel)
Üksikuid eksemplare saab osta ka
EOLi kontorist Piritalt Regati tn 1
Üksiknumbr hind: 15 kr.

Järgmise numbre kaastööde viimane tähtaeg:
20. november 2001

Reklaami- ja tulemuste avaldamise hinnad:

1. EESTI O-VÕISTLUSTE TULEMUSTE AVALDAMINE EOLI

Liikmetele

1.1. kuni 100 võistlejat	50 kr*
1.2. kuni 200 võistlejat	100 kr *
1.3. kuni 300 võistlejat	200 kr*
1.4. kuni 500 võistlejat	300 kr*
1.5. üle 500 võistleja	400 kr*

* 2-päevase võistluse tulemused + 50%; 3-päevasel võistlusel + 75%; 4-päevasel võistlusel + 100%

2. EESTI O-VÕISTLUSKUTSETE AVALDAMINE EOLI liikmetele

2.1. suurus kuni A7	50 kr kord *
2.2. suurus kuni A6	100 kr kord *
2.3. suurus kuni A5	200 kr kord *
2.4. suurus kuni A4	500 kr kord *

* Korduskutse avaldamine - 30%

3. REKLAAMI AVALDAMINE * (sisemised leheküljed)

reklaami suurus kuni Eesti Välimaa	
3.1. A7 100 kr kord	200 kr kord
3.2. A6 200 kr kord	400 kr kord
3.3. A5 400 kr kord	800 kr kord
3.4. A4 800 kr kord	1600 kr kord

Tagumine lehekülg:

3.5. A5 500 kr kord	1000 kr kord
3.6. A4 1000 kr kord	2000 kr kord

* Kordusreklaami avaldamine - 30%, mitmekordse reklaami avaldamise hinnad kokkuleppel EOLiga.

Kõik muud soodustused kokkuleppel EOLiga.
e-mail: eol@spin.ee , tel 6398681

Kõik tulemused, kutsed ja reklaamid tuleb esitada toimetajale digitaalsel kujul aadressil: maretvaher@hot.ee

PRESIDENT

2001 läheb ajalukku

Aasta 2001 jäääb kindlasti Kirkana meic orienteerumisajalukku. Selle hooaja kolm kõige olulisemat sündmust - elektroonilise märkesüsteemi kasutuselevõtt, meie ajalehe uuestisünd kvaliteetajakirjana *Orienteeruja* ja MM-võistlused Tamperes.

eesmärk ei ole ajakirjaga kasumit teenida, vaid vahendada informatiisi ja levitada selle abil orienteerumist kõigi spordihuviliste hulgast.

Elektroonilise märkesüsteemi Sportident ehk SI tulemine meie orienteerumisellu on muutnud palju. Meie võistlused on muutunud kvaliteetsemaks, võistluskorraldus läbimõeldumaks, võistlejad rahulolevamateks. Orienteerujad tulid uuendustega nii hästi kaasa, et peame aastal 2002 jätkama "SI katku" levikut kõikidel orienteerumisvõistlustel. Püstitame juba täna eesmärgi, et aastal 2003 toimuvad eranditult kõik orienteerumisvõistlused, sealhulgas ka Eestimaa rahvaspordi parimad üritused - orienteerumispäevalutel, elektroonilise märkimisega. See on täiesti reaalne eesmärk. Tuleb vaid ise olla aktiivne ja pingutada rohkem.

Võistluste korraldustaseme tõus on oluline kui soovime saada alale uusi tegijaid. On teada, et lähiaastatel väheneb noorte arv meie ühiskonnas. Seetõttu tugevneb spordialade vaheline võitlus kontingendi pärast. SI on meie võimalus olla atraktiivne noorte hulgast. Pakkuda neile samaaegselt Eestimaa kaunist loodust ja kõrgtehnoloogiat.

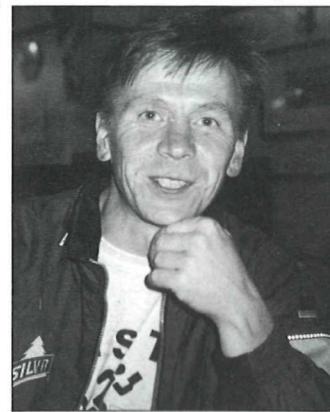
Ajakiri *Orienteeruja* on akahitlemaata parim ühte spordiala kajastav perioodiline väljaanne Eestis. Seda nii sisult, trükitehniliselt ja tellijate arvult. Teistel aladel on väga raske midagi sellist järgi teha. Neil ei ole lihtsalt piisaval arvul tellijaid.

Orienteerujate täanane tugevus on selles, et meid on suhteliselt palju. Ja tulevikus peab meid saama veelgi rohkem. *Orienteeruja* laiem levik on selleks üks võimalus. 2002.a tellimishind 160 krooni, on soodne. EOLi

M-võistluste sportlikest tulemustest olulisemaks hindan ma seda, kuidas Tamperes toimunu mõjutab kogu maailma orienteerumist. IOFi selge otsus - reformida tipporienteerumine, tuleb ellu viia. Tampere-MM näitas positiivse kõrval ka paljut, mis segab tipporienteerumist olemast täisväärtuslik TV-ala. Meie parimat orienteerujat seisavad ees huvitavad aastad. IOFi poolt kavandatu töstab kindlasti taset ja konkurents, aga loob ka väike-riikidele uusi võimalusi. Mul on hea meel, et meie orienteerumislegend Sixten Sild on tagasi ja üritab uesti. Meele teeb nukraks see, et noored ei saa endiselt Sixtenist jagu.

Novembri lõpus toimub Kurgjärvel EOLi üldkogu. Teeme kokkuvõtted, autasustame parimaid, seame plaane tulevikus. Kaks aastat tagasi valitud EOLi juhatuse paneb oma volitused maha ja toimuvad uue juhatuse ning juhatuse esimehe – presidendi valimised.

Kohtumiseni Kurgjärvel!

LEHO HALDNA
EOLi president

TULISED TEEMAD

Kas koostöö tegemine orienteerumisrajal on ainult eetikaküsimus?

EOLi üldkogul 17. märtsil 2001 kinnitatud võistlusreeglite 24. peatüki "Aus mäng" punkt 24.3 keelab koostöö tegemise raja läbimisel ja punkt 24.13 lubab seda sätet rikkunud võistleja tulemuse tühista da.

Ühel võistlusel saavad samal rajal võistlevatest sportlastest kokku pärvis paljud. Kas see, kui võistleja leiab teise võistleja abiga ainult ühe kontrollpunkt, on keelatud koostöö, mis annab aluse tulemuse tühismiseks?

Kas võistleja tulemuse tühismiseks piisab, kui ta läbib teise võistlejaga koos rohkem kui poole rajast? Kui jah, siis kumma tulemus tühistada? Kas selle, kes märkis suurema osa koos läbitud punktidest hiljem? Või mõlema tulemused? Kes võtab endale julguse otsustada, kas võistlejad tegid koostööd, ja kes ütleb, kuhu asetada piir, milles alates võib hakata koos-

töö eest tulemusi tühistama?

Tänavused Eesti meistrivõistlused öisel rajal, tavarajal ja pikal rajal töid taas teravalt esile jälitamise ja koostöö probleemi, mis on täpselt sama vana kui orienteerumine ise.

Setumaal peetud tavaraja meistrivõistluste aegade analüüs näitas, et koostööd tehti nii naiste kui meeste põhiklassis üllatavalalt palju. Kui hakata tulemusi tühistama, ei jäiks protokollist kuigi palju alles. Võistluse järel listis or.vestlus puhkenud emotSIONAALNE arutelu ei piirdunud seekord õnneks siiski ainult süüdistustega ja õigustuste rahega, nagu pahatihti juhtub, vaid jõudis konstruktivsust ilmutades välja konkreetse ettepanekuni, mille rakendamine võiks tulevikus koostöö tegemise võimalusini oluliselt vähendada.

Lahenduseks pakuti teha Tampere MMi eeskujul tavaraja distantsi keskele kaks ühise algus- ja lõpp-punktiga hajutusringi, mida üksteise järel starti-

nud võistlejad peavad läbima erinevas järjekorras. See sunniks rajal kokku saanud võistlejad iseseisvalt tööle ja annaks tugevamale võimaluse eest ära minna. Tuleb loota, et sügisel üldkogul valitav EOLi uus juhatuse selle ettepaneku heaks kiidab ja 2002. a. Eesti MV juhendisse sisse häälletab. On ilmne, et hajutuse kasutamine tavarajal teeb korraldaja töö oluliselt keerukamaks, kuid usutavasti on tulemus vaeva väär.

Õnneks ei ole koostöö rajal ainult Eesti orienteerumise häda. IOF on olnud juba aastaid sama probleemiga silmitsi – rohkem kui pooltel möödunud kümnendi MM-võistlustel on mõned medalid võidetud mitmekesi koos joostes. Teravalt on jälitamise teema tõusnud sel sügisel päevakorda ka põhja-naabrite soomlaste juures.

Samaaegselt meie tavaraja meistrivõistlustega Korelas, selgitati septembril esimesel nädalavahetusel Soome tavaraja mestreid Nilsias. Soomlastel

läks veel hullemini kui meil, sest neil võttis üle poole raja koos jooksnud tandem meeste põhiklassis nii kulla kui hõbeda. Nii nagu meid, sundis see juhtum ka soomlasti endalt küsimä, et mida arvavad sellisest spordialast teised, orienteerumisest kaugemal seisvad inimesed? Kõnesolev võistlus ja sellele järgnenud vastukajad kirjutavas pressis ajendasid probleemi käsitlema pikemas artiklis *võrguväljaande Orienteering Online* toimetajat Ivan Nagy't. Kuna teema on meil endiselt aktuaalne, siis toome nimetatud artikli tõlgituna ära ka Orienteeruja lugejatele. Usume, et leiate selles palju tuttavat.

Artikli originaali saab lugeda *Orienteering Online*'ist, aadressilt http://www.orienteeringonline.com/data/id_0208.html

Orienteeruja toimetus

(Orienteerumise varjuküljest lk 8, 9, 22.)

Sõjaväelaste MMilt teatejooksu hõbe ja võistkondlik pronks!

Silmapiirini ulatuvad korgitammed salud, sirged rivid viljade all lookas oliivipuid, koristamist ootavad päevallepöllud ja sügisvihmahoogudes haljendama lõönud karjamaad - selline on sügisene Portugal, kus peeti 8. - 14. oktoobrini 34. Sõjaväelaste MM orienteerumises.

Maret Vaher

(Võistlus lk 23.)

Üleliidulised võistlused Haanjas 1964 — Eestile edukaimad

1964.aastal üleliidulisi tiitlivõistlusi ei peetud, siis oli hooaja kaalukaimaks võistluseks Haanjas üheaegselt peetud NLiidi 8 linna ja Balti matš, kus startisid kõik tolleaegsed NLiidi tipiorienteerujad — eelmise aasta üleliiduliste kuuest võitjast oli kohal viis.

Vello Viirsalu

(Põlispuud lk 13, 21-22.)

November

Käes on mõnus hooaja-järgne periood. Aeg, mil möödunud suvele tagasisiade tehakse ning hinnatakse - mis hästi, mis halvasti tehtud. Viimasedki võistlused on seljataga.

See on aeg, mil tuleb koguda (närv)energiat uue harjutamisperioodi alustamiseks.

Sixten Sild

(Nooreniku puukool lk 6.)

Orienteeruja väljaandmist toetavad AS Tõravere Trükikoda ja Eesti Kultuurkapital

EESTI KULTUURKAPITAL

Juhatuse otsused

29.09.2001.a.

205. Kinnitada EOLi 2002.a. litsentsisüsteem <http://www.orienterumine.ee/eol/dok/2002litsents.htm>

Juhatus arutas kiirendatud korras läbi ja kinnitas uue litsentsisüsteemi. See annab võimaluse tellida litsentsi koos ajakirjaga soodsalt enne 01.12.2001. Litsentsimaksude täht-

ajad ei kattu jõuluaegsete väljaminekutega.

206. Esitada EOLi üldkogule otsuse projekt: 2002.a. korraldada n.ö. mitteametlik EMV või Eesti KV rattaorienteerumises (korraldaja OK Maru)

Korraldada alates 2003.a Eesti MV rattaorienteerumises.

Maastik suletud kuni 2. september 2002!

RISTSÖNA nr 7/7

Lahendussõnadeks on seekord läbi 6 ristsõna jooksnud lause autori nimi.

Selle kuulsa mehe nimi ja lause tuleb saata novembrikuu jooksul toimetusse, kus õigestivastanute vahel loositakse kolm Orienteeruja aasta tellimust 2002. aastaks.

Juhul, kui võitja on ajakirja juba tellinud, tagastatakse talle tellimisraha. Võitjate nimed avaldatakse aasta viimases, detsembrikuu numbris.

Selle numbri ristsõna on koostanud Tarvo Avaste.

Orienteeruja toimetus

B	S	MAILMA-MEISTER 1993 ANTIMON	O	Y	S	S	D	N	TUJUTUD VÄLIS-EESTI
V	A	L	N	E	P	O	HAPNIK DOPINGKUUNE TEATIMEETUS MAAVÄLJA 8/92	-	
A	L	50. ALUMINIUM LÄMMASTIK+VANAADIUM	N	V	POST SCRIPTUM EMO-DIKTAATOR ... OHTULEHT	D	T	I	T
L	M	1050. LÄMMASTIK+VANAADIUM	O	T	S	MÄRGALA E. O-JA SÖ-O-tel OMAN (2000K) ... LOGIA			
S	I	M	V	O	L	SÖMBOLE (VN.K)			
T	HAALMA-MEISTER 1999 TONN LÄMMASTIK+VANAADIUM	E	I	L	ROHTAIM VALE (ING.K)				
A	L	E	I	L					
D	A	L	O	T	IDA NARRID TERAVILJ KAUSIVOKAAL				
M	KUNSTNIK ... MÄGI-KAHV TAEVUHAA AASTA	V	O	O	R	E	ESTI TELESERIAL EMIK LÄMMASTIK	E	
S	P	A	F-RING-RADA BELGIAS JUPITERI KAASLANE	I	O	Loom (Rootsi K.) MEDIA-KOMPANI		N	

RATTAORIENTEERUMINE

MTB-O esimesed maailmameistrivõistlused

Haloo, tegijad naised?

2002 aasta on esimene rattaorienteerumise MM aasta, mis toimub 2.-7.07 Prantsusmaal Pariisi lähetal Fontainebleau nimelise linnakese ümbruses.

Kavas on kaks individuaalvõistlust, hommikuse proloogiga piikk rada ning lühirada, ning teatevõistlus segavõistkondadele kaks meest ja üks naine.

Eesti Orienteerumislit võib välja panna koondise suurusega kuni 6 meest ja 6 naist, kusjuures pikal rajal saab startida 6+6, lühirajal 4+4 ning teates 1 võistkond.

Eestlastest on seni kindlalt huvi kinnitanud MK sarjas kogemuus kogunud Margus Hallik ja Arbo Rae, järgmisest aastast lubas rattaorienteerumise tösiselt käsite võtta ka lihtsalt kogenud mees Rene Ottesson. Koondise eelülesandmisse peab tegema juba 15-ndaks märtiks ja lõplik registreerimine toimub maikuus, mistõttu rattaorienteerumise MM-

startida soovitatav meestel ja naistel (haloo tegijad naised?) paluks endast võimalikult varamärku anda, et saaks teie sooviga arvestada.

Kevadel toimub nii Eestis kui ka põhja- ja lõunanaabrite juures mitmeid jõuproove kus on võimalik oma taset ja ettevalmistuse edukust demonstreerida.

Samal ajal (3.-5.07) toimuvad ka IOF egiidi all peetavad võistlused kuni 1967. aastal sündinud veteranidele ja 1982 või hiljem sündinud juunioridele, 2-päevane individuaalvõistlus kulmineerub viitstardiga kolmandal päeval.

Võimalus startida ja maailmatasemel MTB-O kaarte proovida on ka lihtsalt avatud rajal.

Lisainfot ja kaardinäidise leiab ka internetist

<http://www.ffco.asso.fr/mtbo2002.htm>

Arbo Rae

Palju õnne sünnipäevaks!

01. november 1978

Andreas Kraas

Tõnu Savi

Tõnu Nurm

Ruth Vaher

Vello Loorits – 60

Mart Vendelin

Tõnu Raid

Tiit Koppel

Eda Tärk

Ülo Saar – 55

Udo Margna

Mare Ojaste

Toivo Saue

Marika Pilt

Johannes Tasa

Anne Ümarik

Rain Eensaar

Olle Kärner

Monika Järveoja

Arne Kivistik

Marlen Vaiksalu

Erik Aibast

Ülo Needo

Ene Altmäe

Jaan Miljan

Raul Kudre

Kerti Rebane

Margus Hallik MTB-O MK etappidel Ungaris 7. ja 9!

Arbo Rae

Septembris toimunud MTB-O MK etappidele sõitsid Eesti lippu kõrgel hoidma seekord jälle vaid Margus Hallik ja Arbo Rae. Kuidas reis läks ja mis muidu uudist on saab lugeda allpool.

Kohalesaamine

Lüües lahti Euroopa kaardi selgus, et Austria on küllaltki kaugel ja raskesti ligipääsetavas kohas. Lühimaks võimalikuks teekonnaks andsid atlased 2000 km. Mis seal siis ikka, ostsime pagasniku pakisuppi täis, panime rattad tagaistmele, pakkisime kaasa nii talvejoped kui ujumispüksid ja gaasi! Seiklustele vastu.

Teravaid elamusid saime kogeda juba enne kohalejõudmist – nimelt elasime 80 km enne Innsbrucki üle väikese avarii, mille tulemusena auto muutus sõidukölmatuks. Lakhete korraldajate abiga saime siiski oma kraamiga võistluspaika, auto jäi kohalikku remonditöökotta kogema saksa täpsust austria moodi.

Lumiste mägede vahel

Võistlused toimusid Innsbruckist ca 40 km kaugusele Miemingi platoole, mis on aktiivne turismipiirkond.

Võistlusmaastik koosnes asfaltteedega asulatest, nende vahelistest karjamaadest ja metsatukkadeist. Suurem mets algas mägede jalamilt, ning reeglina oli kaardi piiriks kõrgusjoon.

Kaardi mõõt kava oli 1:20.000 ning horisontaalide vahe 10m. Kahjuks ei näidanud võistluste ajal päike ennast kuigi sageli ja hommikuti oli näha, et üleval mägedes oli lund juurde sadanud, kuid saime hakkama.

Püsi teedel ja radadel!

Inimene ja eriti orienteeruja on juba loomu poolest selline, et otsib alati lühimat ja kiireimat teed eesmärgini.

Margus Hallik Tampere MK-I

Foto Harry Veide

Seetõttu jäi lühiraja starti asudes väga paljudel kiivri alt välja keeld liikuda mujal, kui teedel ja radadel. Korraldajad olid aga eriti verejanulised ning olid ühe etapi planeerinud sedasi, et lõikamata jätmine tunduks patuna – kas vähemalt minuti võtnud ümbersõit mööda asfalti kohani, mida punktist näha või punktist väljasõit ca 10 sekundiga üle rohumaa alla samale teele.

Loomulikult oli võistlejate valikuid fikseerima pandud kohtunikud, kes vaikset rohuma lõpus oleva põosa taga luurasid ja patustajate numbrid kirja panid. Tulemuseks oli see, et 66-st startinud mehest 15 tulemus tühistati, sh ka parimad aja sõitnud Petri Forsmani ja Jaroslav Rygli omad ning ka Margus pidi seekord leppima tulemusest ilmajämisega. Peale diskvalifitseerimisi osutus võitjaks Jussi Mäkila FIN

ajaga 53.52, jäettes teiseks meeskonnaakaaslase ja rohkem talveorienteerujana tuntud Arto Lilja +12 sekundiga. Kolmandale kohale platseerus tugev Šveitsi suvemees Alain Berger +40 sekundiga, kellel tõsised plaanid ka järgmisel aastal MM-ilt medal võtta. Eestlaste etteaste piirdus seekord Arbo keskpärase tulemusega, kes hõivas 15. positsiooni ajaga +8.19.

Kurnav tavarada

Tavarada osutus meile, kes me iga päev pole harjunud mägedes ronima, raskeks.

Etapil 9-10 tuli võtta 250m tõusu, milline summa tasasemal maastikel tuleb mitme võistlustardi peale kokku.

Tavarajal polnud seiklussporti maailmameistrile Petri Forsmanile vastast – algusest peale juhtinud Pete võttis lõpuks võidu ajaga 99.32, talle

järgnes +2.25 Alain Berger SWI ning kolmanda platsi hõivas Jonas Fritchky SWI +2.45

Meie saak jäi seekord seoses ebapiisava ettevalmistusega mägironimiseks eriti kesiseks, Margus 33. ja Arbo 45.

Margus Halliku läbirimurre rattaorienteerujate eliitseltskonda

Ungari etapp toimus 21.-23.09 Veszpremis, Budapestist ca 90 km edelas Balatoni järve lähistel. Olles saanud viimasel minutil remondist kätte oma sõiduvahendi, suutsime võistluspäeva eelöhtul ilusti kohale jõuda, treeningrajale siiski enam ei jõudnud.

Maastik, kliima ja võistluskorraldus erinesid Innsbruckist 600km kaugusest rohkem, kui oleksime oodanud. Võistlusmaastikuks oli välja pakutud poolavatud, väikeste, kuid järskude reljeefivormidega maastik, mis muul ajal leibab kasutust kohalike motospordi laste harjutuskohana ning seetõttu omas arvestatavat motokrossi radade vörku. Erinevalt Austria etappidest oli Ungaris sallitud sõitmine väljaspool teid ja nii mõnigi ideaalne teevalik nõudiski pikeemat või lühemat lõiget. Vürtsi lisas lõikama minemisele asjaolu, et korraldajad olid juba enne harjutusrada hoiatanud salakavalate okastaimede eest, mis kummi tungivad ja võivad sisekummagi lekkima panna. Oma esimese rattaorienteerumise maailmakarika etapi võidu saanud Viktor Kortšaginil olid peale võidukat sõitu küll kummid täis, kuid õhtuks olid mõlemad tühjaks immitsenud.

Meeste tavarada 20,7 km nõudis head rütmivahetusoskust – peale kiiret algust pakuti paar mõttetööd nõudnud teevalikuetappi ning raja lõpusa avatud, krossiradadest uuristatud küngrastel nõudis lausa suveorienteerumisvõtete kasutamist.

(järgneb lk. 12)

November

Sixten Sild

Käes on mõnus hooaja- ja järgne periood. Aeg, mil vaadatakse möödunud suvele tagasi ning hinnatakse - mis hästi, mis halvasti tehtud sai.

Viimasedki võistlused on seljataga. Aeg-ajalt toimub mõni klubi või sõprade korraldatud väiksem orienteerumisüritus. Tihti on see meebleahutusliku iseloomuga. Hooaja lõpetavad ametlikult nii treeninggrupid, klubid kui ka orienteeringuliit.

See on aeg, mil tuleb koguda (närvi)energiat uueks harjutamisperioodiks. Igapäevaste pingutust nõudvate treeningute alustamiseks peab vaim valmis ning eesmärgid silme ees olema. Kuidas seda saavutada?

Mõneks ajaks (kuupoolteist) langevad treeningkoormused aasta madalaimale tasemele. Treeningud ei sisalda märkimisväärset erialast tööd ehk kaardiga jooksmist.

Jooksukorrad on suhteliselt lühikesed ja mõõduka, meeldiva tempoga, kuid siiski kiirema kui tervisesportlase sörkimine. Kord nädalas soovitan siiski teha üks pikem jooksutreening. Hästi peaks sobima laupäev.

Vahva on sooritada sõpradega pikki maadeavastamisretki – osavõtjate vanusest sõltuvalt

10-30 km pikkusi rännakuid, seni läbikäimata piirkondadesse. Abivahendiks näiteks vanad orienteerumiskaardid, Eesti põhikaart vms. Mida inimtühjemas paigas matkata, seda looduslähedasem ja vägevam mälestus sellest jäääb.

Jooksmise aseainena võib rahulikult kasutada pallimänge, ujumist ja muid aktiivseid kehalisi tegevusi (puude lõhkumine ja ladumine, aiamaa kaevamine vms.). Rõhuasetus siiski sõnal "aktiivseid". Labida najaal seismine soovitud kõrmust ei anna.

Detsembris tuleb tavaliselt juba esimene korralikum lumi maha ja siis on vaja välja otsida suusad. Suusatamine on suurepärane treeninguvahend, mida peaks kasutama iga orienteeruja, kel selleks vähagi võimalust. Sama kehitib ka suusaorienteerumise kohta.

Kes aga talviste aladega tösiselt tegeleb, selle treeningud on juba ammu suuremahulised, sest võistlusperiood on kuu aja pärast algamas.

Sügis käes... (loo algus lk 7!)

Sõbra nägu on sinu jaoks kui maastik. Juksed on mets, nina ja põsesarnad mägi, silmad kas kaks sood või kaks tiiki, kõrvad koobastega mäeküljed ja kõrvvarõngad vastavalt kivid, tornid või muud sarnast. Kui sõbral on lohk lõuas või põskedes, saab neid märkida auguna. Oma sõbra näo nägemine orienteerumismaastikuna ja näo osadele tingmärkide väljamõtlemine vajab mitte just kõige vähem fantaasiat, samuti vajab see head tingmärkide tundmist. Ja uskuge mind – pildid, mis sellesel kujul sõbrast tulevad, on tõeliselt vahvad!

Ole rajameister

Võta vana orienteerumiskaart

LASTE RISTSÖNA

Viiimasele, 4. ristsõnale vastasid õigesti: Jüri Joonas, Lauri Sild, Hannula-Katrin Pandis, Kristi Tomson, Karmen Alnek, Erika Raudsepp, Anneli Tamla, Piret Pärnik, Britta Panker, Anneli Lorenz, Ervin Piigli, Harri Parker ja Tartu Noorte Tehnikamaja orienteerumisringi lapsed.

Kommikoti saavad orienteerumisringi lapsed (juhendaja Minija Pääslane).

Kõigile neljale ristsõnale on õigesti vastanud Kristi Tomson ja Anneli Tamla.

Orienteeruja toimetus otsustas seekord loosimist mitte korralda da ning kinkida mõlemale tulibile tüdrukule auhinnaks "Orienteeruja" tasuta tellimus 2002. aastaks. Palju õnne!

Järgmine küsimus: Millises legendikaardi lahtris asuvad ristsõnade vastuste legendisümbolid?

Vastused saata Kaidile seekord e-posti teel kaidi.oone@depo.ee.

KAIDI OONE

LUGEJA KIRI

Veel kolmandast põlvkonnast

Kui EOF 1985. a hakkas välja andma koode, said need ka tolleaegsed noorteklasside võistlejad – kolmandat põlve orienteerujad Eva ja Renee Mõttus.

1995. a võistles Renee Eesti koondise liikmena suusa-o MK etapil Haanjas. Renee poeg Robin on läbinud juba mitu tillu-ja nöörirada. Tema vanaisad on Ago Mõttus (H45) ja Vello Loorits, ning vanaisa Osvald Mõttus (H70).

Kas 6-aastast last juba orienteerujaks nimetada saab, on iseasi, igal juhul on aga neljas põlvkond juba metsas kompostreid vajutamas känud.

**KOIT PAASMA
OK Lehola**

ja proovi harjutada kätt rajameistrina. Rajameistri töö ei ole sugugi kerge – peab jälgima seda, et punkti tulemise suund ja punktist väljumise suund ei kattuks, et rajal ei tuleks ületada jõgesid kohast, kust ei saa üle, vaid rada planeeritakse sillakaudu. Samuti tuleb KP-dena kasutada nii negatiivseid pinnavorme (augud, lohud) kui positiivseid pinnavorme (mäed).

Proovi alustada **nööriraja planeerimisega**, olenemata vanuseklassist, kuhu sa tegelikult kuulud. Nöörirajal on oluline, et punktidesse minek oleks lihtne ja noorel orienteerujal oleks abiks kas tee, kraav, selge lageda äär või muu kindel objekt. Teine reegel nööriraja planeerimisel on, et nöör peab tegema haake, mida mööda

joostes kaotad kindlasti otsetee valikule.

Vanemate klasside radade planeerimisel võta appi näiteks mingil võistlusel kasutatud legendikaart. Rada tuleb planeerida nii, et KP asukoht ja ka raja pikkus vastaksid legendile. See aitab õppida tundma legendi ja tajuma kaardil kauguste vahesid. Hiljem püüa mõelda enda liikumistee punktist punkti ning vaata, kas see ühtib raja planeerimisel esimese pähe tulnud liikumistega. Kui sellisel moel on rada planeeritud, kontrolli oma teadmisi ka neljas viimases "Orienteerujas" ilmunud laste ristsõnade lahendamisega, mis põhinevad just legendimärkidel.

Radade joonitamist ja nende analüüsimist on hea mängida ka suure seltskonnaga. Radade joonistamine tehakse ülesandeks võistkondadele, hiljem analüüsiks planeeritud rajad kõik koos läbi. Samuti saab koos märkida punktist punkti liikumisteed, kus iga laps on ühe punktivahе osas nö juhtjoonistaja, teised saavad aidata. Hiljem saab võistkondade rajad kõikidega koos läbi analüüsida ja selgitada välja parim.

Head mängimist ja orienteerumine kevadeks selgeks!

Sügis käes – aeg õppida orienteeruma!

Kaidi Oone

Puud hakkavad langetama oma viimaseid lehti ja orienterumishooaeg on selleks aastaks läbi. Järgmiste võistlusteni on aega peaegu pool aastat. Ja pool aastat on piisavalt pikk aeg, et orienteerumine ja tema põhitöed endale selgeks teha.

Põhitödede õppimiseks on mitmeid viise – analüüsida läbi kõik aasta jooksl sooritatud võistlused ja treeningud, lugeda varajaste hommikutundide orienteerumislast kirjandust, alustades viimaste aastate Orienterujate numbritest, ning esitada sind vaevavaid küsimusi o-tippudele.

Teisalt on võimalik mängida lihtsaid orienterimise elementidega mänge, mille sooritus viitab selgelt vigadele, mis sinu orienteerumisoskustes esinevad. Olenemata vanusest (nöörirajast elitklasside) on selliste mängude mängimine lisaks vigade analüüsile ka huvitav tegevus, mis on tavalistele treeningutele mõnusaks vahelduseks.

Kuidas analüüsida oma möödunud hooaja võistlussooritusi

ja tehtud valikuid ning mis kirjandust missuguse analüüsiga

käsitle, vaid ma püüan tutvustada orienteerumiselementidega mänge, mida mina oma treeneritöös kasutanud olen.

Joonista oma tuba

Võta leht paberit ja pliiatsid ning püüa joonistada oma tuba. Esilagu vaid toa plaanina, hiljem kasuta joonistamisel

Laste suusalae Aegviidus talvel 2000. Noored rajameistrid on süvenenud tööse: vasakult ümber laua: Mattias Rennel, Marek Berkmann, Eva-Maria Ehala, Karin Lassmann, Terje Roht, Birgit Jögi, Helen Oja.

Foto Kaidi Oone

juurde lugeda, selles osas aitab nooremaid lapsi ema või isa, juunioride ikka jõudvaid noori tähti aga treener. Seetõttu käesolev artikkel seda osa ei

orienteerimiskaardi tingmärke – kollane vaip on pöld, põrandal vedelevad teksapüksid mägi, millel on omad orvandid ja ninad, akvaarium laual kui tiik maja katusel. Kaarti saab joonistada must-valge ja värviliselt vastavalt tingmärkide värvidele orienteerimiskaartidel.

Kui nii toa plaan kui tuba orienteerumistingmärkidega on joonistatud, võta appi kompass ja püüa seekord joonistada tuba mitte nii, et aken on paberil ülemises servas, vaid joonista aken paberile suunas, kuhu see kompassi

järgi sinu toas jääb – idasse, kirdesse, edelasse. Määra kaardile ka mõõtkava ning kontrolli, et Sinu voodi, mis on lauast kolm korda suurem, oleks sama võrra lauast suurem ka kaardil. Ja kui akvaarium on laua peal ja laud täpselt vastasseinas telekalauaga, peab see ka kaardil nii olema. Reeglina saavad kõik noored kaardi joonistamisega hakkama, kuid proportsioonid on paigast ära – küll on riidekapp laiem kui voodi ja vastasseintes samal kohal asuvad asjad on kaardil üks akna all ja teine risti üle toa ukse kõrval. Ja imelikul kombel on proportsioonid paigast ka üsna eliitklassi eelsetes vanustes, seda õnneks mitte nii suures ulatuses kui algajate laste kaartidel.

Sama mängu saab mängida ka kooli staadionil, võimlas,

laotades põrandale

laialt võimlemismatid, pallid, pingid; või klassiruumis. Järgmises trennis on joonistatud kaarte hea uuesti kasutada ja korraldada nendel korralik orienteerumisvõistlus. Siis tulevad kaardi vead eriti hästi välja. Võimlas eeldab see ka juhendaja poolt kaardi joonistamist, sest laste joonistatud kaartide põhjal hiljem üsna raske "maastikku" taastada.

Joonista oma sõpra!

Vaja on jällegi lehte paberit ja pliiatseid, toa asemel aga sõpra või ema, isa, õde, venda, vanema või vanaisa. Võib joonistada ka koera, kassi, merisiga või hobust, aga sundida loomi ühe koha peal olema on tunduvalt raskem kui inimest. Seega joonistame inimest, nimetades teda edaspidi sõbraks.

(Järg lk 6!)

Eva-Maria Ehala (D 14A) on märkinud viimase punkti Suunto Gamesil ja spurdib finiši poole.

Foto Harry Veide

Orienteerumise varjukülg

Ivan Nagy

Eelmisel nädalavahetusel (*septembri algul - toimetuse märkus*) toimusid Soome meistrivõistlustused tavarajal. Teadupärast hõivasid püdestaalil kaks kõrgemat kohta vennad Lakanenid.

Vanem vend Jani, kes startis 3 minutit hiljem kui Jonne, püüdis juba distantsi esimesel poolel noorema venna kinni ja nad jooksid teineteist toetades kuni lõpuni koos.

Üks põhjus, mis paneb sellest seigast pikemalt rääkima, on ajalehes Hufvudstadsbladet (Soomes ilmuv rootsikeelne leht, - *toim*) trükitud Stefan Lillandti artikkel, mille järgnevas ära toome.

Vendade Jani ja Jonne Lakaneni kaksikvõit pühapäeval toimunud Soome meistrivõistlustel tõi esile orienteerumise varjukülje. Võistlusreeglid keelavad ja on alati keelanud kasutada orienteerumise individuaalvõistlustel teiste võistlajate abi. Kuid nüüd seletab Jani avalikult ja ausalt, kuidas nad vennaga rajal koostööd tegid: "See, kes meist punkti esimesena märkas hõikas teisele "Siin!".

Selles, et orienteerujad koos või üksteise järel jooksevad, pole midagi uut. Seda on juhtunud kogu aeg läbi terve orienteerumise ajaloo. Uus on aga see, et kaasaegne elektrooniline märkesüsteem näitab selgelt, kes läbisid kontrollpunkte koos, tehes siis oletatavalta koostööd või joostes lihtsalt tugevama järel. Oletatavalta. Kunagi ei saa täiesti kindlalt väita. Ei ole võimalik öelda, kes lugese kaarti ja kes mitte.

Elektrooniliste märkesüsteemide eelsei ajal võisid paljud järeljooksjad jõuda teenimatult heade tulemusteni ja oma saavutuse sisu edukalt varjata. Kedagi koostöö ega jälitamise

eest ei tühistatud.

Võistlejad teavad ise väga hästi, kes nende klassis tippu kuuluvad. Jani ja Jonne on mölemad tipptasemel orienteerujad ja seepärast ei pane keegi nende võidetud medalite väärust kahtluse alla. Kuid siiski tundub, et viis, kuidas nad need medalid said, ei ole väärikas.

Nilsiä võistluse juures oli uus moment see, et koostööd teinud Jani ja Jonne ning neid jäilitanud Harri Iivonen (7. koh) toimunut avalikult tunnistasid. Kuidas reageerib Soome Orienteerumisliit? Kas kiidab

on korratud paljudes orienteerumisväljaannetes. 1995. a. MMi kuld Jörgen Mårtensson ja pronks Carsten Jörgensen jooksid suure osa distantsist koos. 1997.a. MMi kuld Petter Thoresen, hõbe Jörgen Mårtensson ja 4. koha mees Carsten Jörgensen jooksid koos üle poole distantsist. 1999.a. MMi pronks Alain Berger jooksis kulla võitnud Bjørnar Valstadi järel kaks kolmandikku distantsist.

Selles, et võistlejad koostöö tegemist tunnistavad ja sallivad, ei ole tegelikult midagi uut. Toome ära Edgaras

Vaid see on selge, et võistlejad saavad metsas kokku ja kõigi eesmärk on saavutada võimalikult kõrge koht, kasutades selleks kõiki hetkel lubatud võtteid. Suunto Games 2001.

Foto: Harry Veide

võistlusreeglite rikkumise heaks? Või eemaldab reeglitest vastavad paragrahvid, kuna need ei toimi ja jätab reeglite rikkujad karistamata?

Arvatavasti saab orienteerumisi liit aru, et hajutussüsteemi, mida sel aastal maailmameistrivõistlustel kasutati, tuleks rakendada ka Soome tavaraja meistrivõistlustel. Nimetatud hajutussüsteemi puuhul tehakse rajale kaks väikest ringi, mida teineteise järel startinud võistlejad peavad läbima vastupidises järjekorras. See süsteem lahutab vähemasti need, kes teineteise järel raja läksid.

Lisame sellele midagi, mida

Voverise selgituse, mille ta andis pärast World Gamesi teatevõistlust (tänava Jaapanis, Aktias, *toim*): "Tegime poolaka koostööd. See oli meie võimalus. Me rääkisime rajal teineteisega ja võtsime punkte koos. Tavaliselt on norralased meie jaoks liiga tugevad."

Arvatavasti pole siiski sportlased need, keda süüdistada tuleks. Mida oleks pidanud Jonne tegema, kui Jani ta kinni püüdis? Ootama, kuni vend on vaateväljast läinud? Kuid samas küsime, et milks oleks ta pidanud ootama, kui ta teadis, et tema tulemust ei tühistata? Töepooltest, mida peaks eliitjooksja tegema situatsioonis, kus tal avaneb võimalus koos-

tööst kasu lõigata? Kõik teevaldju koostööd, mis siis minulgi muud üle jääb, mõtleb eliitjooksja sellisel hetkel.

Niisiis ei saa seda asja jäätta ainult võistleja südametunnistuse hooleks. See pole sama lihtne, nagu lugeda läbi eetika aluseid käsitlev raamat. Kõik on suhteline, isegi see, mis on eetiline ja mis mitte. Me kõik rikume vahel reegleid – ületame autoga lubatud kiirust, hiilime maksude maksmisest kõrvale, püüame keelatud ajal ja keelatud kohas kala, kirjutame eksamil maha ja teeme sadu muid keelatud asju. Selles pole tegelikult midagi iseäralikku, sest inimene rikub ju ikka seadusi, kui ta ennast seejuures halvasti ei tunne. Kuid õnneks on ühiskond ametisse pannud inimesed, kes seaduste täitmise järel valvavad, sest muidu valitseks maailmas kaos.

Orienteerumise probleem seisneb just selles, et pole niisuguseid inimesi, kes kontrolliksid koostööd keelava seaduse täitmist. Olukord on veidi sarnane kaosele, mõned täidavad seadust, mõned mitte. Anarhia.

Paneb töepooltest imestama, kui vähe on maailma orienteerumise juhid antud probleemi lahendamiseks midagi ette võtnud. Nende arvates see nagu polekski tildse probleem. Nagu nad ei näeks maailma meistrivõistluste tulemusi.

Lisaks kirjutavad lehed koostöö tegemistest orienteerumises, inimesed loevad seda ja meie loodame veel oma alaga olümpiamängudele saada. Oma mänguga, kus reeglite rikkumine on kõigi vaikival heaks-kiidul täiesti lubatud. Väljastpoolt vaatajale paistame me ilmselt üsna rumalad.

Lõpuks võime minna päris absurdini. Kujutlege Bostoni maratoni võitjat, kes teatab: "Nojah, hästi... oli ette teada, et täna on väga tugev koosseis, liiga palju jooksjaid, keda ma iialgi võita ei suuda, kõik need

VARJUKÜLG

Keenia mehed ja see Kanouchi... no ühesõnaga ma jooksin kaheteistkümnenda avenüü asemel mööda neljandat, tegin väikese lõike, kas teate, see oli minu ainus võimalus. Teisisi ma poleks suutnud jooksu võita."

Te ei suuda midagi niisugust ette kujutada, ehkki teil on hea kujutlusvõime? Aga orienteerumises on selline asi täiesti ok.

Siiski võib olla kindel, et asja parandamiseks on võimalik midagi ette võtta. Ülalmainitud hajutussüsteemi kasutamine oleks samm õiges suunas. Samuti võiks lühendada distantse, et 3 minutise kaotusega vähemalt teisele kohale ei jõuaks. Orienteerujad peavad ise rohkem sellele probleemile mõtlema ja pakkuma välja uusi ideid.

Ning võistlejaid tuleb karistada! Isegi kui selle hinnaks on vahel harva mõne ausalt saadud tulemuse ekslik ohverdamine. Siis kaasneks teadliku jälitamisega vähemasti risk tühistatud saada. Täna sellist hirmu ei ole, pole ise reeglite rikkumisega kaasnevat erutust ega põnevust.

Täna võib võistleja vabalt valida, kas teeb parema tulemuse saavutamiseks koos tööd või mitte. Ja see on

täiesti vale.

Kas olete juhtunud telekast vaatama käimisvõistlus? Käimises ei mõtle kohtunikud kaks korda, kas tühistada liidrikohal olev võistleja, kes reegleid rikub. Tühistatakse ka 2km enne 50km distantsi finišit, hoolimata sellest, kas tegemist on olümpiamängudega või maailmameistrivõistlustega. □

Suunto Games 2000.

ARVAMUS

Külli Kaljus:

Tippsport liigub järjest enam vaatemängulise poole, kus on lubatud rohkem kui keelatud, nii ilmselt ka orienteerumises. Sportlase eesmärk on saavutada võimalikult kõrge koht, kasutades selleks kõiki hetkel lubatud võtteid, mängides keelatud piiril. Seline lihtsalt on sport oma eesmärgi saavutamisel. Sellest lähtuvalt on ka orienteerujate "koosjooks" ilmselt veidi üledramati-seeritud.

misega rajal, see võib olla nii ühepoolne, kui mitmepoolne kasu. Ma julgen arvata, et kõik orienteeruajad on seda patti suuremal või vähemal määral teinud. Alati ei pruugi abistav objekt olla just oma klassi võistleja, ära kasutada saab ka teiste klasside võistlejaid, kes liikumas samasse KP-sse. Kust siis ikkagi tõmmata see karm piir, mille ületamisel on tegemist juba ebaausa mänguga?

Võiks ju loota, et elektroonilise märkesüsteemi kasutuselevõtuga, on olemas tõhus jälgimissüsteem tagajooksikute päevavalgele toomiseks, aga paraku annab see infot ainult punktis toimuva kohta. Mis aga toimub kahe kontrollpunktiga vahel, jäab siiski ainult asjaosaliste teada.

Teine tehnoloogiline täiedus on GPS-süsteem, mis annaks idee poolest võimaluse jälgida võistlejate liikumist ka punktide vahel, kuid selle kasutamine on teatavasti üsna kallis. Kasutades neid kahte võistlejate jälgimissüsteemi, siis mis oleksid ikkagi need para-meetrid hindamaks võistlejate aususe astet rajal? Kaugus kaasvõistlejast etapil? Komposteerimise intervall punktis? Sarnane liikumistee mingi % rajast? Mida see tegelikult annab? Hakatakse lugema sekundeid enne komposteerimist, vahetatakse vedureid rajal, hoitakse õiget pikivahet eesjooksjaga. On see lahen-dus? Kardan et mitte.

Kokkuvõttes on mõttetu tekitada mingeid uusi reegleid, mille täitmise kontrollimine on üsna kulukas ja samas ka subjektiivne. Taolised reeglid tekitaks lisapingeid võistlejais, mis võib mitmeid selle ala harrastajaid hoopiski minema peletada. Kas me seda tahamegi? Parem on jäädä siiski lootma orienteerujate endi südame-tunnistusele ja lõpuks tugeva-mad võidavad ikkagi.

(Sixten Silla arvamus lk 22)

ARVAMUS

Olavi Kärner:

Võistluse ajal ollakse rajal pikemalt koos kolmel põhjusel – jälitamise, koostöö või võrdsete konkurentsi töltu. Jälitamine on liidri mõttetöö avalik vargus oma kasu eesmärgil, koostöö on mõttetöö tahtlik jagamine mõlemapoolse kasu eesmärgil ja võrdsete konkurentsis toimub vastase mõttetöö osaline kasutamine ikka samal eesmärgil.

Kaks esimest on määrustega vastuolus, kolmandat ei saa keelata, sest on olukordi, kus pole võimalik lahku minna (näiteks teeavaliku puudumine EMV H21 tavarajal etapil 15–16, kuni viimase suure teeni 16. KP ees). Et nimetatud kolme variandi pole võimalik formaalselt (vaheaegade järgi) eristada, siis kõiki tühistada pole õiglane.

Probleem on väga valus ja üleilmne. Kui leiduks HEA meetod jälitamise ja tahtliku koostöö vastu, siis oleks ta juba leitud. Liblikas (hajutusringid, *toim.*) raja keskel on lootustandev, sest rikub jälitaja ja koos töötajate senise orienteerumisrütmi, kuid ei mõjuta eriti vördeid konkureerijaid, sest viimased ei usalda teineteist nii palju, et lugemises vahesid jätksid.

Eesti tingimustes on küllalt piisavalt suuri reljeefipesi, kus liblikaid ehitada. Vaevalt, et liblikas kõigi vastu aitab (hea nähtavusega metsas näiteks), aga osaliselt kindlasti. MM-tavarajal oli tulemus küll märgatav, kuigi pärast liblikat leidsid mitmed osavad mehed endale uue veduri.

Teatevõistlustel on koosjooks ja ka konksusjooks üsna tavalline ning keegi üldiselt ei pane seda pahaks. Aga miks peaks individuaal-võistlustel olema teised reeglid? Kas tegemist pole siis sama spordialaga?

See, kellega me rajal kokku satume, on pajuski õnne küsimus ja see, kui palju me kaasvõistlejaid enda huvides ära kasutame, on südametunnistuse, aga ka riski küsimus, sest keegi ei anna ju garantiaid, et kaasvõistleja just ideaalvari-anti läbib. Üks on selge, et orienteeruja eetika ei tohiks lubada puhest konksus jooksu, st. võistleja läbib rada samm-sammus eesjooksjaga, iseseisvaid otsuseid tegema-ta.

Teisisi on aga lood kaasvõistlejate äarakasuta-

INTERVJUU

See intervjuu oleks pidanud ilmuma vähemalt üle-eelmise aasta lõpul. Põhjus, miks alles nüüd, on mitmeid. Üks neist kindlasti see, et need, kes kõige rohkem teha jõuavad, ei kipu sellest teistele rääkima. Seetõttu avaldab toimetus ka suurt tänu **Olavi Kärnerile**, kelle suure tööna see lugu valmis.

Intervjuu on ka omamoodi toimetuse võla tasumine lugejate ees, kuna siamaani oli teatamata, et juba eelmisel aastal valis Orienteeruja kollegium parima kaasautorri, kelleks – nagu näitab ka selle-aastane lugejate küsitus!-on tänase loo intervjuueritav **Vello Viirsalu**.

Usun, et kolleegiumi õnne- ja tervisesoovidega ühinevad kõik lugejad ja loodan, et Vello Viirsalu nauditavate kirjatükkide üle saab meie ajakiri ka järgmisel aastal uhkust tunda.

Toimetus.

Olavi Kärner

Kus kasvasid ja koolis käisid?

Sündisin Tallinnas, elanud ja koolis känud olen mitmel pool. Kõikides koolides olid mul väga head õpetajad – ole ainult ise meheks ja võta pakutu vastu, nende õpetatu on praegugi konkurentsivõimeline. Tartus

Aia tänaval koolis (praegune Vanemuise tänaval Mart Reiniku gümnaasium) oli klassjuhatajaks ja matemaatikaõpetajaks Valentin Marvet, koolijuhataja prototüüp omaaegses Jüri Parijõe menuraamatus

"Teraspoiss". Tema nõudis meilt enesedistsipliini, arendas loogilist ja ruumilist mõtlemist. Võimlemist ja geograafiat andis meile kauaaegne Tartu spordijuht Artur Kink, orienteerumisjooksus juba 1926. aastal

võistelnud mees. Siit koolist on pärit ka minu ajaloohuvi, olin ajalooringi esimees. Tartu I keskkoolis (praegu Hugo Treffneri gümnaasium) oli meie kehalise kasvatuse õpetajaks legendaarne Endel Arand.

Keskkooli lõpetasin 1957. aastal Rakveres, siin hakkasin ajalehele kaastööd tegema.

Minu spordihuvi õhutasid nii Artur Kink kui Endel Arand, kuid sõjaajagse lapsena olin põdura tervisega ning põdesin tihti, seetõttu olin eakaaslastest kehaliselt nõrgem. Koolis mul olulisi sporditulemusi polnud, mäletan vaid üllatavat edu klotsijooksus (ühest võimla otsast teise ja tagasi, see nõudis osavust ja head koordinatsiooni). Meid õhutati isetegemisele, võistluste organiseerimine ja kohtunikutöö oli paljuski koolipoiste õul, lõin meeeldi jõudumööda kaasa.

Kõik suved veetsin

Vello Viirsalu sellel suvel 4ESTil Kirikukülas intervjuuerimas Külli Kaljust.

Foto Tiit Tali

Lühiankeet:

Nimi: Vello Viirsalu

Sündinud: 9. juulil 1938 Tallinnas

Perekond: abikaasa Eevi (Nõo Realgümnaasiumi keemiaõpetaja), poeg Toomas (AS Aprote infotehnoloog) ja tütar Külli (TÜ doktorant ja TÜ apteegi proviisor)

Elukoht: Nõo alevik Tartumaal

Haridus: Tartu Ülikool arstiteaduskonna raviosakond (1963)

Rakvere I keskkool (1957)

Töökohad: 1963-67 Misso jaoskonna-haigla juhataja, 1967-74 Tartu linna polikliiniku ja Tartu sisekliiniku gastroenteroloog, 1974-99 Tartu Onkoloogiahaigla radioloog ja statistikakabineti juhataja.

Ühiskondlik tegevus:

OK "Kape" ja Eesti Spordialloo Seltsi asutajaliige; süsteematiiline orienteerumisalane tegevus algas 1963, põhiliselt olnud organisaator, kaardijoonistaja-rajamäeister, orienteerumisajaloo talletaja.

1969-77 Tartu orienteerumissektsooni esimees

1971-1973 kuulus EOFi presiidiumi **Sportlikud tulemused** piirduvad võitude ja medalitega tervishoiutöötajate ametiühingu spartakiaadidelt orienterumises ja korvpallis.

Kaasautoriks kahele raamatule:

*EOF XXV. Eesti NSV orienteerumis-sport 1959 - 1984. a. (1985; koostajad Heino Kask, Kalju Tiik ja Vello Viirsalu).

*Eesti orienteerumiskoondise 40 aas-tat (2000; koostajad Olavi Kärner ja Vello Viirsalu; 143 lk ja 18 värvi kaarti).

Eesti orienteerumisajalugu on tal-letanud Eesti Spordimuuseumile tehtud oma sarja "**Orienteerumissport läbi aegade**" järgmistes köidetes, mis asuvad Eesti Spordimuuseumis, Rahvusraamatukogus Tallinnas ja Tartu Ülikooli Raamatukogus:

I Tartu orienteerumissport läbi aegade (1987; 143 lk; 118 allikat ja viidet).

II. Kaagvere ja Tartu orienteerumise sünd (1997; 96 allikat ja viidet; isikunimed register).

III Julius Tiisfeldt - üliõpilasmaail-mameister, edukas kergejõustiklane ja esimene orienteerumismeister (1998; 111 lk; 120 allikat ja viidet; isikunimed register).

IV Eesti orienteerumiskoondiste esimene veerandsada, aastad 1960 - 1985

(1999; 209 lk; 232 allikat ja viidet; isikunimed register).

V Eesti orienteerujad laias ilmas, aastad 1986 - 1999 (2000; 190 lk; 260 allikat ja viidet; isikunimed register).

VI Orienteerujad Eesti rahvuskoondis-es 1960 - 2000 (2001; 187 lk; 91 allikat ja viidet; isikunimed register).

Pooleli on **VII köide: Sündmisi ja isikuid orienteerumise arenguteelt** (ilmub 2002. aastal).

(Algallikad: V. Viirsalu; Eesti spordi biograafiline leksikon, 2001)

INTERVJUU

vanaema pool Tamsalu lähdal Kuiel. Siin käisin karjas, tegin maatöid, vabadel hetkedel hulkusin koeraga niitudel ja metsas. Segastel aegadel oli vanaema pööningule varjule toodud väärkirjandust, mida "neelasin" õhinaga. Pööningul loetud ajakiri "Kaitse Kodu!" kujundas paljuski minu mõttemaailma, loetu ajendas mõisklema maailma asjade üle. Ka orienteerumisjooksust lugesin samast ajakirjast.

Kunas sattusid o-radadele ja o-võistlustele (kus neid tollal oli - koolis jne? kellegagi koos??)

Orienteerumine (o-jooks) kujutab endast looduslike liikumist kaartide järgi, paljudel juhtudel eeldab eelnevalt ka nendesamade kaartide tegemist. Minuga on nii, et maal vanaema pool olen ma koduümbruse heinamaadel ja metsades ringi käinud sellest ajast alates, mil ennast mäletan. Kaarte aga on meil kodus olnud alati, nendel olev informatsioon pole mulle kunagi saladuseks olnud. Linnaplaanidelt uurisin ma linnatänavate paiknemist, Kopli kaubajaamas jälgisin raudteeide kulgu ja vedurite sõitmisi juba poispõlvust. Taluplaanidelt ja pöldudelt said selgeks talude piirid, muudelt kaartidel tutvusin ümbruskonnaga. Koolis lasti meil joonistada klassitoa ja aia plaane. Mul oli ka oma koduaast täpne skeem olemas.

Suviti vanaema pool tegime sealses kooliaias suuremate poistega luurekate jaoks skeeme (kust vanemad poisid selleks inspiratsiooni said, võib-olla oli selle põhjuseks Endel Isopi mõju, võib-olla ennesõja-aegse skautluse mõju — ei mäleta)... See polnud küll orienteerumine tänapäeva mõistes, aga orienteerumisradadel me käisime, skeeme joonistasime. Rutt Koppel on rääkinud, et tema isa tegi talle samamoodi skeeme.

Orienteerumisega tänapäeva mõistes puutusin ma kokku pärast ülikooli lõpetamist Missos. Seal oli vaja sanitarsalkade võistluseks ette valmistada koolilapsed, sealhulgas õpetada neile peale sidemete tegemise ja haigete transpormise ka orienteerumist maastikul. Selleks töi Jüri Jagomägi (hilisem "Regio" asu-

taja, ta oli Missost pärit) sovohosist ja metskonnast kaardid, nendelt joonistasime maha ka endile orienteerumiskaardid ja kohaliku õpetaja Enn Soomiga õpetasime lastele orienteerumist. Hiljem saime Võru sõjakomissariaadist ka vene sõjaväe topokaardi, siis panime kooli kaartidele ka reljeefi peale. See oli 1960ndate alguses.

Kuidas sobitasid töö arstina ja hobi kaardijoonistajana?

Eks ta tagantjärele vaadates raske oli, aga siis ei saanud arugi. Nädala 168 tunnist oli ikka midagi võimalik leida, sest looduslike käimine oli mulle kujunenud juba aastakümnetega elustiiliks. Korraline puhkus oli mul ka õige pikk.

Mulle pole orienteerumine olnud kunagi otseselt "eluküsimus", vaid meeldiva vahelduse võimalus — viibida kaardiga looduslike ja ka ise kaarti joonistada, olla koos huvitavate isiksustega, unustada mõneks ajaks raske ja pingeline töö, teiste kannatused ja surm, puhata välja närvipingest ja "laadida akusid". Ma pole kunagi pürginud ega kuulunudki orienteerumises otsustajate ja põhitegijate hulka, ikka rohkem kõrvvaltvaataja või "töömesilane". Hõivatus juhtorganites nõudis liiga palju lisaelargi, parem joonistasin kaarte (see mulle meeldis) või olin vajadusel kohtunikurollis (see oli ju paramatatus või nagu Rain Lahtmet's ütles: "Kui tahad kelguga sõita, tuleb kelku veda ka").

Kaua olid aktiivne joonistaja?

Umbes paarkümmend aastat, kui lugeda alguseks 1960ndad Missos ja viimased kaandid lastele Nõos 1985. Tartus oli esimene Tähtvere metsa värvikaart 1969, järgnesid Pangodi, Kambja Peedu. Huvitavam oli aasta 1973. Kevadel tegime koos Arno Huigiga Ruusmäele Eesti - Leningradi maaõistluse kaardi ja rajad, need häälletati aasta parimaks. Sügisel joonistasime Kalev Aunaga uuesti ümber Kambja Köstrimäed, seljakule vedasime iga 50 meetri tagant paralleelsed niivid, muidu ei saanud reljeefi nihkest õigeks. Suvel sain jälgida, kuidas Arne Kivistik planeeris üleliiduliste esivoistluste finaalipäeva radu Plaani kaardile.

Millised üritused on meelde jääanud kui eriti head (võistluse, korraldajana)?

Meeldejäävamate võistluste hulka arvan kindlasti üleliidulisi esivõistlusi Võrus 1973 ja Nõliidu meistrivõistlusi Karjalas 1981. Enne 1973. aasta Võru võistlusi istusin tihti Arne Kivistiku pool, kui ta planeeris üleliiduliste esivõistluste rada Plaanile. Elasin kaasa, kui ta otsis pikki etappe (pikim sai 2,3 km), nihutas nende otstes KPsid siia-sinna. Ühele mäele (261 m kõrgune Aabra ehk Pähkünämägi), kus polnud KP kohta, joonistasime käsitsi kaartidele peale purde (üle veenirekese tehti purre, mida ta nimetas *põdrasillaks*, sest inimeste teid ja radu mäe otsas polnud, küll aga liikus seal põtru). Minule oli selle loomin-gulise palangu lähedalt nägemine igatahes äärmiselt põnev ja õpetlik. Osalt selletõttu kujunes ka võistluste nädal Võrumaal eriti huvipakkuvaks. Karjalal võistlustest 1981 võiks palju pajatada, aga kõik muu kaalus üles meie teatemeeskonna kuld.

Viimasest kümnenist vööki nimetada Austria mitmepäeva-jooksu Alpides 1996.

Kas Edasi kirjasaatjaks hakkasid huvist ajakirjanduse vastu, või selle tõttu, et peale Täksi keegi eriti o-tulemuste levitamisest ei hoolinud?

Otset huvi mul ajakirjanduse vastu polnud, kuid vaistlikult tajusin vajadust, et kõigest tehtust peab märk maha jäätma. Arvan samamoodi nagu allveespordi-aktivist Kaljo Sörde, kes on tõdenud: "sportlase pingutused peab keegi fikseerima, sest millest pole jälge, seda polegi nagu olemas."

Kirjutama hakkasin kooli ajal, palju kirjutasin Võrumaal olles. Tartusse tulles lihtsalt jätkasin sama joont.

Küll aga pole ma nõus väitega, et peale Arne Kivistiku Tartus teisi kirjutajaid polnud. Aga Ilmar Kask, Heino Mardiste, Tõnu Oja, hiljem Aavo Kokk ja Lembitu Kuuse?

Olid Tartu o-juht aastatel kui teravnes konkurents kahe Kivi vahel. Kas see soodustas või pärssis Sinu org-tegevust?

Kas saab mind nimetad Tartu o-juhiks? Arvan, et mitte. Kui olude sunnil sattusin ootamatult

1969 o-sektsiooni esimeheks, polnud ma valmis sisuline liider olema. Seda polnud ma ka hiljem aseesimehena, ajasin vaid dokumente korda ja õien-dasini rahalisi asju turismiklubi-ga. Tänapäeval öeldakse selle kohta: polnud politiline figuur (otsustaja), vaid ametnik. Sel ajal oli otsustaja ikka Arne Kivistik, hiljem ka Koit Paasma. Sel ajal, kui Arvo Kivikas otsustajate sekka pür-gis, jäin ma suurenud töökoormuse tõttu igapäevast asja-ajamisest järjest rohkem kõrvale. Seetõttu ei joudnud minu teadvusse ka konkurents kahe kõva Kivi vahel. Igatahes ei mäleta ma, et minu tegevust oleks pärssinud samaaegne lävimine mõlema mehega (perekonnaga), pigem vastupidi — sain mõlemalt poolt üksnes positiivseid impulsse. Ma ei kippunud ju nende mängumaale! Oma tolerantse iseloomu tõttu ei sattunud ma ka intriigidesse.

Võibolla oli Arvo oma nooruse tõttu liiga äge? Täismehe-eas on ta meenutanud (aastal 1999): *Kääriku mitmepäevajooksul 1969. aastal olin ma maru kuri Arne Kivistiku tehtud tookordse Kääriku värvikaardi peale. Siis ma lähtusin sellest, et ma olin treeninud ja ma tahtsin seda realiseerida, teha head sooritust. Tookord tekkisid seal minu jaoks käärid — minu panus ja korraldajate panus. Täna ma vaatan seda hoopis teise pilgu-ga, kui ma vaatasin sellel ajal. Tolle aja jaoks oli Sangaste metsa maastik lihtsalt raske. See on selge, et kui siis nii raskesse metsa mindi, ei saanudki sealt suurt loota. Ma käisin nädalapäevad tagasi (novembris 1999) jooksmas ja vaatamas — ikka võimas väär, tegemist on supermaastikuga. Seda Käärikut annab veel korra avastada mõne aja pärast, uuel põlvkonnal. See igipõline probleem kestab edasi — elukogemuste lisandudes hakkavad hinnangud ka teistsuguseks mine-ma. Täna ma ei oleks nii kuri, kui ma tollel ajal olin. Ma näen, millist vaeva nähakse, et üldse midagi toimuks. Ka tollel ajal nähti samamoodi metsikult vaeva, aga ma ei osanud seda siis hinnata. Paljudest asjadest saab alles tagantjärele targe-maks.* (järg lk 12)

INTERVJUU

VELLO VIIRSALU – Orienteeruja Kuldsulg 2000

Mis teemad Eesti o-ajaloos tunduvad Sulle kõige tumedamatena?

Ei ütleks, et mõni teemaoleks tumedam kui teine. Nad kõik on seni läbi kirjutamata, hoolimata Endel Isopi orienteeringumis-ajaloo-teemalisest väitekirjast. Mind ennast on paelunud ja intrigeerinud esimesed orienteeringumisjooksud Eestis 1920ndail, orienteeringumisspordi taassünd pärast sõda 1950ndail: mis oli põhjuseks, kuidas see toimus, mida tehti, kes olid võtmeisikud, milliste kaartidega joosti, kust neid hantiti...

Tumedaks jäevad (eriti minu salliva iseloomu juures) rivaliteet, vastasseisud, intriigid Eesti orienteeringumises — vaevalt et sel teemal keegi kunagi kirjutabki, neist ringlevad üksnes sauna lava-jutud.

Mis teema Sul praegu käsil on?

Kuna igapäevast töölkäimist pole, istun enamasti kodus ja kirjutan. Hulk aastaid tagasi, vastates Madis Alevi pärimisele minu plaanide kohta, pakkusin kirjutatavate raamatute arvuks

vähemalt kümme. Nüüd on käsil seitsmes, nii et tegemist ja materjali veel jätkub. Praegu murran pead Eesti orienteeringumise arenguperioodide ja murranguaegade üle. Kirjutada võiks näiteks mitmepäevajooksude fenomenist, Kambja (ja üldse orienteeringumiskaartide) tegemise valudest ja völudest, isiksustest Eesti orienteeringumiselus, neljapäevalutest ...

Kevadeks tahaks kaante vahele saada Tartu kiiritusravi ajaloo, kirja panna vanarahva jutud Pugola kolga (Misso ümbrus Lõuna-Võrumaal) ravitsejatest ...

Oled kaua aega meie oarengut jälginud. Mis valdkonnad tunduvad vajavat rohkem o-liidu juhtkonna hoolt? (NB! rahast rääkimata - selle taha võib kõik kinni mätsida...).

Kahjuks on sellele küsimusele ammendavat vastust mul raske anda, sest viimastel aastatel pole ma ise enam metsa pääsenud. Praeguse kõrvallvaataja ning tegevmetsajooksjate mõttetvahetuse jälgijana võin siiski arvamust avaldada.

Eks igal ajajärgul on olnud oma kitsaskohad, aga läbi aegade on orienteerujatele enam muret põhjustanud kaardid ja rajad. Kui need põhiasjad pole tasmel, võib kõik muu butafooria putitada küll maailmatasemele, aga võistlus ei õnnestu. Aastate eest võitlesid orienteeringu kahe alustala — kvaliteetsete kaartide ja radade eest Rein Välba, Arne Kivistik, Tõnu Raid ... Mulle tundub, et nende ja teiste meeste-naiste pingutuste ning omaaegse pikaaegse koolituse tulemusena paranes kaartide usaldusväärus ja tõusis radade tase märgetaval.

Aga praegu? Kui Rahvusvaheline Orienteeringumisföderatsioon IOF on ikka sätestanud, et tavarajal joostakse 1:15 000 kaardiga ja lühirajalteates on kaart 1:10 000, ju siis on selleks ka mingi mõistlik põhjas, ega seal ainult lollid koos istu. Aga Eestis 1:15 000 kaarte peaegu ei tehtagi, enamik on meil 1:10 000 mõõtkavas, selle mõõtkava kaarte kasutatakse nii lühirajal kui tavarajal. Miks? Kumb pool selles vastuolus eksib?

Midagi on lahti ka radade

planeerimisega, sellest saab aimu o-listist aina rahulolemaust lugedes. Ilmselt tuleb nõustuda arvamusega, et jälle on tulnud aeg tutvustada rajameistrile Arne Kivistiku 1970ndatel kirjutatud "Rajameistri öpikut" ja tema väitekirja põhitõdesid. Vaja oleks rajameistrite süsteemtilist koolitust.

See-eest on väga hästi käima läinud Eesti orienteeringumise elektrooniline maailma: orienteerujate koduleheküljed, o-list, SI-märkesüsteem, võistlustele registreerimine ja protokollide avaldamine. Ainult kiidusõnu vääril oma ajalehe (sellest aastast ajakirja) "Orienteeruja" väljaandmine.

Tänan küsijat huvipakkuvate küsimustele eest ja "Orienteeruja" toimetust võimaluse eest välja öelda oma arvamus Eesti orienteeringumisel mõnede probleemide kohta. Soovin kõigile noortele ja vanadele metsajooksusõpradele aktiivset talve ja induueks kevadeks!

Nõos 9. oktoobril 2001

RATTAORIENTEERUMINE

(Algus lk 5)

Vaheaegade võrdluses läks alguses juhtima Petri Forsman, tehes head teevalikud lõigetega läbi põõsastike. Lõpuaegade järgi osutus siiski parimaks väga ühtlase ja kindla sõiduga Viktor Korchagin (RUS) ajaga 83.14 Petri Strecjeki (CZE) +3.04 ees, jätkes Petri Forsmani (FIN) + 3.18 kolmandaks.

Eestile tõi Margus Halliku sooritus seni kõigi aegade kõrgeima koha rattaorienteringumise MK etapilt, ajaga 94.17 (+9.03) platseerius Margus 7-ndaks, edestades mullust MK üldvõitjat Tsehhi koondise esinumbrit Jaroslav Ryglit.

Arbo Rae hõivas 20-nda positsiooni ajaga 101.08.

Esmakordsest oli MTB-O MK-1 esindatud ka Läti, keda esindas perega puhkama tulnud suveorienteeruja Ants Grende, debüüdil saadud 13. koht pole häbenemist vääril.

Teise päeva programm nägi ette **valikorienteerumist**, mis polnud valik klassikalises mõistes. Tegemist oli suunarajaga, mille sisse olid kavandatud punktikobarad, mille võtmise järrkord oli võistlejate otsustada. Üldjuhul oli ideaalvariant see, mida enamik võistlejad kasutasid, kuid oli ka erandeid — näiteks Petri Forsman soitis esimeses kobaras omil radadel ja kaotas sellega ca 4 min.

Seekord suutis oma tugevuse kehtestada Jaroslav Rygl CZE, kes küll vaid napi 7 sekundiga alistas teise tugeva venelase, vaid rattaorienteringumiseks treeniva moskvalase Maksim Jourkini. Kolmandale kohale tuli põhjanaaber Mika Tervala, kes kulunud tagakassetile uue keti asetanuna ei saanud kasutada väikeseid hammasrattaid ja pidi seetõttu käike vahetama vaid esivahetajaga, mis loomulikult hoogu tagasi hoidis nii tõusudel kui ka sõidusirgetel.

Margus näitas väga head tulemust ka valikrajal, eelmisest päevast saadud hoog ja soodne stardipositsioon võimaldasid platseeruda 9-dale kohale ajaga 74.08. Marguse taga tuli 10-dale kohale lõunanaaber Ants Grende.

Arbo Rael lõppes see sõit veelgi õnnetumalt, kui eelmisel päeval. Lisaks keskpärasele suunistussooritusele tuli raja lõpuosas vahetada ka okastest puretud kumm. Tulemuseks märgiti 84.24 mis andis 32. koha ja 4 MK punkti

Kõiki Ungari tulemusi saab vaadata ka internetist

Ja kui tibusid lugeda...

Seni toiminud MK etappide tulemuste põhjal on meie mehed norm kohtadel, Margus 15-ndal kohal ja Arbo 16-ndal. Kahjuks polnud võimalik osa võtta nüüdseks juba toiminud finaalatappidest ja eel-MM-st Prantsusmaal 1.-4.11. ning samuti ei ole lugejatega võimalik jagada muljeid toiminud teatevõistlustelt

MK seis peale 6 individualetappi (4 etapi summas, kokku läheb arvesse 5 etappi):

Name	Country	Event 1	Event 2	Event 3	Event 4	Event 5	Event 6	TOTAL
1Kortchagin Viktor	RUS	33	35	20	30	40	33	141
2Tervala Mika	FIN	31	40	33	21	24	35	139
3Rygl Jaroslav	CZE	37	33	0	27	28	40	138
4Makila Jussi	FIN	40	37	40	33	3	29	136
5Forsman Petri	FIN	25	0	40	35	31	131	
6Jourkine Maxim	RUS	30	24			31	37	122
15Hallik Margus	EST	11	14	0	3	29	27	81
16Rae Arbo	EST	26	17	21	0	16	4	80

Üleliidulised võistlused Haanjas 1964 — Eestile edukaimad

Vello Viirsalu

Nõos 18. oktoobril 2001

Palju aastaid oli Eesti orienteerjatele hooaja kõige tähtsamaks võistluseks üleliidulised tiitlivõistlused: alul esivõistlused, hiljem NLiidu meistrivõistlused. Esimesed taolised peeti 1963. aastal Karpaatides, Eesti sai kolm esikohta neljast: meestest võitis Madis Aruja, meespaaridest Arne Kivistik - Rein Tõnuri, naispaaridest Maire Miljan (Raid) - Maire Jaanre (Lahtmets).

Järgmisel aastal üleliidulisi tiitlivõistlusi ei peetud, siis oli hooaja kaalukaimaks võistluseks Haanjas üheaegselt peetud NLiidu 8 linna ja Balti matš, kus startisid kõik tolleaegsed NLiidu tipporienteerujad — eelmise aasta üleliiduliste kuuest võitjast oli kohal viis.

Sellel võistlusel võitsid eestlased kõik, mida võita andis: individualesikohad, teatevõidud, linnadest oli ülekaalukalt parim Tallinn ja Balti matši võitis ka Eesti.

Võisteldi 21. - 23. augustil 1964 Suure Munamäe ümbruses, tüüpilisel Haanjamaa tugevasti liigestatud ja orientiiriderohkel poolkinnisel murdmaastikul. Rajameistrid olid Erich Suvi ja Uno Dorbek, inspektorid Ants Parve ja Erich Suigusaar. Et IV Balti matš peeti samaaegselt Balti matkajate VIII kokkutulekuga, oli startijaid eriti palju, Haanja võistlus kujunes tolle aja suurimaks orienteerumisvõistluseks Eestis — protokolides oli 626 orienteeruja nimi.

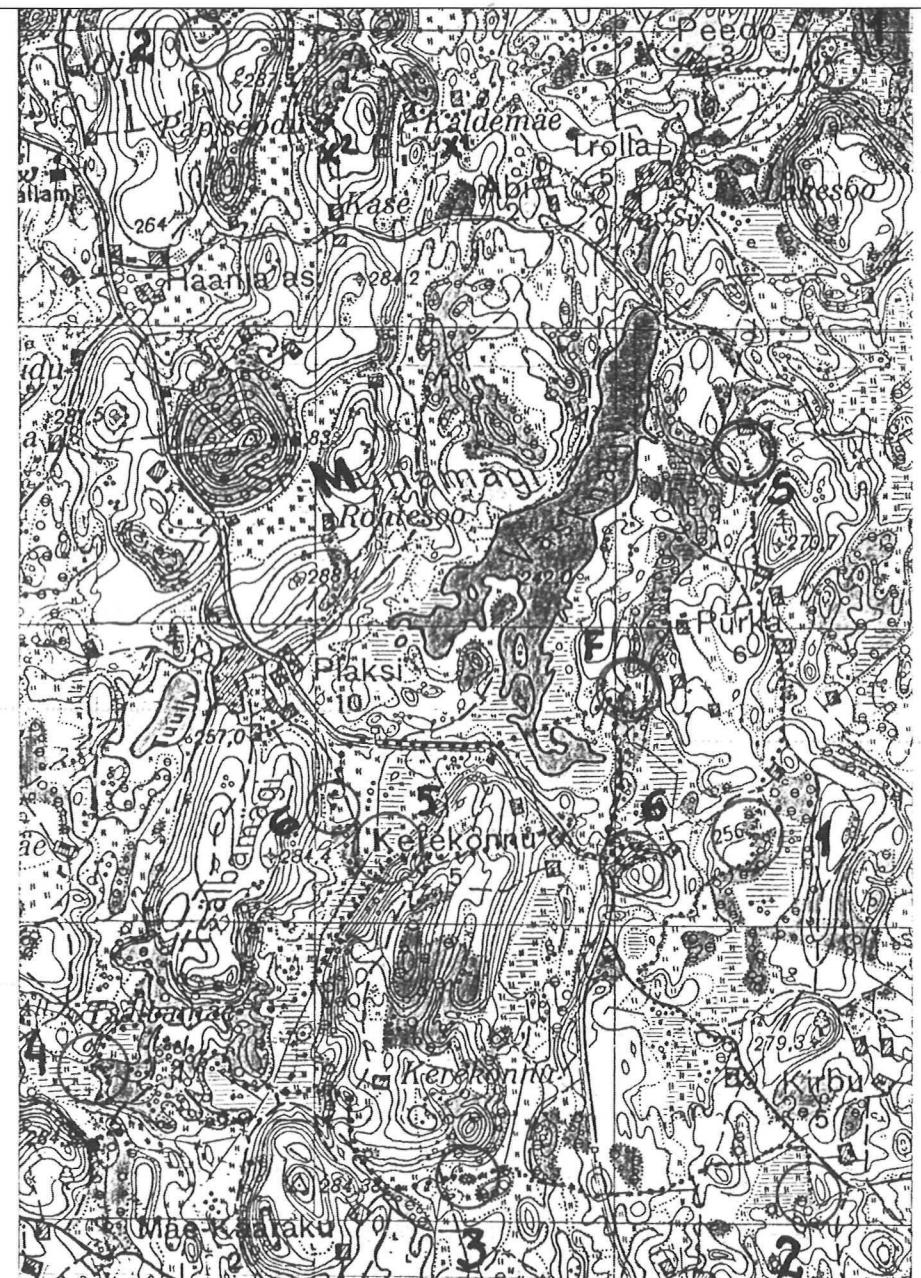
Samal maastikul või lähinaabruses on võisteldud hiljemgi (näiteks: Eesti - Moskva 1966, Balt.Stud. 1968, Eesti - Läti B-koosseisude maavõistlus 1969, üleliidulised esivõistlused 1973 jne). Selle maastiku kohta (Võru linnast lõunasse jääv Haanjamaa) oli trükitud sõjaeelisel aastail mitmeid täpseid kaarte mõõtkavas 1:25 000 ja 1:50 000. Balti matšiks oli valitud sellelt 1:25 000 mõõtkavaga 5-meetrise kõrgusjoonte vahedega kaardilt Haanja ümbruses umbes 25 km² suurune ala. Selleks võistluseks valmistati võistluskaardid valguskoopiatena, kuid olid ebaõnnestunult paljundatud ja halvasti loetavad, kaardi partii sai ka ebaühtlase kvaliteediga. Suur

osa kontrollpunkte oli maha pandud soopiriide järgi ning nad olid enamuses üheselt määratavad. Rada oli planeeritud paljude pikkade teevaliku-etappidega. Meeste neli etappi olid üle poolteise kilomeetri pikad (pikim 2,6 km). Naistel olid pikimad neli esimest etappi — vahemikus 1,2 kuni 1,4 km. Iga etapp oli pähkel omaette! Paljud võistlejad puutusid reljeefikaardiga kokku esmakordsest, seetõttu oli reljeef neile täiesti «võõras asi», neil puudusid kõrgusjoonte lugemise ja kasutamise oskused täielikult. Mägisel maastikul võistlemist ja

nähtavust raskendas veelgi pidev vihmasadu.

Kui tänapäeval on orienteerujate tase ühtlustunud ja vahesid lõpp-protokollis loetakse sekundites, siis noil kaugeil aegadel lahutasiid isegi auhinnasaajaid mitmed, isegi kümned minutid. Kümnenminutilise veaga ühel etapil võis vabalt võistluse ära võita, sest enamasti tegid teised ikka rohkem vigu või olid nende vead võitja omast suuremad.

(Järg lk 21)

IV Balti mati kaart Haanjas 1964 (mõõtkava 1:25 000 h = 5 m)

Väikesed KP röngad — meeste raja 1.; 2. ja 6. KP. Võistleja teekonnad: KP 1 - 2 Madis Aruja; KP 6 - F Arne Kivistik. Suured KP röngad — naiste raja KP-d 1. kuni 6. Võitja teekond: Rutt Aimla (Koppel) Kaart autori erakogust

Pärnumaa lahtised individuaalsed MV ja OK West auhinna-võistlus - pikk rada
 Kilingi-Nõmme 14.10.2001
 Korraldaja: OK West
 Rajameister: Ville Vinkel

D18 7,7km 12KP

- 1.Lis Johanson Kobras01:07:52
  - 2.Annika Rihma Kobras01:08:51
  - 3.Mairit Trei Kobras01:09:16
  - 4.Kati Rooni Orvand01:18:32
  - 5.Heljen Sklave Orvand01:26:58
  - 6.Thea Kaljur Orvand01:30:23
  - 7.Tiina Alamaa Orvand01:55:33
- D21 10,6km 16KP**
- 1.Margit Blehner West01:45:14
  - 2.Inger Jalakas KEKRSK01:45:15
  - 3.Impli Kukk West01:52:46
  - 4.Kaja Traks West02:08:04
  - 5.Anne-Ly Viikmaa West02:20:27

D40 9,1km 14KP

- 1.Saima Värtönen Kobras01:33:23
  - 2.Gea Rennel KEKRSK01:49:46
  - 3.Reet Johanson Kobras02:00:34
  - 4.Helje Luht KEKRSK02:16:26
  - 5.Maire Kure Kape03:06:48
  - 6.Aivi Kaljur Orvand Katk.
- D45 7,7km 12KP**
- 1.Ulle Kadak Lehola01:22:54
  - 2.Anne Pesti Orvand01:34:31
  - 3.Marika Pilt EPV SK01:40:04
  - 4.Saima Rand West01:44:17
- D50 6,8km 11KP**
- 1.Kersti Ploom 01:22:54
  - 2.Kersti MardisteKEKRSK01:24:48
  - 3.Juta Lehtme Orvand01:27:06
  - 4.Juta Virkepuu KEKRSK01:42:23
- D55 6,8km 11KP**
- 1.Viili Rebane Orion01:16:17
  - 2.ilmu Nael West01:18:23
  - 3.Mari Roots Koop01:51:46
- H18 10,6km 16KP**
- 1.Alar Assor Kobras01:09:49

- 2.Jaan Tarmak TON01:18:16
- 3.Olavi Ottas Kobras01:21:51
- 4.Lauri Malsroos Tammed01:22:53
- 5.Mihkel Järveoja Kobras01:22:58
- 6.Helmut Sklave Orvand01:26:56

- 7.Timo Kaljur Orvand01:30:02
- 8.Meelis Kadak Lehola01:30:34
- 9.Tarmo Anton Lehola01:32:46
- 10.Uku Rooni Orvand01:46:08
- 11.Mattias RennelKEKRSK01:49:35

H35 14,6km 23KP

- 1.Maido Kaljur Orvand01:49:33
  - 2.Tenno Alamaa Orvand01:49:37
  - 3.Tõnu Lauter EPV SK01:53:20
  - 4.Eerik Lossmann 02:21:16
- H40 12,3km 19KP**
- 1.Rein Rooni Orvand01:31:29
  - 2.Eduard PukkonenKEKRSK01:39:41
- H21 14,6km 23KP**
- 1.Alar Viitmaa Lehola01:30:09
  - 2.Rain Eensaar Kobras01:35:26
  - 3.Sander Vaher Kobras01:37:46

- 4.Kristjan KarabellinHeer01:47:57
- 5.Paavo Röigas Peko01:49:57
- 6.Olavi Loo West01:55:24

- 7.Mart JakobsonKEKRSK02:03:48
- 8.Mairolt KakkoBonaFide02:06:21
- 9.Edmond Penu West02:12:41
- 10.Erki Penu West02:16:13
- 11.Lauri Leppik TAOK02:19:20
- 12.Kaspar Hunt West02:25:19

- 13.Indrek Viikmaa West02:27:35
- 14.Sander Blehner West02:36:41
- 15.Ott Prun SK LOOM02:38:26
- 16.Tarmo TuuleSK LOOM 3:44:13
- 17.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 18.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 19.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 20.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 21.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 22.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 23.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 24.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 25.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 26.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 27.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 28.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 29.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 30.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 31.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 32.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 33.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 34.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 35.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 36.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 37.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 38.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 39.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 40.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 41.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 42.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 43.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 44.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 45.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 46.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 47.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 48.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 49.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 50.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 51.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 52.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 53.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 54.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 55.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 56.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 57.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 58.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 59.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 60.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 61.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 62.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 63.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 64.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 65.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 66.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 67.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 68.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 69.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 70.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 71.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 72.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 73.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 74.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 75.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 76.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 77.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 78.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 79.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 80.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 81.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 82.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 83.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 84.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 85.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 86.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 87.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 88.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 89.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 90.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 91.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 92.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 93.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 94.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 95.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 96.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 97.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 98.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 99.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 100.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 101.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 102.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 103.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 104.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 105.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 106.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 107.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 108.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 109.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 110.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 111.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 112.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 113.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 114.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 115.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 116.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 117.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 118.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 119.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 120.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 121.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 122.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 123.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 124.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 125.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 126.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 127.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 128.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 129.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 130.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 131.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 132.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 133.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 134.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 135.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 136.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 137.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 138.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 139.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 140.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 141.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 142.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 143.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 144.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 145.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 146.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 147.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 148.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 149.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 150.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 151.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 152.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 153.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 154.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 155.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 156.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 157.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 158.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 159.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 160.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 161.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 162.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 163.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 164.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 165.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 166.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 167.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 168.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 169.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 170.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 171.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 172.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 173.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 174.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 175.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 176.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 177.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 178.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 179.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 180.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 181.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 182.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 183.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 184.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 185.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 186.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 187.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 188.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 189.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 190.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 191.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 192.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 193.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 194.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 195.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 196.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 197.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 198.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 199.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 200.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 201.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 202.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 203.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 204.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 205.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 206.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 207.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 208.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 209.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 210.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 211.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 212.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 213.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 214.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 215.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 216.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 217.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 218.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 219.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 220.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 221.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 222.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 223.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 224.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 225.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 226.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 227.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 228.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 229.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 230.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 231.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 232.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 233.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 234.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 235.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 236.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 237.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 238.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 239.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 240.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 241.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 242.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 243.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 244.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 245.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 246.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 247.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 248.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 249.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 250.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 251.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 252.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 253.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 254.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 255.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 256.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 257.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 258.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 259.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 260.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 261.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 262.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 263.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 264.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 265.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 266.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 267.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 268.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 269.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 270.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 271.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 272.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 273.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 274.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 275.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 276.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 277.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 278.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 279.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 280.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 281.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 282.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 283.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 284.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 285.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 286.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 287.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 288.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 289.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 290.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 291.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 292.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 293.Steve Vili SK LOOM Katk.

- 294.Indrek Viikmaa West02:36:41
- 295.Tarmo Tuule SK LOOM 3:44:13
- 296.Steve Vili SK LO

Youth match Lithuania-Latvia-Estonia

Grupe D14 3.400 km 8 KP

1	Sanita Sokolova	LAT	24:52
2	Kati Rooni	EST	25:05
3	V. Zacharenko	LTU	25:58
4	Anna Bralite	LAT	25:58
5	Anniki Inno	EST	27:04
6	K. Mihailova	LAT	27:21
7	Liga Shupolniece	LAT	27:25
8	A Apanaviciute	LTU	27:59
9	Ly Trei	EST	28:47
10	Gyte Akstinaite	LTU	29:10
11	Triin Johanson	EST	31:03
12	Liga Evelone	LAT	31:14
13	Mara Jaunsproge	LAT	33:52
14	Thea Kaljur	EST	34:07
15	Milda Norkute	LTU	35:39
16	Marika Kustavus	EST	37:00
17	Rasa Nausedaite	LTU	38:23
18	Indre Kutkaite	LTU	44:44

Grupe D18 6.000 km 12 KP

1	Indre Valaitė	LTU	39:47
2	Eveli Saue	EST	41:13
3	E. Grigaitė	LTU	41:45
4	Silri Mere	EST	41:57
5	Liga Pinzule	LAT	43:15
6	Irena Bralite	LAT	43:42
7	J. Vaicaityte	LTU	44:25
8	Annika Rihma	EST	45:40
9	Lis Johnson	EST	46:48
10	K. Masevičiute	LTU	47:02
11	Ilze Sirma	LAT	49:53
12	Kitija Kuzmina	LAT	49:57
13	Rasa Sharkeyte	LTU	51:36
14	Liva Ducena	LAT	52:51
15	V. Tamulionyte	LTU	53:28
16	Maarja Punak	EST	54:23
17	Mairit Trei	EST	56:00
18	Daina Oolina	LAT	59:00

Grupe D20 8.600 km 15 KP

1	Diana Vosyliute	LTU	49:56
2	Ieva Sargautyte	LTU	53:28
3	Sandra Pauzaite	LTU	57:29
4	Aija Skrastina	LAT	61:02
5	Ilze Lapina	LAT	63:33
6	Tuuli Maeots	EST	64:37
7	K. Punishkyte	LTU	66:32
8	Anni Raudsep	EST	67:28
9	Vida Bumelyte	LTU	68:55
10	Liga Arniece	LAT	69:56
11	Kadri Limberg	EST	76:33
12	Lauma Sile	LAT	79:33
13	Iveta Balcune	LAT	80:20
14	Marilyn Sulg	EST	94:54
15	Helle Trossmann	EST	95:37
16	A Redeckaite	LTU	diskv

I Ansaberga LAT diskv
Grupe H14 4.000 km 9 KP

1	Jonas Gvilys	LTU	22:10
2	Kalvis Mihailovs	LAT	23:26
3	Edgars Sparans	LAT	24:40
4	MartinSh Purinsh	LAT	25:02
5	A. Gerasimovas	LTU	25:15
6	Indrek Kustavus	EST	25:34
7	Timo Sild	EST	27:02
8	D. Kilbauskas	LTU	27:28
9	Margars Kietis	LAT	28:22
10	Tonis Uiboupin	EST	29:11
11	A. Tarasovs	LAT	29:13
12	Uku Rooni	EST	30:12
13	Mattias Rennel	EST	30:59
14	A. Drauciunas	LTU	33:02
15	Justas Pecura	LTU	33:52
16	K. Ozolinsh	LAT	34:31
17	Hannes Kerem	EST	36:23
18	R. Stupelis	LTU	45:07

Grupe H16 6.900 km 13 KP

1	Eriks Lebedoks	LAT	38:25
2	Marcis Matrīns	LAT	41:57
3	Edgars Bertuks	LAT	42:09
4	Mihkel Jarveoja	EST	42:15
5	E. Leliashius	LTU	43:52
6	Atis Rešķis	LAT	44:02
7	Eimuntas Voveris	LTU	44:08
8	Lauri Malsroos	EST	44:17
9	S. Dambrauskas	LTU	45:33
10	Alar Assor	EST	46:14
11	G. Romancikas	LTU	46:19
12	Jaan Tarmak	EST	48:20
13	R. Stupelis	LTU	48:55
14	Janis Peilans	LAT	50:07
15	Peeter Pihl	LAT	50:19
16	Olavi Ottas	EST	52:47
17	R. Šupulnieks	LAT	58:25

Grupe H18 9.100 km 16 KP

1	Simonas Krepsht	LTU	45:35
2	Jevgenijs Sprogis	LAT	49:43
3	Edgars Peilans	LAT	50:39
4	R. Pogorelovas	LTU	51:46
5	Raivis Leimanis	LAT	52:27
6	Sander Väher	EST	52:46
7	Toniis Vaiksaar	EST	53:36
8	Artis Jansons	LAT	56:25
9	Taivo Timmusk	EST	56:27
10	Tanel Taal	EST	56:40
11	P. Andrašiūnas	LTU	57:02
12	R. Poberžinhas	LTU	57:25
13	Riho Taba	EST	57:26
14	Agnis Čiapas	LTU	58:07
15	Rudolf Freimanis	LAT	58:32
16	Peeter Pihl	EST	60:00
17	M. Lukauskas	LTU	66:45
	K. Jaudzems	LAT	diskval

Grupe H20 11.500 km 23 KP

1	MartinSh Sirmais	LAT	62:10
2	Modestas Bacys	LTU	62:51
3	Janis Zamovskis	LAT	62:56
4	K. Jovaishas	LTU	66:16
5	Tarmo Siimsaare	EST	66:41
6	Egidijus Pilybas	LTU	67:44
7	Gatis Berkis	LAT	68:08
8	Karlis Osis	LAT	68:21
9	Tonis Erm	EST	69:43
10	Karlis Linde	LAT	69:46
11	M. Miljan	EST	70:10
12	Reinis Putnins	LAT	71:53
13	Suum Kadak	EST	72:32
14	Kaarel Kallas	EST	73:27
15	Ugnius Shumskas	LTU	73:37
16	M. Cerniavskis	LTU	77:49
17	Domas Kudaba	LTU	diskv

EST-LIT-LAT noortemats. Teade
D14

1 EST-I Ly Trei 0:15:37

Anniki Inno 0:16: 4 0:31:41

Kati Rooni 0:13:40 0:45:21

2 EST-I Marika Kustavus 0:15:25

Triin Johanson 0:16:21 0:31:46

Thea Kaljur 0:14:52 0:46:38

3 LAT-I Anna Bralite 0:15:34

Kristina Mihailova 0:16:11 0:31:45

Sanita Sokolova 0:17:57 0:49:42

4 LTU-I Rasa Nausedaite 0:18:10

Indre Kutkaite 0:16: 3 0:34:13

Kristina Masevičiūtė 0:25:51 0:58: 9

Milda Norkutė 0:16:12 0:50:25

5 LAT-I Liga Đupulniece 0:15:39

Liga Evelone 0:16:31 0:32:10

Mara Jaunsproge 0:18:26 0:50:36

6 LTU-I Gyte Akstinaite 0:18:13

Aurelija Apanavičiūtė 0:19:22

0:23:35

Viktorija Zacharenko 0:14:32 0:52: 7

D16

1 LTU-I Ieva Baltrikaitė 0:22:52

Justė Beresnevičiūtė 0:22:28 0:45:20

Kristina Rybakovaite 0:19:38 1: 4:58

2 LAT-I Liva Freimane 0:21:33

Elina Bralite 0:21:39 0:43:12

Ieva Purina 0:21:50 1: 5: 2

3 LTU-I Karolina Mickevičiūtė 0:20: 7

Rasa Ptaðekaitė 0:21:55 0:42: 2

Edita Martusevičiūtė 0:24:20 1: 6:2

Una Berzina 0:27:28 1:11:58

5 EST-I Raili Raudsep 0:22:42

Annika Aljas 0:27: 8 0:49:50

Sili Oras 0:25:36 1:15:26

6 EST-I Kadri Uiboupin 0:22:12

Merliis Sulg 0:20:18 0:42:30

Tais Leontenko 0:39: 5 1:21:35

D18

1 LAT-I Evelina Grigaitė 0:32:18

Kristine Kokina 0:19:40 0:44:30

4 LAT-I Madara Dinke 0:24:50

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

5 EST-I Raili Raudsep 0:22:42

Annika Aljas 0:27: 8 0:49:50

Sili Oras 0:25:36 1:15:26

6 EST-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

7 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

8 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

9 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

10 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

11 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

12 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

13 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

14 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

15 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

16 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

17 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

18 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

19 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

20 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

21 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

22 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

23 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

24 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

25 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

26 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

27 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

28 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

Kristina Mihailova 0:16:22 1:11:58

29 LAT-I Ieva Sargautė 0:29:19

XIII SUUNTO GAMES

Värtska (Mustoja)

29.09.-30.09.2001

Korraldaja: Värtska OK PEKO

Rajameister: K.Kalm

D10TR 1. 2,7km 6KP 2. 2,2km 5KP

1. Linda KreslinaAluksne	00:29:22	00:16:04	00:45:26
2. Egile Pääslane	00:31:20	00:19:38	00:50:58
3. Jane Lauter EPV SK	00:34:29	00:19:53	00:54:22
4. Kerstin Uiboupin Võru	00:47:49	00:19:13	01:07:02
5. Teele Kivilsilla HOK	00:51:37	00:23:13	01:14:50
6. Marta Korts-LaurEPV SK	00:56:59	00:20:59	01:17:58
7. Elise Saulus Tammed	01:05:14	00:25:27	01:30:41
8. Kerda Keevend JOKA	00:57:20	00:42:03	01:39:23
Meidi Pihtoal Tammed			
Katk.	00:29:42		Katk.

D12 1. 2,8km 6KP 2. 2,5km 5KP

1. Veeda Lusa	Läti	00:18:11	00:16:35	00:34:46
2. Karmen Alnek	Võru	00:19:06	00:19:14	00:38:20
3. Merill Mägi	Sinine Ze	00:21:13	00:18:43	00:39:56
4. Kristi Tomson	Kobras	00:24:11	00:18:58	00:43:09
5. Heljen Sklave	Orvand	00:21:25	00:24:32	00:45:57
6. Tiina Turban	Rakv	00:27:56	00:23:16	00:51:12
7. Tiina Alamaa	Orvand	00:30:01	00:22:10	00:52:11
8. Nele Taba	Ilves	00:24:11	00:28:26	00:52:37
9. Kaisa Ilves	Kape	00:29:23	00:23:32	00:52:55
10. Adeele Puusalu	Kobras	00:29:48	00:27:37	00:57:25
11. Ilona Arenius	JäPa	00:34:22	00:24:09	00:58:31
12. Helen Vunder	Lehola	00:30:36	00:33:23	01:03:59
13. Keiju Püvi	Võru	00:50:16	00:39:20	01:29:36
Kristi Pellja	JOKA	00:31:01	Ei start	Katk.

D12TR 1. 2,7km 6KP 2. 2,2km 5KP

1. Helena Heinväli	Kobras	00:23:25	00:15:48	00:39:13
2. Juta Tarmak	TON	00:24:16	00:15:24	00:39:40
3. Alina Listak	Võru	00:24:03	00:16:24	00:40:27
4. Teele Kotov	PEKO	00:24:38	00:24:10	00:48:48
5. Anneli Tamla	Koop	00:34:08	00:21:14	00:55:22
6. Krööt Arbo	HOK	00:33:06	00:24:50	00:57:56
7. Kätlin Piirikivi	Rae	00:41:24	00:31:07	01:12:31
Hannula Pandis	Ilves			
		Ei start	00:18:31	Katk.

D14A 1. 3,5km 7KP 2. 3,0km 6KP

1. Ly Trei	Kobras	00:26:33	00:19:30	00:46:03
2. Kati Rooni	Orvand	00:26:13	00:20:35	00:46:48
3. Mirjam Rauba	Võru	00:28:33	00:20:57	00:49:30
4. Thea Kaljur	Orvand	00:29:40	00:21:55	00:51:35
5. Trin Johanson	Kobras	00:28:06	00:24:01	00:52:07
6. Anniki Inno	Rakv	00:30:08	00:22:13	00:52:21
7. Eleri Hirv	Võru	00:31:33	00:21:38	00:53:11
8. Trin Soonvald	HOK	00:30:00	00:23:31	00:53:31
9. Liisi Reitalu	HOK	00:32:09	00:22:17	00:54:26
10. Marika Kustavus	Lehola	00:32:09	00:24:00	00:56:09
11. Katrin Kallisma	HOK	00:30:11	00:26:33	00:56:44
12. Katri Listak	Võru	00:36:07	00:21:32	00:57:39
13. Anne Toode	HOK	00:36:16	00:22:04	00:58:20
14. Helen Oja	Orion	00:35:49	00:24:55	01:00:44
15. Eva-Maria Ehala	Rae	00:35:46	00:25:21	01:01:07
16. Riina Anton	Lehola	00:28:46	00:32:54	01:01:40
17. Hanna Samoson	Orion	00:34:14	00:30:50	01:05:04
18. Mariann Sulg	Orvand	00:34:48	00:31:49	01:06:37
19. Liva Velkere	Läti	00:42:16	00:27:02	01:09:18
20. Katri Hirv	Võru	00:46:39	00:33:45	01:20:24
Liina Käärst	Heer	00:31:28	Ei start	Katk.

D14B 1. 2,8km 6KP 2. 2,5km 5KP

1. Kristi Alnek	Võru	00:24:42	00:25:04	00:49:46
2. Janely Aasa	Võru	00:33:51	00:16:55	00:50:46
3. Aili Liping	Võru	00:29:52	00:21:41	00:51:33
4. Piret Karu	JOKA	00:28:30	00:28:13	00:56:43
5. Jandra Kõrran	Võru	00:34:37	00:37:22	01:11:59
6. Liina Haldna	Rae	00:32:45	00:40:19	01:13:04
Marion RennelHARJU KEK	Tühist.	00:21:18		Tühist.

D16A 1. 3,9km 8KP 2. 3,6km 7KP

1. Kadri Uiboupin	Võru	00:28:09	00:25:46	00:53:55
2. Tais Leontenko	SRD	00:27:27	00:30:24	00:57:51
3. Raili Raudsepp	Võru	00:29:25	00:32:22	01:01:47
4. Merlis Sulg	Orvand	00:31:13	00:30:45	01:01:58
5. Siiri Oras	Ilves	00:31:23	00:34:38	01:06:01
6. Liene Bruvele	Läti	00:35:21	00:43:09	01:18:30
7. Ilona Marhele	Aluksne	00:46:36	00:44:47	01:31:23
8. Liisi Karlep	MARU	01:15:15	01:11:16	02:26:31

D16B 1. 3,5km 7KP 2. 3,0km 6KP

1. Linda Velkere	Läti	00:41:54	00:25:09	01:07:03
Lisli Pak	Rae	00:44:54	Tühist.	Tühist.
Heli Kuuseorg	Võru	00:51:59	Tühist.	Tühist.

D18 1,5,5km 11KP 2. 5,1km 10KP

1. Eveli Sauve	HOK	00:41:30	00:33:00	01:14:30	1. Tiina Oras	Ilves	00:42:59	00:41:24	01:24:23
2. Siiri Mere	SRD	00:37:46	00:37:54	01:15:40	2. Reet Johanson	Kobras	00:44:54	00:43:06	01:28:00
3. Liis Johanson	Kobras	00:40:16	00:35:51	01:16:07	3. Saima Värtö	Kobras	00:48:57	00:42:16	01:31:13
4. Varvara Guljajeva	Kobras	00:49:08	00:44:02	01:33:10	4. Gea Rennel	HARJU KEK	00:50:38	00:44:26	01:35:04
5. Annika Rihma	Kobras	00:43:51	00:51:26	01:35:17	5. Pia Luuvula	SuoSa	00:56:47	00:45:38	01:42:25
6. Mairit Trei	Kobras	00:52:44	00:42:36	01:35:20	6. Kirsu Hakomäki	EsSu	00:51:14	00:53:23	01:44:37
7. Piret Klade	Lehola	00:48:05	00:49:08	01:37:13	7. Liivi Tafena	Käbi	00:59:51	00:53:30	01:53:21
8. Maarja Punak	Kobras	00:59:35	00:54:31	01:54:06	8. Terje Anton	Lehola	00:58:31	00:56:52	01:55:23
9. Terje Terasmaa	Lehola	01:09:23	01:03:21	02:12:44	9. Virve Einpaul	Rae	01:00:43	00:55:27	01:56:10
Kaisa Kase	Orion	01:04:03	Katk.	Katk.	10. Aino Koser	Ilves	01:01:08	00:55:27	01:56:35

D20 1. 5,5km 11KP 2. 5,1km 10KP

1. Ilze Lapina	Azimuts	00:40:36	00:40:54	01:21:30	1. Ilze Pööldoja	Ilves	01:09:04	00:54:13	02:03:17
2. Tuuli Mäetsa	Võru	00:42:19	00:45:01	01:27:20	2. Ülle Pööldoja	Ilves	01:09:18	00:56:24	02:05:42
3. Kadri Limberg	Rakv	00:46:10	00:41:15	01:27:25	3. Aivi Kaljur	Orvand	01:04:11	01:02:35	
4. Anni Raudsepp	Võru	00:42:10	00:47:03	01:29:13	4. Anu Toode	HOK	01:08:01	01:01:19	02:09:20
5. Marilin Sulg	Orvand	00:44:28	00:48:38	01:33:06	5. Pille Taba	Ilves	01:08:32	Ei start	Katk.
6. Karin Rooni	Orvand	00:47:43	00:49:28	01:37:11	Anu Rooni	Orvand	01:19:53	Ei start	Katk.

D45 1,5,7km 12KP 2. 5,1km 10KP

1. Eha Tolm	Orvand	00:49:27	00:45:29	01:34:56	1. Eha Tolm	Orvand	00:49:27	00:45:29	01:34:56
2. Ene Sulg	Orvand	00:54:58	00:46:08	01:41:06	2. Ene Sulg	Orvand	00:54:58	00:46:08	01:41:06
3. Ülle Kadak	Lehola	00:48:46	00:53:58	01:42:44	3. Ülle Kadak	Lehola	00:48:46	00:53:58	01:42:44
4. Niina Karnit	SRD	00:51:32	00:54:10	01:45:42	4. Niina Karnit	SRD	00:51:32	00:54:10	01:45:42
5. Mare Niitsoo	TON	00:58:33	00:50:22	01:48:55	5. Mare Niitsoo	TON	00:58:33	00:50:22	01:48:55
6. Helena Jumppanen	Pihkanisk	01:01:00	01:00:48:48	01:50:01	6. Helena Jumppanen	Pihkanisk	01:01:00	01:00:48:48	01:50:01
7. Anna Keerberg	SOK	01:02:05	00:51:01	01:53:06	7. Anna Keerberg	SOK	01:02:05	00:51:01	01:53:06
8. Aili Laanjõe	Kobras	00:58:50	00:55:40	01:53:45	8. Aili Laanjõe	Kobras	00:58:50	00:55:40	01:53:45
9. Anne Arolド	Heer	01:04:01	00:51:03	01:55:04	9. Anne Arolド	Heer	01:04:01	00:51:03	01:55:04
10. Anne Pesti	Orvand	01:06:58	00:49:56	01:56:54	10. Anne Pesti	Orvand	01:06:58	00:49:56	01:56:54
11. Vaive Tomann	Ilves	00:56:29	01:02:47	01:59:16	11. Vaive Tomann	Ilves	00:56:29	01:02:47	01:59:16
12. Sirje Keskküla	Ilves	01:14:42	01:10:24	02:25:06	12. Sirje Keskküla	Ilves	01:14:42	01:10:24	02:25

9. Inger Kitt Tammed	00:27:49	00:25:50	00:53:39	6. Janel Lauter EPV SK	00:36:15	00:19:02	00:55:17	13.Tõnis Haldna Rae	01:06:52	00:55:22	02:02:14
10.Seidi SoosaluTammed	00:22:46	00:34:17	00:57:03	7. Even Toomas PEKO	00:31:18	00:24:03	00:55:21	14.Mart JakobsonHARJU KEK01:10:57	00:53:01	02:03:58	
11.Merilin MusthalikTammed	01:12:35	00:36:48	01:49:23	8. Marko Kallas HOK	00:34:20	00:22:40	00:57:00	15.Tanel VainuraTammed	01:03:59	01:00:22	02:04:21
D9NR 1,2,3km 5KP 2. 2,0km 4KP				9. Marek Berkman Orion	00:33:26	00:23:40	00:57:06	16.Raul Hindov TON	01:06:01	00:58:24	02:04:25
1. Tuuli Kotov Peko	00:17:48	00:12:15	00:30:03	10.Mark Laine Võru	00:27:44	00:29:29	00:57:13	17.Olavi Loo West	01:07:46	00:59:58	02:07:44
2. Kaiia Kivikas Ilves	00:19:59	00:12:22	00:32:21	11.Aso Toming Käbi	00:33:04	00:24:28	00:57:32	18.Kimmo Liljestrom HS	01:13:11	01:01:40	02:14:51
3. Karin KülleruppTammed	00:19:51	00:13:30	00:33:21	12.Silm KoolmeisterHOK	00:32:54	00:25:58	00:58:52	19.Erki Penu West	01:14:37	01:01:31	02:16:08
4. Gerli Viikmaa West	00:25:49	00:15:47	00:41:36	13.Kaspar Russak Võru	00:32:44	00:28:45	01:01:29	20.Lauri Leppik TAOK	01:09:29	01:09:22	02:18:51
5. Laura SoosaluTammed	00:38:01	00:19:55	00:57:56	14.Egon Bogdanov Käbi	00:36:55	00:25:32	01:02:27	21.Mati Tikerpuu ÖTD	01:13:54	01:05:02	02:18:56
6. Marleen MusthalikTammed	00:33:02	00:25:46	00:58:48	15.Villem Reitalu HOK	00:32:20	00:30:58	01:03:18	22.Tauno Murakas Rakv	01:17:48	01:02:03	02:19:51
7. Maija Arenius JäPa	00:29:54	00:31:55	01:01:49	16.Kristo Kangur Käbi	00:38:26	00:30:26	01:08:52	23.Tarmo Klaar Ilves	01:15:07	01:07:46	02:22:53
8. Janika KeerdojaTammed	00:35:10	00:48:57	01:24:07	17.Nikolai GerassimtsukSRD	00:46:21	00:23:31	01:09:52	24.Margus VenelaineRakv	01:18:08	01:05:58	02:24:06
H10TR 1,2,7km 6KP 2. 2,2km 5KP				18.Taavi Tilk Käbi	00:45:19	00:31:10	01:16:29	25.Edmond Penu West	01:26:47	01:09:18	02:36:05
1. Kenny Kivikas Ilves	00:18:38	00:13:09	00:31:47	19.Madis Vasser Kunda	00:44:00	Ei start	Katk.	26.Indrek Viikmaa West	01:32:41	01:07:28	02:40:09
2. Raido Mitt Kobras	00:20:10	00:13:58	00:34:08	20.Ingvar Krimm HOK	00:37:18	Tühist.	Tühist.	27.Enn Kukk Jöhvik	01:39:09	01:07:50	02:46:59
3. Tauno Tiirats Ilves	00:20:23	00:13:57	00:34:20					28.Jan Liister ÖTD	01:32:36	01:27:11	02:59:47
4. Taavi Turban Rakv	00:20:39	00:14:04	00:34:43	H16A 1,5,5km 11KP 2. 5,1km 10KP				29.Rünno Sulg	01:42:54	01:26:02	03:08:56
5. Ott-Kaarel Kalm Ilves	00:25:43	00:15:57	00:41:40	1. Veiko Kütt Ilves	00:33:43	00:30:24	01:04:07	Aivar Sarap Ilves	01:00:32	Ei start	Katk.
6. Toms DandensAluksne	00:25:20	00:17:45	00:43:05	2. Alar Assor Kobras	00:32:26	00:32:02	01:04:28	Peeter Lind Kape	01:09:41	Ei start	Katk.
7. Tanel Paats Kobras	00:25:10	00:21:35	00:46:45	3. Ville Ruokamo	00:35:52	00:30:34	01:06:26	Daniilo Piht Mercury	00:51:10	Tühist.	
8. Arvi Kaasik Võru	00:30:20	00:17:54	00:48:14	4. Jaan Tarmak TON	00:34:52	00:31:35	01:06:27	Arno Vaik Tammed	01:04:51	Tühist.	
9. Aapo Ala-SankilaEräpärikäät	00:29:36	00:19:33	00:49:09	5. Mihkel JärveojaKobras	00:33:37	00:34:08	01:07:45				
10.Tarvi Tiivoja Võru	00:22:24	00:29:40	00:52:04	6. Edgars BertuksAluksne	00:34:30	00:35:35	01:10:05				
11.Kristjan Parve Orion	00:41:16	00:20:43	01:01:59	7. Tarmo Anton Lehola	00:36:05	00:34:51	01:10:56				
Mait Tamsalu VSru				8. Lauri MalsroosTammed	00:38:16	00:35:06	01:13:22				
Jarmo Reha Koop				9. Helmet SklaveOrvand	00:39:44	00:40:56	01:20:40				
Jonatan Karjus Võru	00:27:23	Tühist.	Tühist.	10.Timo Kaljur Orvand	00:34:38	00:46:09	01:20:47				
Tauri Tõugjas Võru				11.Joonas VäärtnõuHOK	00:42:36	00:40:28	01:23:04				
H12 1,2,8km 6KP 2. 2,5km 5KP				12.Kaarel Barinov HOK	00:36:29	00:47:17	01:23:46				
1. Uku Rooni Orvand	00:16:17	00:13:43	00:30:00	13.Olavi Ottas Kobras	00:38:24	00:46:26	01:24:50				
2. Arturs PaulinsAzimuts	00:16:16	00:14:42	00:30:58	14.Priit Paasma Lehola	00:45:46	00:39:08	01:24:54				
3. Eriki Pellja JOKA	00:18:25	00:16:48	00:35:13	15.Jaanus Mää HOK	00:40:49	00:47:54	01:28:43				
4. Davis GaigalsGauja OK	00:18:17	00:16:59	00:35:16	16.Urmasis Aasa Võru	00:50:27	00:40:42	01:31:09				
5. Rudolfs KreslinsAluksne	00:17:58	00:17:44	00:35:42	17.Risto Bauman Rakv	00:59:08	00:48:25	01:47:33				
6. Lauri Sild Võru	00:16:17	00:19:57	00:36:14	18.Riho Kadaja Saku	01:11:39	00:49:33	02:01:12				
7. Karl Samoson Orion	00:19:47	00:16:51	00:36:38	19.Indrek Aul Jöhvik	01:07:20	00:58:57	02:06:17				
8. Ott Kevvai Võru	00:20:20	00:20:03	00:40:23	20.Kersti Käärt Heer	00:40:33	Ei start	Katk.				
9. Tiit Toomas PEKO	00:21:36	00:19:00	00:40:36	21.Kristjan Oolo Heer	00:40:09	Tühist.	Tühist.				
10.Kristo Heinmann Ilves	00:19:51	00:25:23	00:45:14	22.Veiko Vunder Lehola	00:41:24	Tühist.	Tühist.				
11.Zigmars BertuksAluksne	00:23:50	00:21:39	00:45:29								
12.Hanno Soe Otep??	00:26:30	00:24:12	00:50:42	H16B 1,4,6km 8KP 2. 4,5km 7KP							
13.Siim Anton Otep??	00:21:50	00:32:24	00:54:14	1. Priit Kujus Kobras	00:37:11	00:32:19	01:09:30				
14.Mikk Kadak Lehola	00:25:43	00:28:34	00:54:17	2. Allari Talver LUS	00:42:10	00:33:20	01:15:30				
15.Sven Oras Ilves	01:24:24	00:20:47	01:45:11	3. Artur Rauk Võru	00:36:50	00:40:30	01:17:20				
Ranner Pak Rae		Ei start	00:21:20	4. Jukka Kervinen JäPa	00:44:09	00:40:46	01:24:55				
Peteris Bucs Asimuts	00:27:54	Katk.	Katk.	5. Vaido Vähk Ilves	00:49:38	00:40:18	01:29:56				
Marko Anton Lehola	00:27:26	Tühist.	Tühist.	6. Madis Kure Kobras	00:51:49	00:40:39	01:32:28				
Timo Piirman Võru		Tühist.	Tühist.	7. Andres Tamla Koop	00:52:39	00:53:34	01:46:13				
H12TR 1, 2,7km 6KP 2. 2,2km 5KP				8. Hans TerasmaaLehola	01:18:46	00:47:24	02:06:10				
1. Silver Rauk Võru	00:21:52	00:15:55	00:37:47	9. Tanel Möttös Võru	01:55:48	Ei start	Katk.				
2. Kaido Lepik	00:23:48	00:16:15	00:40:03	H18 1,8,4km 16KP 2. 7,0km 14KP							
3. Ülar Meejärv Võru	00:24:23	00:15:46	00:40:09	1. Hannu Saviharu HS	00:45:23	00:35:31	01:20:54				
4. Erik Olesk Võru	00:24:46	00:15:38	00:40:24	2. Tõnis VaiksaarLehola	00:47:25	00:39:59	01:27:24				
5. Kris Konsap Võru	00:24:24	00:17:35	00:41:59	3. Tanel Taal Võru	00:55:35	00:45:03	01:40:38				
6. Mihkel Paulus Võru	00:24:58	00:19:44	00:44:42	4. Alar Valdmann Võru	00:59:27	00:45:15	01:44:42				
7. Taavi Talver LUS	00:24:58	00:21:13	00:46:11	5. Mait Vaiksaar Lehola	00:56:35	00:49:03	01:45:38				
8. Johannes Heinsoo	00:23:50	00:22:40	00:46:30	6. Taivo Timmusk HOK	00:53:33	00:54:09	01:47:42				
9. Raulo HeinmannIlves	00:26:44	00:20:43	00:47:27	7. Olari Needo Võru	01:06:30	01:01:46	02:08:16				
10.Meelis Reha Koop	00:35:02	00:18:57	00:53:59	8. Fred Needo Võru	01:16:18	00:53:48	02:10:06				
11.Taavi Koemets VSru	00:42:57	00:19:56	01:02:53	9. Tanel Bauman Rakv	01:19:15	00:51:05	02:10:20				
12.Marek RosenbergKobras	00:47:02	00:16:47	01:03:49	10.Ranar Vallner Võru	01:14:30	01:08:09	02:22:39				
13.Hannes Timmi VSru	00:54:08	00:23:25	01:17:33	11.Andres Aul Jöhvik	01:12:39	01:16:00	02:28:39				
14.Andre Käsk Tammed	00:50:09	00:37:29	01:27:38	12.Tanel TerasmaaLehola	01:25:09	01:16:21	02:41:30				
H14A 1,3,9km 8KP 2. 3,6km 7KP				13.Priit Annusver Lehola	01:30:21	01:19:09	02:49:30				
1. Indrek KustavusLehola	00:25:22	00:22:24	00:47:46	Meelis Kadak Lehola	00:58:10	Ei start	Katk.				
2. Tõnis Uiboupin Võru	00:27:26	00:25:19	00:52:45	Erki Säks Käbi	01:04:04	Katk.					
3. Mattijs RennelHARJU KEK01:27:28	00:26:27	00:26:27	00:53:55								
4. Timo Sild Võru	00:26:57	00:30:06	00:57:03	H20 1,8,4km 16KP 2. 7,0km 14KP							
5. Kaur Kase Orion	00:31:44	00:26:22	00:58:06	1. Domas KubadasPerkunas	00:46:10	00:37:40	01:23:50				
6. Karl Kruuse Ilves	00:32:02	00:28:02	01:00:04	2. Bacys ModestasSakas	00:47:07	00:36:50	01:23:57				
7. Kristjan Loorits Orion	00:29:04	00:31:06	01:00:10	3. Tarvo Klaasimäe Rakv	00:47:10	00:40:37	01:27:47				
8. Kaarel NummetKape	00:33:24	00:27:24	00:48:04	4. Urmo Liblik JOKA	00:48:45	00:43:38	01:32:23				
9. Raulo Jõgeva PEKO	00:32:18	00:28:44	01:01:02	5. Kristjan Gans TAOK	00:53:38	00:46:17	01:39:55				
10.Hannes Kerem Orion	00:31:46	00:29:50	01:01:36	6. Kristjan KarablenikHeer	00:53:45	00:47:09	01:40:54				
11.Aatis Dandens Aluksne	00:35:18	00:29:03	01:04:21								
12.Timo Ilves Kape	00:33:56	00:31:07	01:05:03	7. Kallev Kulaase Võru	01:02:23	00:47:31	01:49:54				
13.Märt Roosaare Ilves	00:33:35	00:32:39	01:06:14	8. Kaarel Kallas Lehola	01:12:03	00:39:59	01:52:02				
14.Janis Kums Aluksne	00:32:59	00:35:21	01:08:20	9. Eero Kivikas Ilves	01:03:09	00:49:19	01:52:28				
15.Jaagup Truuusal Ilves	00:34:54	00:33:34	01:08:28	10. Andre NSmm Orion	01:04:42	00:47:57	01:52:39				
16.Mati Sarap Ilves	00:36:43	00:32:39	01:09:22	11. Heiti Hallikma Võru	01:01:22	00:51:51	01:53:13				
17.Jaan Kostjukov SRD	00:36:15	00:33:11	01:09:26	12. Sven Rea MARU	00:58:18	00:55:44	01:54:02				
18.Meelis Aasma HOK	00:34:03	00:38:17	01:12:20	13. Margus KlementsovKoop	00:06:14	00:48:57	01:55:11				
19.Jaanus Tilk HOK	00:35:48	00:36:37	01:12:25	14. Reino Ronni Orvand	01:02:02	00:53:43	01:55:45				
20.Jürgen Vaikjärv	00:42:54	00:42:03	01:24:57	15. Mart Ostra MARU	01:03:55	00:53:18	01:57:13				
Priit Kõiv Võru		Ei start	00:30:25	16. Mihkel Reimaa Heer	01:04:48	00:53:18	01:58:06				
H14B 1,3,5km 7KP 2. 3,0km											

8. Priit Överus Mercury	01:07:21	00:54:16	02:01:37	13.Tõnu Nurm Kobras	00:50:17	00:44:15	01:34:32	4. Heino Mardiste Kape	00:40:23	00:36:31	01:16:54
9. Urmas Sulaoja Jöövik	00:59:51	01:02:19	02:02:10	14.Ilmar Kirjanen TAOK	00:50:15	00:46:37	01:36:52	5. Harry HeinrichsenJöövik	00:42:12	00:37:16	01:19:28
10.Tõnu Ilves Kape	01:07:03	00:58:02	02:05:05	15.Mati Kallemetes Okas	00:51:45	00:45:12	01:36:57	6. Juhani SalmenkyläHS	00:41:56	00:37:34	01:19:30
11.Immo OksanenSuoSa	01:07:40	00:59:08	02:06:48	16.Kalle Nelk Orion	00:52:19	00:44:42	01:37:01	7. Pentti Riipinen LS-37	00:44:15	00:38:34	01:22:49
12.Taivo TaliHARJU KEK	01:08:38	00:59:45	02:08:23	17.Veijo Pusa LapRi	00:52:50	00:44:25	01:37:15	8. Pertti Virtanen LS-37	00:44:04	00:42:44	01:26:48
13.Ants Turban Rakv	01:13:18	00:59:29	02:12:47	18.Jouko Räty Delta	00:51:27	00:45:50	01:37:17	9. Are Kaasik	00:46:08	00:41:28	01:27:36
14.Margus Sarap Ilves	01:11:44	01:11:32	02:23:16	19.Väino Aul Jöövik	00:53:37	00:47:32	01:41:09	10.Karl Valgepea West	00:52:15	00:45:07	01:37:22
15.Aadu Pannal Saku	01:24:19	01:11:01	02:35:20	20.Rein Hanstein Okas	00:48:34	00:53:45	01:42:19	11.Jussi SuohonenKarkki-Ra	00:58:37	00:48:14	01:46:51
16.Eerik Tamm	01:25:14	01:13:30	02:38:44	21.Ulo Needo Kobras	00:53:13	00:50:40	01:43:53	12.Osmo Niemi HS	01:03:29	00:51:10	01:54:39
17.Priit Truuosalu	01:46:12	01:10:02	02:56:14	22.Pauli NieminenHyvinkää	01:00:28	00:54:30	01:54:58	13.Antti HonkkasaariPiKa	01:02:36	00:57:40	02:00:16
18.Jaanus ViljamaaOrion	01:38:50	01:20:49	02:59:39	23.Heiki RammukKVÜÖA	01:03:38	00:54:01	01:57:39	14.Kaarel KoitmetsJöövik	00:58:07	01:07:47	02:05:54
Ormar Lutsberg Lehola	01:04:06	Ei start	Katk.	24.Arne Kolk Jöövik	00:11:06	01:00:32	02:01:28	15.Henno Adrat TON	01:31:11	01:32:26	03:03:37
Indrek Ümarik Ilves	Tühist.	04:07:02	Tühist.	25.Tiit Ploompuu Hoole	01:08:06	00:51:01	02:08:57	Valju Tali HARJU KEK	Ei start	01:09:24	Katk.

H40 1,8,4km 16KP 2. 7,0km 14KP

1. Tiit Tali Ilves	00:50:42	00:38:54	01:29:36	28.Alf Ödlund Giper	01:11:21	01:12:05	02:23:26
2. Maito Kaljur Orvand	00:50:06	00:42:46	01:32:52	29.Jussi KatajaKarkki-Ra	01:21:33	01:07:06	02:28:39
3. Kari Vuorio Hyvinkää	00:53:50	00:40:43	01:34:33	30.Matti Talja Hyvinkää	01:15:25	01:16:46	02:32:11
4. Ando Post Koop	00:53:15	00:44:40	01:37:55	Agu Koppa	01:03:43	Katk.	Katk.
5. Jaanus Reha Koop	00:47:44	00:53:49	01:41:33	Nikolai Järveoja Kobras	00:43:02	Katk.	Katk.
6. Andres Talver LUS	00:52:02	00:49:42	01:41:44				
7. Kalle Ojasoo Kobras	01:02:43	00:48:17	01:51:00				
8. Janis Lusa Läti	00:58:06	00:53:33	01:51:39				
9. Vello Post Koop	01:02:55	00:50:48	01:53:43				
10.Kaljo Juäge Kape	01:02:34	00:52:00	01:54:34				
11.Kalev Kõiva - Kose	01:05:36	00:51:22	01:56:58				
12.Juha EronenKarkki-Ra	01:03:51	00:54:41	01:58:32				
13.Viesturs DandensAluksne	01:07:18	00:01:41	02:07:59				
14.Jüri Ümarik	01:13:00	01:01:04	02:14:04				
15.Uve Nummert Kape	01:11:42	01:02:24	02:14:06				
16.Kalmer KeevendJOKA	01:24:29	01:01:03	02:25:32				
17.Peep Vallistu SOK	01:41:04	01:06:56	02:48:00				
18.Ivo Tamla	01:23:28	01:30:54	02:54:22				
19.Tuomo Mattila HS	01:35:20	01:23:48	02:59:08				
Andrus SipsakaHARJU KEK	Tühist.	01:15:24	Tühist.				

H55 1,6,7km 13KP 2. 5,6km 11KP

1. Jouko TorvikoskiJäPa	00:40:20	00:35:25	01:15:45
2. Reino Ansamaa RaN	00:43:59	00:38:04	01:22:03
3. Jorma Ansamaa RaN	00:41:35	00:40:37	01:22:12
4. Peteris Novikovs Riga	00:43:59	00:41:27	01:25:26
5. Rafael Gordón West	00:47:52	00:37:44	01:25:36
6. Markku SalmisenJäPa	00:46:01	00:40:26	01:26:27
7. Pertti VeijalainenKouRa	00:46:37	00:44:04	01:30:41
8. Mauri SaarinenHyvinkää	00:49:56	00:40:56	01:30:52
9. Unto Kervinen JäPa	00:49:50	00:41:46	01:31:36
10.Ulivo Vainura Tammed	00:53:15	00:39:03	01:32:18
11.Raimo Mäkelä Orion	00:49:37	00:45:18	01:34:55
12.Jaakko Mäkinen AA	00:50:20	00:45:27	01:35:47
13.Mihkel MälterHARJU KEK	00:52:20	00:45:36	01:37:56

H45 1,7,9km 16KP 2. 6,5km 13KP

1. Andris Kosmatchevs Skriveni	00:44:28	00:41:35	01:26:03	14.Tapiu Tiura HS	00:53:36	00:46:37	01:40:13
2. Vilnis Velkeris Läti	00:53:19	00:43:57	01:37:16	15.Ilmari Möstlik Orion	00:55:29	00:45:03	01:40:32
3. Veli-Matti HeinonenDelta	00:54:52	00:42:56	01:37:48	16.Ants Tamm	00:54:10	00:46:45	01:40:55
4. Jarmo JumppanenPihkanik	00:55:00	00:46:26	01:41:26	17.Matti Poom TON	00:58:41	00:43:24	01:42:05
5. Kulno Voolaid Rakv	00:53:44	00:49:06	01:42:50	18.Seppo KokkonenKeU	00:55:25	00:47:02	01:42:27
6. Harri Lassila KouRa	00:57:36	00:45:28	01:43:04	19.Keijo RantalaKarkki-Ra	00:53:48	00:50:12	01:44:00
7. Udo Lüüs Ilves	00:59:13	00:45:20	01:44:33	20.Jaakko Teppo ValSu	00:55:11	00:52:30	01:47:41
8. Tõnu Taal JOKA	01:02:54	00:42:36	01:45:30	21.Enn Saar Ilves	00:57:57	00:53:10	01:51:07
9. Heini Tammi Kape	00:56:48	00:50:40	01:47:28	22.Lembi Nömm Jöövik	01:00:07	00:53:42	01:53:49
10.Harry Veide LUS	00:57:15	00:50:34	01:47:49	23.Peep Koppel Koop	01:04:32	00:52:07	01:56:39
11.Uldis Bertuks Aluksne	00:55:22	00:53:37	01:48:59	24.Kari Karri JäPa	01:05:20	00:51:58	01:57:18
12.Timo Alroth Hyvinkää	00:58:27	00:51:46	01:50:13	25.Jüri Tarmak TON	01:01:28	00:56:41	01:58:09
13.Ago Samoson	01:02:27	00:48:01	01:50:28	26.Tiit Koppel Orion	01:05:58	00:54:45	02:00:43
14.Anti Parik Otep??	01:03:38	00:51:32	01:55:10	27.Juhani TuominenHyvinkää	01:01:27	01:06:41	02:08:08
15.Kai Willadsen TON	01:07:08	00:50:20	01:57:28	28.Ats Virumäe Võru	01:08:46	01:01:42	02:10:28
16.Eero Ruokamo	01:12:48	00:46:13	01:59:01	29.Lauri VäätänenKVÜÖA	01:18:11	01:02:40	02:20:51
17.Sulev Tuude West	01:10:32	00:50:04	02:00:36	30.Timo Ihantola Delta	01:12:58	01:23:23	02:36:21
18.Jaak Jaagus Saku	01:03:35	00:58:01	02:01:36	31.Jüri Tähemaa	01:16:36	01:21:48	02:38:24
19.Heimo JumppanenPihkanik	01:06:57:00	00:55:56	02:02:53	32.Jaan LoideHARJU KEK	01:34:44	01:35:25	03:10:09
20.Peep Eomöös TAKO	01:04:21	00:58:44	02:03:05				
21.Aimir RaudseppJOKA	01:05:21	00:58:10	02:03:31				
22.Märt Järvik Kose	01:09:03	00:56:30	02:05:33				
23.Aho Karu JOKA	01:05:31	01:01:18	02:06:49				
24.Jüri Rokko SK RT	01:12:43	00:55:09	02:07:52				
25.Veli-Matti LaaksoDelta	01:09:43	00:59:01	02:08:44				
26.Kalju Vaikjärv	01:11:41	01:00:04	02:11:45				
27.Heikki Susimaa HS	01:26:35	00:54:51	02:21:26				
28.Jüri Kadaja Saku	01:13:52	01:08:28	02:22:20				
29.Ullas Jaaska	01:23:35	01:01:03	02:24:38				
30.Heikki ViitanenSuoSa	01:22:36	01:02:34	02:25:10				
31.Juhani Pörsti SuoSa	01:25:43	01:00:40	02:26:23				
32.Ismo Kauranen Delta	01:19:29	01:06:59	02:26:28				
33.Sulev Vill	01:22:27	01:16:06	02:38:33				
34.Jussi Fälldt Karkki-Ra	01:39:47	01:16:20	02:56:07				
Matti Köhlí Hyvinkää	Ei start	01:09:29	Katk.				
Arto Isomäki Hyvinkää	02:02:58	Ei start	Katk.				
Vello Vasser Kunda	01:14:22	Ei start	Katk.				
Pentti SuhonenHyvinkää	Tühist.	00:50:06	Tühist.				
Andres Käär Tühist.	00:44:16	Tühist.	Tühist.				
Jüri Merirand Käbi	01:13:29	Tühist.	Tühist.				

H60 1,5,0km 11KP 2. 4,4km 10KP

1. Pertti SalminenKooVee	00:37:37	00:31:46	01:09:23
2. Mihhail Taiverte Kape	00:37:18	00:36:37	01:13:55
3. Tauno Jokinen ValSu	00:43:46	00:33:42	01:17:28
4. Hekki Lepistö HS	00:39:33	00:38:02	01:17:35
5. Georg Sooberg Võru	00:43:23	00:35:47	01:19:10
6. Pekka Syväterä RISU	00:42:55	00:38:55	01:21:50
7. Kalju Tilk Orion	00:41:58	00:40:45	01:22:43
8. Rein Küttim Orion	00:48:09	00:35:33	01:23:42
9. Heino PeetersonWest	00:42:24	00:42:23	01:24:47
10.Leif Tallbacka IK	00:43:22	00:41:57	01:25:19
11.Ain Relo Tammed	00:51:22	00:40:30	01:31:52
12.Risto UtutinenHyvinkää	00:48:07	00:45:55	01:34:02
13.Lembit Vassil Ilves	00:55:53	00:45:51	01:36:44
14.Rein IndloHARJU KEK	00:50:31	00:47:06	01:37:37
15.Soini HernetkoskiHyvinkää	00:44:59	00:53:47	01:38:46
16.Matti Tõnus Orion	00:53:15	00:46:15	01:39:30
17.Riho Kilp Tammed	00:48:14	00:52:42	01:40:56
18.Walter Ploom	00:59:09	00:43:58	01:43:07
19.Esko PeltonenKarkki-Ra	00:53:32	00:50:40	01:44:12
20.Paavo LambergHyvinkää	01:10:51	00:42:25	01:53:16
21.Tõnu Tilt Orion	01:00:18	00:55:07	01:55:25
22.Aatis Anze Aluksne	00:56:40	01:02:45	01:59:25
23.Jorma HuulantenDelta	01:08:01	01:04:43	02:12:44
24.Tõnu Keskküla Ilves	01:19:29	01:11:13	02:30:42
Toivo Koivisto SuoSa	01:35:50	Ei start	Katk.
Nikolai			

1st Day Competition – 2001/Oct/10
Individual Race

MEN (161) 12.500 km 450 m 29 C

1 Wo MAMLEEV MIKHAIL	RUS 58:04
2 2nd Lt JANUSZ PORZYCZ	POL 59:41
3 Pte BJORNAR VALSTAD	NOR 1:00:01
4 Pte AMBRASAS SVAJUNAS	LIT 1:00:15
5 Pfc INGO HORST	GER 1:00:31
6 Pte HAVARD TVEITE	NOR 1:00:40
7 Pte GJERMUND HANSEN	NOR 1:00:53
8. Wo NOVIKOV VALENTIN	RUS 1:01:039
9. Fin CARLO RIGONI	ITA 1:01:04
10. L Cpl ZRIDKAVESELY LIBOCZE	1:01:18
11. Sdt URS MÜLLER	SWI 1:01:27
12. Capt RAIMO TURTINEN	FIN 1:01:29
13. Pte SADECKAS DARIUS	LIT 1:01:35
14. Pte JEDLICKA MICHAL	CZE 1:01:40
15. Wo FADEEV EVGUENI	RUS 1:01:50
44. Pte BERNT BJORNSGAARDNOR	1:06:31
45. Staf Sgt RENE OTTESSON	EST 1:06:37
46. Srl Antti Tolonen	FIN 1:06:38

WOMEN (54) 6.800 km 190 m 16 C

1 Put MARET VAHER	EST 40:49
2 Cold SIEDINA IULIA	RUS 41:14
3 Cold PERELIAEVA TATIANA	RUS 41:17

4 Put RUTH VAHER	EST 41:47
5 Pte BARBARA BACZEK	POL 42:40
6 Pte TRUDE HARSTAD	NOR 42:53
7 Priv VINNYTSKA NINA	UKR 43:11
8 Cold FADEEVA ANNA	RUS 43:20
9 Pte EWA KOZLOWSKA	POL 43:33
10 Wo IAKSANOVATATIANA	RUS 43:37
11 Pte RUDZENSKAITEVILMA	LIT 43:42
12 Bosn MONIKA DEPTA	POL 44:21
13 PVT SUSTA IEVA	LAT 44:30
14 Caporal PAULINE FILET	FRA 44:54
15 Pte ROS-MARIE FORSLUND SWE	46:01
16 Pte ANETA MATUSZKIEWICZPOL	46:37
17 Pte VOSYLIUTE DIANA	LIT 47:48
18 PFC KATLAPA LINDA	LAT 47:51
19 SARGAUTYTE IEVA	LIT 48:11
20 Capt GRETHE OVERBY	NOR 48:55
21 PVT SKRASTINA AIJA	LAT 49:39
22 Put EDITH MADALIK	EST 49:45
23 PVT UZULE AGNESE	LAT 49:47
24 Priv SPASIUK MARIA	UKR 49:47
25 Priv POTOPALSKA NATALII	UKR 50:03
26 ALSAUSKAITE DAINORA	LIT 51:03
27 Maj MIETTA GROENEVELD	NET 52:08
28 Capt TINA HAARUP	DEN 52:09
29 2nd Lt ANNA ELFFORS	SWE 52:56
30 Sgt ESMERALDA RUIZ	ESP 53:36
31 Lt LIDIA SANTANA	POR 55:44

2nd Day Competition – 2001/Oct/11

Individual Race

MEN FINAL A (63) 16.200 km 370 m 26 C

1 Wo FADEEV EVGUENI	RUS 1:09:56
2 Pte BJORNAR VALSTAD	NOR 1:12:19
3 Wo MAMLEEV MIKHAIL	RUS 1:12:49
4 Fin MICHELLE TAVERNARO	ITA 1:12:56
5 2nd Lt JANUSZ PORZYCZ	POL 1:13:16
6 Pfc INGO HORST	GER 1:13:28
7 2nd Sgt ROBERT BANACH	POL 1:14:16
8 Wo SERGUEI DETKOV	RUS 1:14:55
9 Pte TVEIT HAVARD	NOR 1:15:01
10 Pte HANSSEN GJERMUNDNOR	1:15:20
11 Pte AMBRASAS SVAJUNAS	LIT 1:15:20
12 Maj MIETTA GROENEVELD	RUS 46:18
13 Pte SGT RENE OTTESSON	EST 1:22:39
14 Capt GRETHE OVERBY	NOR 56:19
15 Lt MARIA PIMENTEL	POR 57:09
16 Pte EWA KOZLOWSKA	POL 49:28
17 Pte HARSTAD TRUE	NOR 49:47
18 Pte VOSYLIUTE DIANA	LIT 50:08
19 PVT SUSTA IEVA	LAT 51:37
20 Pte ROS-MARIE FORSLUND SWE 51:55	
21 SARGAUTYTE IEVA	LIT 51:56
22 Capt EWA PERSSON	SWE 52:03
23 PVT SKRASTINA AIJA	LAT 52:05
24 PFC KATLAPA LINDA	LAT 53:09
25 Lt LIDIA SANTANA	POR 53:58
26 Put EDITH MADALIK	EST 54:33
27 ALSAUSKAITE DAINORA	LIT 54:48

3rd Day Competition – 2001/Oct/13

Relay Woman

1 RUS	2.09.00
SIEDINA IULIA	45:03
PERELIAEVA TATIANA	41:40
FADEEVA ANN	42:17
2 EST	2.14.02
KIRTI REBANE	50:10
RUTH VAHER	44:35
MARET VAHER	39:17
3 SWE	2.17.00
ROSE-MARIE FORSLUND	45:42
EWA PERSSON	46:35
ANNA ELFFORS	44:43
4 LIT	2.18.04
VOSYLIUTE DIANA	49:57
SARGAUTYTE IEVA	44:58
RUDZENSKATE VILMA	43:07
5 POL	2.23.35
MAMLEEV MIKHAIL	45:08
MONIKA DEPTA	45:08
6 UKR	2.23.39
SPASYUK MARIYA	44:52
VINNYTSKA NINA	44:06
POTOPALSKA NATALIA	54:41
7 NOR	2.30.21
HARSTAD GURO	57:20
OVERBY GRETE	51:02
HARSTAD TRUE	41:59
8 LAT	2.37.24
IEVA SUSTA	48:04
LINDA KATLAPA	52:11
AJJA SKRASTINA	57:09
1 RUS	
NOVIKOV VALENTIN	46:41
MAMLEEV MIKHAIL	47:13
FADEEV EVGUENI	48:15
2 ITA	
BEZZI GIUSEPPE	49:48
RIGONI CARLO	48:50
TAVERNARO MICHELE	47:01
3 NOR	
HANSSEN GJERMUND	52:18
TVEITE HAVARD	46:07
VALSTAD BJORNAR	47:53
4 GER	
ALEXANDER LUBINA	46:00
ROBERT DITTMAN	53:43
INGO HORST	47:09
5 NOR	
SKOGEDAL PAL	48:03
KRISTIANSEN OYSTEN	48:43
BJORNLSAARD BERNT	50:20
6 CZE	
MATEJU LUBOS	52:26
JEDLICKA MICHAL	48:47
ZRIDKAVESELY LIBOR	48:54

Final results - Women (13 nation)

1 RUSSIE	SIEDINA	0:41:14	SIEDINA	0:45:25
	PERELIAEVA	0:41:17	FADEEVA	0:46:18
4:24:37	FADEEVA	0:43:20	PERELIAEVA	0:47:03
2.POLONIE	BACZEK	0:42:40	DEPTA	0:45:26
	KOZLOWSKA	0:43:33	BACZEK	0:46:20
4:29:09	DEPTA	0:44:21	MATSUZKIEWICZ	0:46:49
3 ESTONIE	VAHER M	0:40:49	REBANE	0:48:08
	VAHER R	0:41:47	VAHER R	0:49:11
4 UKRAINE	VINNYTSKA	0:43:11	SPASIUK	0:47:54
	SPASIUK	0:49:47	VINNYTSKA	0:48:08
4:47:29	POTOPALSKA	0:50:03	POTOPALSKA	0:48:26
5 ITHUAINE	RUDZENSKAITE	0:43:42	RUDZENSKAITE	0:48:55
	VOSYLIUTE	0:47:48	SARGAUTYTE	0:50:08
4:50:40	SARGAUTYTE	0:48:11	SARGAUTYTE	0:51:56
6 LETTONIE	SUSTA	0:44:03	SKRASTINA	0:52:05
	KATLAPA	0:47:51	KATLAPA	0:53:09
4:58:24	SKRASTINA	0:49:39	SUSTA	0:51:37
7 NORVEGE	HARSTAD	0:42:53	OVERBY	0:56:19
	OVERBY	0:48:55	LOKEN	1:01:57
5:16:57	LOKEN	0:57:06	HARSTAD	0:49:47
8 SUEDE	FORSLUND	0:46:01	FORSLUND	0:51:55
	ELFFORS	0:52:56	PERSSON	0:52:03
5:29:46	NORDIN	1:09:07	FORSLUND	0:57:44

VALGAMAA KOOLIDE KARIKAVÖISTLUSED ORIENTEERUMISES

11. oktoober 2001 Kaagjärve-Niklasmäe Peakohutnik ja rajameister Toivo Kotov

P"A" 2,7 km 13 KP

1 Erki Säks - Jaanus Juhanson	Tõrva Güm	21.32	30
2 Sergei Ušanov - A. Demutski	Valga Vene Güm	27.30	27
3. Marko Soidra - Main Kangro	Otepää Güm	34.26	25
4. Taaniel Stepanov - Priit Koort	Otepää Güm	34.58	24
5. Veiko Soo - Joel Pärle	Otepää Güm	46.08	23
6. Kaupo Mäesalu - Marek Lend	Tõrva Güm	47.07	22
7. Marko Körv - Tarmo Pertel	Tõrva Güm	77.17	21
Rait Kudu - Mart Karm	Patkula Pk	10 KP-d	
1. Brit Tafenau - Ingrid Soomla	Tõrva Güm	41.50	30
2. Kerli Hansen - Katre Karu	Tõrva Güm	59.30	27
3. Trilin Leppik - Age Nikol	Otepää Güm	61.20	25
4. Kaija Kalvet - Eneli Maranik	Otepää Güm	63.17	24
5. Vaive Kargu - Kerti Kušķis	Tõrva Güm	68.50	23
M. Ušanova - T. Kovaljova	Valga Vene Güm	KP 2 puudu	
Anna Hodorkina - Olga Kolkina	Valga Vene Güm	KP 2 puudu	

T"B" 1,7 km 10 KP

1. Annika Toit - Maritta Pillaro	Valga Güm	25.40	30
2. Kertu Vuks - Kaili Solom	Tõrva Güm	32.48	27
3. Jaana Jögisuu - Gerti Sild	Tõrva Güm	40.06	25
4. Annika Paju - Aule Reijo	Pühajärve Pk	47.23	24
5. Leila Kull - Kersti Koppel	Tõrva Güm	43.40	23
6. Siret Vahesaar - Anu Aher	Hargla Pk	45.51	22
7. Olga Lupp - Saša Grinevitš	Valga Vene Güm	45.27	21
8. Maaria Raave - Anneli Arro	Pühajärve Pk	75.30	20
9. Maaria Raave - Anneli Arro	Reelika Saaremäe - Heidi Roose	92.12	19
10. V. Kolokolitskova - Birgit Loorits	Hargla Pk	79.12	19
11. Merelin Kirbits - Kristel Soidra	Otepää Güm	KP 5 puudu	
12. L. Kovaljova - Vardanush Manukyan	Valga Vene Güm	KP 4 puudu	
Terje Tomson - Liisi Reinup(?)	Tõrva Güm	KP 5 vale	
Meili Sander - Triinu Isakar	Patkula Pk	3 KP-d	
1. Egon Bogdanov - Keit Kroon	Tõrva Güm	18.50	30
2. Siim Anton - Hanno Soe	Otepää Güm	20.35	27
3. Toomas Kangur - Germo Kalvet	Hargla Pk	22.16	25
4. Robert Mononen - Kristjan Oinrus	Pühajärve Pk	27.05	24
5. Allar Abolin - Ergo Oberst	Hargla Pk	35.53	23
6. Eskar Elango - Toivo Tamm	Patkula Pk	36.32	22
7. Tauri Tilk - Lasse Vainamäe	Tõrva Güm	39.50	21
8.Taavi Arna-Sander Junolainen	Kaagjärve LA-algkool	39.58	20
9. Vladimir Eliaser - Jaan Kangur	Hargla Pk	40.48	19
10. Risto Ranniku - Siim Kangur	Hargla Pk	43.12	18
11. Olari Orm - Mart Adler	Otepää Güm	51.39	17
12. Andres Roman - Boris Grigorjan	Valga Güm	66.02	16
13. Siim Vaard - Ardi Kolju	Patkula Pk	72.17	15
14. Tauno Tilk - Magnus Kirt	Tõrva Güm	87.36	14
15. Asso Toming - Erik Raal	Tõrva Güm	KP 6 puudu	
16. Joosep Toit - Tanel Vanaveski	Valga Güm	KP 5 puudu	
17. Kristo Kangur - Heigo Kosemets	Tõrva Güm	KP 2 vale	
18. Kristjan Koik - Martti Sala	Pühajärve Pk	KP 1 vale	
19. Mihkel Roosik - Andrus Hansen	Kaagjärve LA-algkool	8 KP-d	
Heiti Post - Priit Maisalu	Hargla Pk	7 KP-d	

T"C" 1,4 km 8 KP

1. Kadi Tiisler - Kadri Riivik	Otepää Güm	27.55	30
2. Liina Oja - Liis Kalda	Otepää Güm	32.05	27
3. Maarja Küll - Helis Teearu	Otepää Güm	33.37	25
4. Darja Furtkova - Alia Ljapunova	Valga Vene Güm	38.32	24
5. Kirli Erdefeldt - Merli Mei	Patkula Pk	41.51	23
6. Kerli Poola - K. Hodorenko	Hargla Pk	46.52	22
7. Keir Poderat - Merit Reimunägi	Hargla Pk	48.50	21
8. Riin Korjus - Ellis Eirand	Tõrva Güm	51.56	20
9. Maris Vaiksoo - Kati Vuks	Tõrva Güm	52.39	19
10. Terje Langus - Liis Maran	Hargla Pk	54.00	18
11. Alla Datzenko - Kirku Karina	Valga Vene Güm	57.23	17
12. Siret Luik - Anneli Ruusna	Pühajärve Pk	62.52	16
13. Heldi Leeduks - Elmi Puna	Patkula Pk	80.02	15
Agnes Toit - Anniha Varis	Valga Güm	KP 6 puudu	
Liina Arna - Veronika Kovaltsuk	Kaagjärve LA-algkool	6 KP-d	
Elisa Horm - Helena Raudik	Kaagjärve LA-algkool	6 KP-d	
Katrin Jeeger - Getter Vaiksoo	Tõrva Güm	5 KP-d	
1. Tõrva Güm		302 p.	
2. Otepää Güm		300 p.	
3. Valga Vene Güm		127 p.	
4. Valga Güm		30 p.	
Pöhökoolid (PK)			
1. Hargla Pk		189 p.	
2. Patkula Pk		127 p.	
3. Pühajärve Pk		104 p.	
4. Kaagjärve Lasteaed-algkool		20 p.	

PÖLISPUUD

Üleliidulised võistlused Haanjas 1964

(algus lk 13)

Kohtade järjestuse määras siis tehtud vigade suurus, mitte orienteeruja liukumiskiirus rajal. Võitma pidi ka noil kaugeil aegadel keegi!

Paljud vead tulenesid aga otseselt vanadest ja ebatäpsetest kaartidest. Kui ikka kaardil polnud loodus nähtavat teed või metsatukka, või vastupidi — tee oli üles küntud, mets maha võetud, siis pidigi viga tekkima. Võitis see, kes suutis nendes oludes kiiremini kohaneda, ära tabada, mis on kaardil ja mis puudu. Eriti osav oli sellistes tingimustes Madis Aruja.

Individuaalrajal võisteldi 21.08.1964.

Meeste 11,6 km 7 KP Startis 55, kontrollaja ületas 17 ja katkestas 13 võistlejat.

1. Madis Aruja	Eesti	1:43.06	(linnulennulise km aeg 8.53).
2. Ojars Bruzuks	Läti	1:47.54	
3. Valeri Mitenkov	Lgr	2:09.54	
4. Tõnu Raid	Eesti	2:14.05	
5. Arne Kivistik	Eesti	2:14.21	
6. Rein Tönuri	Eesti	2:17.35	

Naiste 7,5 km 6 KP Startis 55, kontrollaja ületas 10, katkestas 7, tühistati 2 tulemust.

1. Rutt Aimla	Eesti	1:16.14	(linnulennulise km aeg 10.10)
2. Zelma Ribene	Läti	1:19.53	
3. Siina Krehova	Eesti	1:25.41	
4. Maire Miljan	Eesti	1:26.37	
5. Evika Eisen	Eesti	1:30.42	
6. B. Strautinja	Läti	1:41.19	

Teatevõistlused peeti 23. augusti 1964.

Meeste 16,5 km 10 KP (kolm vahetust)

1. Eesti II (Tartu)	1:48.18	(Heino Mardiste, Tõnu Raid, Arne Kivistik)
2. Eesti I (Tallinn)	2:29.22	(Rein Tönuri, Heino Kask, Madis Aruja)
3. Läti II	2:29.45	

Naiste 11 km 12 KP (kolm vahetust)

1. Eesti I (Tallinn)	4:32.15	(Vaike Tönuri, Evika Eisen, Maire Miljan)
2. Läti I (Riija)	4:50.23	
3. Läti II	4:53.38	
x Eesti II (Tartu) katk.	(Malle Mardiste, Rutt Aimla, Maire Jaanre)	

Meeskonnavõistlus: 8 linna matš:

1. Tallinn 4 mp;
2. Riia 12 mp;
3. Leningrad 15;
4. Moskva 21 mp;
5. Kieev 26 mp;
6. Minsk 26 mp;
7. Sverdlovsk 27 mp;
8. Vilnius 34.

Baltikumi paremusjärjestus: 1. Eesti 46 p.; 2. Läti 60 p.; 3. Leedu 128 p.

Milles seisnes see nn Haanja fenomen, et eestlased olid nii massiliselt protokolli eesotsas? Sageli on olnud niimoodi, et mujalt tulnud orienteerujad, isegi soom-

lased hiljem, on hädas olnud meie mägiste poolagedatega ja ebamäärase piiridega mets-võsa maastikel. Raske on seletada, miks paljud on seal orienteerumisel raskustes, lagedal peaks ju pealtnäha kergem olema. Tookord Haanjas eksis ühesuguste ümarate mägede vahel ära ka hea maastikutunnetusega **Madis Aruja**. Ise on ta oma võistlemist kommenteerinud (vaata kaarti): *Kavatsisin liikuda otse, sest liigestatud kõrgustik oli rikas radade ja rajakesete poolest. Neid arvasin saavat julgelt riskeerides kasutada. Väikese kiiruse juures lootsin vigadest hoiduda. Suurim viga (umbes 10 minutit) tekkis tal teisel etapil mitmete sarnaste ümarate mägede vahel Munamäest põjhjapool, seda on ta seletanud nii: Oleks saanud minna põhjast või lõunast ringiga teid mööda. Minu plaan oli aga — otse. Kompassi ei kasutanud ning rada töi mind välja x' paika. Ehmatusega nägin ees Munamäge M. Mina liikusin oma arvates läände ja Munamägi võiks paista vaid vasakust silmanurgast, kuid nüüd on ta otse ees? Asukoha määramine võttis aega. Võtsin suuna loodesse (teed mööda). Kohas x' uus ehmatuse — Munamägi on jälle otse ees. Mis silmamoondus see küll on? See lõi mind araks ning edaspidi kontrollisin suunda juba liiga sageli. Võitja arvamus oma esinemise kohta: Ainult tänu suurtele kogemustele suutsin halva kaardi kütüsist välja rabelda.*

Neljandaks jäänud Tõnu Raid tegi ühe suure vea kohe esimesel etapil, kus kaart oli eriti halvasti loetav (kaotus etapivõitjale 31 minutit): *Kaardi serval oli analoogiline situatsioon, mida halvalt kaardilt välja ei lugenud. Alles 30 minutit pärast sain esimese KP kätte. Nüüd koostasin uue taktikalise plaani — liikumistee valisin ainult sellisele kaardi osale, kus kaardilt midagi välja lugeda sai.*

Arne Kivistik rääkis, et tema ei lugenud sellelt kaardilt välja Vaskna järve lõunaotsa ega viimast punkti ning läks eelviimases kohe otse üle järve (!) finišisse ilma et oleks mõiganud, miks vahepeal vesi vööni ulatus. Tuli tagasi viimasesse punkti minna. Lõpuprotokollis edestas Tõnu Raid seekord

kahe-ja-veerandtunnise aja juures Arne Kivistikku vaid 16 sekundiga!

Naiste kommentaarid

Naisteklassi võitja **Rutt Aimla** läbis 7,5 km raja 1:16.14 (linnulennulise km aeg 10.10). Etapiaegu võeti minutilise täpsusega (selline oli tollane täpsus!). Võitja kaotas etapivõitjatele kokku 16 minutit (kaotuskoeffsient 1,27), sellest umbes 10 minutit ühel etapil 3 - 4.

Huvipakkuv on lisada etapiaegade tabelile seletuseks kaks kommentaari (vaata kaarti).

Maire Miljan (Raid) Viga etapil 1 - 2 umbes 10 minutit.

Plaan – mitte kiirustada. Punktivahe 1 - 2: Kuna pidasin teed, millele tahtsin asimuudi järgi kinni joosta, liiga väikeseks, ületasin selle märkamatult (1,2 km asemel 2,2 km).

Maire Jaanre (Lahtmets) Viga etapil K - 1 umbes 50 minutit.

Esimene etapp K - 1: Plaanisin kasutada teed, lugeda maju. Tegelikult jätsin vaşakul ühe talu vahel. Samme ei lugenud, jooksuvorm oli hea, jõudsin hooga teise KP lähedale. Seal situatsioon esimesel silmapilgul klappis – maja, metsatukk, kuid KP number oli 2!

Võitja meenutab — Rutt Aimla

(Koppel)

Mida meenutad Haanja võistlustest, kus Sa kogu NLiidi eliidi ees esikoha võitsid?

Kui lõpetasin, olin esialgu üllatunud, et mul oli parim aeg. Ma ei läbinudki rada eriti hästi, aga nähtavasti läks teistel veel halvemini.

Tingimused olid ebasoodsad — sombune ilm, tibutas peent seenevihma, päikest mägede vahel orienteerumiseks kasutada ei saanud. Vihma arvele tuleks kirjutada kümmekond lisaminutit. Erakordsett orientiiriidrohke raja tõttu tegin igas KP-s valmis plaani

järgmiseks etapiks (seda ma varem polnud teinud). Kaart oli viles, ähmane lillakas

Kelmikas ja moodne puna-valge tähisepuu sobib Rutt Koppelile hästi. Raigastvere järve lähistel 1964. Foto Rutt Koppelil erakogust

Naised	S - 1	1 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 5	5 - 6	6 - F	Aeg
1. R.Aimla	12	11	10	23	10	9	3	1.16.14
4. M.Miljan	11	21	13	18	11	9	3	1.26.37
9. M.Jaanre	63	9	10	23	11	5	3	1.51.36
Etapid (km)	1,3	1,2	1,1	1,4	1,2	0,8	0,5	7,5
Etapivõidud (min)	11	9	9	13	10	5	3	1.00.00

PÖLISPUUD

valguskoopia, ainult mõni koht oli selgelt väljaloetav ja äratundav, väga palju kulus aega kaardi ja maaistiku seostamisele. Mul oli laenatud vedelikukompass, mis tegi jooksmise tunduvalt lihtsamaks kui hüpleva nõelaga Adrianovi kompassi kasutades. (Esimese isikliku vedelikukompassi sain alles 1966. aastal).

Räägime 1964. aasta Haanja võistlustest põhjalikult.

Esimese punkti sain ilusti kätte. Läksin teed mööda, siis talu juurest pöörasin lounasse metsatukkade vahele. Probleeme polnud. Teise punkti hakkasin minema väikese kaarega, sest vahepeal oli sogane värk, ei saanud aru, mis toimub, otseminekut polnud kaardilt võimalik välja lugeda. Mõtlesin, et lähen tee peale välja ja jokseen mööda teed. Ei ütleks, et ma ka teeristist kiiresti punkti läksin, seisin ja vaatasin, mõtlesin tükk aega, kahtlesin, kas on ikka õige koht ära keera-

Rutt Koppel Hispaanias WMOCil
90-tel

Foto: erakogust

ta, kontrollisin talu järgi. Teeristist ei sukeldunud kohe alla sohu, vaid läksin väikese kaarega louna poolt ümber soo punktile peale. Punkt oli jälle metsanurgas. Punktist välja läksin tagasi kaarega tee peale, et vältida sood (märg ju!).

Kolmandassegi punkti valisin kindlad teevariandid, ei hakanud eksperimenteerima, kuigi põnev oleks olnud otse läbi metsa minna. Suur mägi

Üleliidulised võistlused Haanja 1964

kolmandast punktist põhjas (Kerekunnu mäe lounaos) pais- tis kaugele-kaugele, punkti ees oli aga takistus, mets ja võsa, ma läksin seepärast veidi põhja poolt ringi. See võttis hulka aega, läksin tasakesi ja pidasin kogu aeg mäge silmas, et ta mul ära ei kaoks. Minek teise ja kol- mandasse punkti oli aeglane,aga punktid sain kohe kätte.

Edasi, neljanda punkti poole minnes sattusin peapööritusse edusammudest, nagu öeldakse. Kuna eelmised punktid olin kergesti käte saanud, läksin edasi kiiremini joostes. Võinuksin minna mööda teed ümber lounapoolse triangula- sioonitorniga mäe (Töödrõmägi), aga mina läksin otse, mingi rada oli. Soost läbiminekut ma jällegi kartsin. Kuigi oleksin pidanud kohe lounapoolset kitsast sookaelast üle minema, kiskus mind põhja poole. Lõpuks polnud midagi teha, pidin ikka üle soo mine- ma, siin oli ta juba laiem. Edasi jooksin järgmise suure mäe

(Tsälbamägi) järsul louna- jalamil metsa ja soo piiril kuni metsa lõpuni ja pöörasin seal otse lounasse, teise metsa serva pidi otse punkti poole. Punkti ei leidnud kohe, tuuseldasin, viitsin aega. Viendasse oli mööda soo-äärt lausjooks, selle vōtsin lennult.

Viimase, kuuenda punkti juures olin nii väsinud (vahep- eal olin neljakäpukil ületanud Kerekunnu mäe), et ei jõudnud tähelepanu koondada ja tuusel- dasin metsatukkas punkti piirkonnas üsna kaua aega. Kui punktitähise lõpuks leidsin, pol- nud ma kindel, kas olen õiges kohas, aga punkti number ja kõik klappis. Edasi enam ei mõelnud, jalad selga ja mine- ma. Tähistust finiisse polnud, ka siin koperdasin. Nii et võit ei tulnud sugugi veatu esinemise tulemusena.

Tuleb lisada, et tol ajal pol- nud punkti asukoha legende kasutuse.

VARJUKÜLG

(algus lk 8)

ARVAMUS

Sixten Sild:

Järeljooksmine ja koostöö on orienteerumises eksisteeri-nud vähemalt nii kaua kui minu mälu ulatab. Olen ise osalenud võistlustel, kus sel-lelaadse maiguga jooksu eest anti välja maailmameistrityitel ja teen teist võistlust, kus nii võideti maailmakarika etapp. Ikka ja jällle on seda loetud paratamusteks, mängu osaks või saatustlikuks juhuseks. Juhuse ja vedamisega on siin tegemist kindlasti, kuid raske on heaks kiita sellise juhuse teadlikku ja sihipärast ära-kasutamist.

Orienteerujate ühiskondlik mälu mäletab päris hästi neid juhtumeid, kui keegi äkitselt üle oma varju hüppas. Tehakse ka vahet ja jälgitakse, kas tegemist on noore ja areneva võistlejaga, kes tavaliselt mõne aja pärast korralikke jookse ka iseseisvalt tegema hakkab, või on töesti tegemist vilunud õnneküttiga, kes taas kord "saavutuse" nimel kõik vahendid mängu on pannud.

Olen alati pidanud tugevaks distsipliineerivaks elemendiks

sedasama orienteerujate ühiskondlikku mälu. Usun, et keegi ei taha olla tundud "konksutajana". Igaüks tahaks oma moraalse palge puhtana hoida, kuid... kontaktid teiste võistlejatega on metsas para- matus. Ja see on töepoolest mängu osa, eriti teatejook- sudes. Sealjuures põnev osa. Ilmselt on mistahes spordialal just nn. mees-mehe heitlus üheks võtmemomendiks pub- likuhuvi töstmisel. Pealtvaatajad janunevad ju või- malikult põnevat heitlust kõrgeimate kohtade pärast.

Enamikule meist meenub kindlasti mõni teatevõistlus, kus esikoht otsustati viimasel etapil koos jooksnud paari või kolmiku vahel. Reeglinna on teatevõistluse lõpus võidu pärast võitlemas enam-vähem ühesuguse orienteerumis- oskusega võistlejad ja mängu pannakse kõik taktikalised ja tehnilised nipid, et konkurente üle trumbata. Just nii nagu see mees-mehe heitluses peabki olema.

Teatejooksudes tegi omal ajal revolutsiooni hajutuse kasutuselevõtt, mis lõpetas kiiresti ära "puhaste jooksu-

meeste" kasutamise meeskonnas, kelle ülesanne oli lihtsalt iga hinna eest liidrite tuules püsida.

Hajutust on kasutatud juba pikemat aega edukalt ka ühisstardiga individuaal- võistlustel ("ühe-mehe-teade" jms.) ning esmakordselt suurvoistluse ajaloos kasutati hajutust eraldistardiga tavarajal käesoleva aasta MM-il. Pakutud lahendus võimaldab küll teatud töenäosusega lahutada järjestikku startinud paarid, kuid samas ei töötata see juhul, kui kokku on saanud kahe stardikoha võrra erinevad võistlejad. Igal juhul oli see teretulnud uuendus, mida saab veel tulisti edasi arendada.

Koostöö ja järeljooksu probleemid on viimasel ajal ilmsiks tulnud muidugi tänu elektrooniliste märkesüsteemide kasutuselevõtule. On tekkinud võimalus väga täpselt fikseerida võistlejate sama-aegne punktide läbimine ning on töstatud küsimus, kas mitte hakata välja töötama reegleid võistleja tulemuse tühis- tamiseks teatud tingimustel. Näiteks kui keegi on kellegagi 5-sekundilises vahemikus koos

enam kui pooltes KPdes vms.

Olles oma karjääri jooksul näinud väga erinevaid variante koostööst ja järel- jooksmisest, ei taha mina küll olla see kohtunik, kes KPde läbimise aegade põhjal kellegi jooksu tühistab. Lubatu ja luba- matu piir on liiga ebamäärase ning KP läbimise aegade info liiga väheinformatiivne. Seda, mis toimub etappidel, me ju ei tea!

Kes ja kuidas fikseerib kui palju me tohime teisi võistle- jaid metsas näha ja jälgida? Me ei pane ju silmi kinni kui teine võistleja vaatevälja satub. Kummaligi võistlejal on endiselt vaja oma rada võimalikult kiiresti läbida. Mida teha? Mis on lubatud? Mis on õiglane? Kellel on õigus?

Kas aeg on küps ühiskond- likuks kokkuleppeks?

Asi väärib arutamist, kuid minu jaoks ei ole orienteeru- mine ebaaus mäng ka praeguste reeglite järgi. Eetika- ja moraalinormid olgu orienteeru- mises muidugi au sees nagu igal teiselgi elualal.

Oktoobris Portugalis

Maret Vaher

Silmapiirini ulatuvad korgitamme-salud, sirged rivid viljade all lookas oliivipuid, koristamist ootavad päevallepöllud ja sügisvihma-hoogudes haljendama lönud karjamad - selline on oktoobrikuine Portugal, kus peeti 8. - 14. oktoobri 34. Sõjaväelaste MM orienteerumises.

Majanduslikest kaalutustest lähtuvalt oli Eestil seekord väljas vaid naiste täisvõistkond koosseisus reamehed Edith Madalik, Kerti Rebane, Ruth Vaher ja Maret Vaher. Meeste võistkonda esindas väärlikalt nooremseersant Rene Ottesson; delegatsiooni juhtisid nooremleitnant Heino Märks ning lipnik Meelis Stamm.

Võistluste peakorter asus Lissabonist idas laiuva Alentejo maakonna ühe kena linnakese - Beja (hääldatakse Beidža) külje all olevas Portugali sõjavääne lennubaasis.

Paistis, et portugaallased ei tahtnud milleski eelmise aasta Norra- tasemest maha jäädä, pigem vastupidi: võistlejad majutati karnisoni kohta liigagi luksuslikesse kahestesse tubadesse, söömine oli võrreldav restoraniga, isegi kikilipsustatud kelnerid ei puudunud; varavalgest hilisõhtuni võis koduseid Interneti vahendusel tertitada jne.

Võistlusd algasid tavapärase paraadi ja suurejoonelisele avatseremooniaga, millele võis ette heita vaid portugalipärasest venimist, etteasted ise: nii langevarjurite demonstraatsioonihüpped, hävitusalennukite ülesööst, puhkpilliokrestri paraadrongkäik (tattoo) kui kohalike poiste rahvatantsugrupp, tekitasid pealtvaatajais vaimustust. Õhtu naelaks oli dresseritud sõjaväekoerte esinemine; see oli etendus, mis pani ka kõige väsinumat sportlased tribüünidel kaasa elama.

Arvestus

Kokku on sõjaväelaste MMil 3 võistluspäeva: kaks esimest on tavarajaga individuaalpäevad, kolmas teatejooksude oma.

Kuigi esimese päeva tulemuste järgi tehakse II päeva stardiprotokoll (1. päeva I koht stardib viimasena jne), läheb lõpp-protokolis arvesse ikkagi mõlema päeva summa.

Meeste võistkondlikku arvestust peetakse I päeva tulemuste põhjal (liites 4 paremat aega), sest II päeval jooksevad mehed erinevate rajapikkustega (A ja B) finalides. Naiskondade riikidevahelise paremusjärjestuse selgitamiseks liidetakse

Puhkepäeval tutvusime Monsarazi linnakesega. Taga küngastel laiuuvad korgipuusalud, pärtsil silmapiiril olevad mäed kuuluvad juba Hispaaniale.

Foto Kerti Rebane

kokku mõlema individuaalpäeva 3 paremat tulemust.

Võistluse lõpetab teatejooks 3-liikmeliste võistkondade vahel.

Maastik

Valdavalt väga hea läbitavusega korgimetsad. Õigupoolest võiks defineerida sealseid metsi korgimetsapöldudeks, sest sageli on pind puude vahelt küntud-kultiveeritud (1. ja 2 päeval). Teates takistas kiiret edasiliikumist üsna laialdase levikuga 60-80 cm kõrgune tihe põõsastaimestik korgitammede vahel (ju olid seal künnitööd unarusse jäanud).

Reljeef oli meie mõistes mägine- künaste suhteline kõrgus ca 30 m, ning huvitavaks tehniliseks vahelduseks leidus (paraku küll vaid näidisrajal) erineva suurusega kive, kivihunnikuid ja kaljusid. Huvitaval kombel jätsid korraldajad kasutamata piirkonna kõige tehnilisema ja raskeima kaardi, mida, tösi küll, kasutasid märtiskuus kevadlaagris käinud Soome, Norra, Eesti, Hollandi ja kindlasti veel mõned teisedki koondised. Seega olime paljudest kaasvõi(s)tlemajast eelisolukorras: olime eelnevalt tutvunud võistluste maaistikutüübiga ja oskasime pisut ette kujutada, mis meid seal ees ootab.

Eesti naiskonnal läkski hästi: avapäeval 1. (Maret) ja 4. koht (Ruth). Väga hästi jooksis ka Edith (22.koht), mistöttu hoiivasime Venemaa ja Poola järel 3. koha. Sarnaste künaste-orgude-orvandite keeruline süsteem viis segadusse Kerti (36.koht), kes õnnetuseks kaotas 2. punkti minékul võitjale ca 18 minutit ning langes seetõttu konkurentsist välja. Teisel päeval oli ta seestast meie tulrim: 9. koht ja kaotus

võitjale (Julia Siedina, RUS - 45.25) vaid 2.38 (48.03). Liites Kerti ajale 2.päeva Ruthi (14. koht 49.11) ja Mareti (15.koht 49.22) tulemused, selgus, et kaitsesime eelmise aasta saavutust - naiskonna kolmandat kohta! Seekord olid meist paremad Venemaa ja Poola, eelmisel aastal Leedu ja Poola.

Ka meeste võistkondlikus arvestuses oli parim Venemaa, kellele järgnesid Norra ja Poola.

Individuaalselt oli meie ainus meesvõistleja 46. Naistest sai Maret kahe päeva summas 6., Ruth 7. Edith 24. ja Kerti 29. koha.

Individuaalpäevadele järgnes puhkepäev ehk nagu teda antud võistlusel nimetatakse: **Friendship day** (e.k vabatõikes Rahvaste sõpruse päev). MMist osavõtjaile tehti giididega ekskursioon UNESCO kultuuripäramusse kantud Evora linna, sellele järgnes pidulik lõunasöök Evora lähistel asuvas mõisas ning pärastlõunal viisid busid kõik soovijad keskaegsesse kindluslinna Monsarazi, kus iidsete müüride vahel peeti maha rütliturniir. Oletada võib, et nii elavat vastuvõttu, kui seda suutis tekitada 250-pealine orienteerujate kamp, polnud keskaegsed rüütlid ja ratsud veel kohanud.

Etteruttavalt olgu öeldud, et lõõgastav puhkepäev mõjus hästi nii tujule, **friendshipile** kui sportlikule sooritusele: teatejooksus saime 2.koha!! Avavahetuse raskuse võttis enda kanda Kerti, tulles vahetusse 7.na, võitjast maas 5 minutit. Teisele vahetusele tuiskas Ruth, kes kena sooritusega tõstis tõstis meid 5.ks, pool minutit enne Leedut.

(Järg lk 24)

Liina Jõgisu

Selle sügise esimesel päeval so 23. septembril toimus Pangodi järve ääres järjekorranumbrit juba teine üritus nimega Toonus Cup. Osalejad omamoodi "hullud" ja neid igast eluvaldkonnast, sealhulgas ka palju orienteerujaid. Eks hullud oleme meiegi – mina ja minu jalgpalluritest võistkonnakaaslased.

Võistlus koosnes kolmest järjestikustest etapist: orienteerumine jalgsi, kanuuga ja jalgrattaga. Orienteerumisjooksu 8.5 km ja 10 kp'd, kanuorienteerumist 6.5 km ja 8 kp'd, rattaorienteerumist 26.5 km ja 8 kp'd. Võistkonnad olid kolmeliikmelised – vastavalt koosseisule meeskonnad, naiskonnad või siis hoopis segavõistkonnad.

Jooks

Start – kõik koos ühisstardist. Esimene pilk kaardile ütleb, et tuleb raske jooks! Hetkeks käib vist paljudel peast läbi mõte, et ujuks üle järve! Kuid... minul mõte kohe sinna otsa, et pagan ma ei oska ju ujuda ja külm on ka. Niisiis jooksma. Kuni kolmanda punktini on puhas jooksmise vaev.

Kolmandas vahetuses proovis Maret hoida kohta esikuukus, ent õigeeks osutunud teevalikud, mis andsid võimaluse Anna Elforsile (Rootsi) järelle ning eest ära joosta, Ukraina ja Poola võistlejate ca 5 minutiline ühine eksirännak 2. KP ümbruses, Vilma Rudzenskaite (Leedu) kehvem jooksukiirus ning ka pisut pikem rada tingisid selle, et vaatepunktis oli Eesti koondis juba 2.kohal! See tundus nii uskumatuna, et alles finisil pärast SI-pulga kontrollimist julges kolmanda vahetuse jooks ja juubeldustele voli anda!

Eestlaste röömupäev tipnes lõpubanketiga, mis oli lahendatud pea-aegu ideaalselt: üks suur lennukiangaar oli kaunistatud seestpoolt maskeerimisvõrkudega ning nende alla olid paigutatud roogadest lookas laudad. Ja nii - vabas õhustikus, tervistava punase veini abil tugevnes veelkord võistluste deviis: *Friendship tough sport!* (e.k- Sõprus spordi kaudu- toim).

Uus hommik lahutas sõbrunenud sportlased (s.t. sõjavälased) liigagi vara ära erinevatele koduteedele. Eesti koondis otsustas tantsimise töttu vahel jäänenud öö magada järelle kodus ning nii veetsime viimased meie kasutada olnud tunnid Portugalis Lissaboni vaatamisärsustega tutvudes. Keskööks olime valitsevast terroriohust hoolimata jõudnud 25kraadisest ja eriti ereda päikesega Portugalist tagasi turvalisse röskesse udusesse külma ja porisesse Eestimaa oktoobriöhe. *Aurinko oli laskenut.* (sm k.: Päike oli loojunud-toim)

Järgmisel aastal peetakse Sõjavälaste MM 16.-23. juunini Austrias. □

Võidukas Flora naiskond.

Foto Liina Jõgisu erakogust

Kolmandast kuni lõpuni on natuke ka orienteerumist, kuigi minimaalselt, sest orienteerumisoskus ei ole primaarne. Primaarne on jõuda eesjooksjal sabas püsida ja kõik punktid üheskoos läbida. Jooksu ajal, pulss pidevalt "punases", jõuan mitu korda endale lubada, et "hakkan hoolsamalt jooksutrenni tegema".

Lõppuks viimane punkt. Mäe otsast alla vahetusallasse, kiirelt väike kostüümivahetus ja kanusse.

Kanuu

Ka kanuuetapil orienteerumine suurt tähtsus ei oma. Vähemalt meie võistkonale mitte, kuna ees on umbes 40 paatkondu, kes läbivad sama rada mida meiegi. Niisiis kaart istumise alla ja minema. Kaks meist on elus teist korda kanuus, mina ehk viiendat korda vist. Juba eelnevalt kokkulepitud plaanikohaselt on tööülesanded jagatud vastavalt, et kaks esimest sõuavad ja viimane (mina) tüürin. Tuleb välja küll!

Kanuuetapil õnnestub meil endalegi üllatuseks mööduda kahest eesolevast naiskonnast. Ise arvame, et vähemalt kaks on veel eespool aga nagu hiljem selgub - seal me liidriks tõusemegini :)

Vahetusallas järjekordne kostüümivahetus ning seitsme tuule teed minema.

Ratas

Lõppuks ometi ka orienteerumist. Kohe esimesse rattapunkti on valik, kas ringiga pikemalt mööda asfaltteed või otse aga mööda metsa- ja kruusateesid. Valisime ringi mineku variandi. Sõitmise ajal suudan enda tehtud teeavalikus kahelda ja kahtlevad minus ka minu kaks võistkonnakaaslase (peab märkimägi, et orienteerumisest nad suurt midagi ei tea). Tundub, et

enamus on otsevariandi valinud, sest kaasvõistlejaid teel punkti me küll ei kohta. Hilisemal etapiagade vördlusel selgub, et tegime 21. etapiaja ja tõusime 9 kohtā, mis meie kohta on vägagi hea saavutus ja minu meeletehaks õigustas ennast ka punkti ringiga minek.

Rattaetapi teise punktiga teeme oma suurima vea. See on see, kui kuulata poisikesi, kes "juhatavad teed" ja eks väsimus hakkab ka oma tööd tegema. Niisiis valet metsasihti mööda suure tee pealt ära ja "igatahes põhja" :) Jätkus ligi 12 minutit mööda metsa ratas käekõrval seiklemist ja enda maapõhja needmist.

Kolmandasse õnneks pikalt mööda paremat teed sõit. See on nagu puhkus peale eelmist etappi. Punktis leian lõppuks aega ka vahetuslast tasku pandud banaan ära süüa. Tõden, et söömine on üks äraütlema kaheaosaline.

Teel neljandasse saab meil kõigil vesi otsa. Oh häda ja viletsust! Krambid ei ole meie sõbrad. Samas pole ka midagi teha, tuleb edasi rassida... Just enne punkti ennast mäe poole keerates näen endale üllatuseks, et "seal saabki juua". Õnn ja rööm! Läbi raskuste mäkke ja jooma ning pudeleid täitma. See on raja parim punkt :) Punktis olen sunnitud ka väikest remontijat mängima, kuna tagumine ratas lihtsalt keel�ub all keerlemast.

(järg lk 27)

Meeste esikolmik:

I Meistrid-90 – Rene Otteson, Armo Hiie, Alari Kannel – 3:29:19

II Sportnet – Olle Kärner, Mati Tiit, Erik Aibast – 3:40:40

III Tallinna Suusaklubi – Are Mets, Virgo Kari, Andres Kasekamp – 3:42:26

Naiste esikolmik:

I Flora (üldarvestuses 29) – Liina Jõgisu, Annika Raun, Maarja Vinkel – 4:37:15

II Mahtakütus (33) – Signe Parm, Sirli Parm, Tea Pärnik – 4:50:25

III WestSport I (49) – Edith Madalik, Diana Kaareste, Carmen Kauks – 5:22:53

Kaandid ning viide OK MARU lehele, kus on pilte ToonusCup'st, näeb aadressil

<http://www.geocities.com/flo-raneller/toonus.html>

Tulemusi on näha aadressil
<http://www.toonuspluss.ee>

Härrased ja prouased...

...nüüd suu teil jookseb vett, sest täna õhtul algamas on sepa operet...

Härrad-daamid on selles laulusalmis täitsa omal kohal, paraku ei peaks mitte olema orienteerumisvõistluste kuulutaja sõnavaraarsenalis.

Ebamugav on taas ja taas kuulda kuidas härrad-10 klassis joudis finišisse Jaan Jaanikeste või daamid-8 klassis võitis

Kadri Kadrike. Kallis kuulutaja – meil on ikka veel olemas poisid ja tüdrukud, noormehed ja neiud ning mehed ja naised! Millal pojast saab noormees ja tüdrukust neiu on muidugi iseasi, kuid julgeks pakkuda, et klassides HD8-12 võistleksid pojast ja tüdrukud, HD14-18 noormehed ja neiud ning täiskasvanute klassides mehed ja naised. Härra võin ma ju viisakale võõrale olla tööl ja

tänaval, mitte higise ja mudase na finišiliinil või võistluskaaslastele autasustamispjedestaalil.

Kobras Cup'ini jõudes õnnitleks esmalt Veteranide MMi korraldajaid äärmiselt õnnestunud maaстikuvaliku kohapealt. Hea läbitavusega maaстik on neiks võistlusteks eesmärk omaette (nagu sama tähitis ka mistahes muu võistluse lasteklassides), kuigi tegemist on juba üle 35-aastase orienteerumisnoorsooga. Mis teha - värskeltkaardistatud maaстik vajab kasutamist ja Koprakarikas peeti Balti MVks kaardistatud platsil, mis maikuus oli veel suht-koht vastuvõetav, kuid augustis päris põrgu. Sadanud vihm niipalju ei seganudki. Eriti hull oli asi esimesel päeval, kus radu praktiliselt kasutada ei saanud ja mistahes teevalik läks enamasti läbi lausrohelise tihniku, põlvini mättagaode, piki mudaseid kraave (kõrval oli veel hullem!) ja lõpus ka läbi niitmata puitunud põldheina. Metsas oli nutvaid lapsi, kes hämaras ja üle pea ulatuvas alustaimestikus vist midagi ei näinud. Võistluskeskuses nägin ühte väikemeest koguni süles mettast välja toodavat. Siis tekkis

küll küsimus, et mida siin nauditavat on, kui lisaks kuivanud kuuseoks ka kallite liibukate hinna osavõtmaksule ja sõidukuludele lisas.

Peab ütlema, et kahe järgmise päeva rajad olid pikemad ja võimaldasid teevalikut selle sõna kõige otseemas mõttes, mis oli suur kergendus ning päästis võistluse tervikuna. Eks korraldajad said asjast isegi aru ja Kolla Järveoja lubas järgmiste aasta Koprakarika maaстiku tunduvalt parema olevat. On põhjustki, sest tegemist on Juunioride MMV eelvõistlusega. On tore, et ka Ilves on lõpuks aru saanud, et rahvavõistlused nagu Ilves-3 ja Ilvesteade peavad olema healoomulitel maaстikel ja rajad planeeritud mitte nii, et etapp lõpeb KPga läbimatul raiesmikul ja mitte seal servas, kust sina tuled, vaid kvartali kaugusel just risti teisel pool. Arvo Kivikas on selle kontseptsiooni Ilvesteate kuulutajana välja lubanud.

Eks raskeltläbitavaid maaстikkegi saab kasutada, kuid siis tuleb võistlusteks valida õige aeg ning parandada läbitavuse muljet sõbralikuma rajaplaneeringuga.

ANTI TUURIL

Härrad? Pigem ikka poisid! Suunto Games 2001.

Foto: Harry Veide

Orienteeruja lugejaküsitlus 2001 – teeme koos ajakirja paremaks!

Novembri alguseks oli toimetusse laekunud 20 lehelugeja vastused. Vastajate hulgas on 4 naist, 15 meest ja üks ananüümne isik. Allpool toome väikse valiku saabunud arvamustest.

1. Millised huvitavad teemad on ajakirjast seni täiesti kõrvale jääenud?

* SKM, tippspordist ja tippsportlastest võiks ka rohkem olla * tegijate võistlusjärgsed kommenteerid/analüüsid * regulaarsed ülevaated maailma tipptunde tegemistest (treeningud, võistlused, toitmine, vigastused jms) * välismaa noorte tegemised, välismaa rahvaorienterujate tegemised, orienteerujad läbi võhiku pilgu

* Võistluste korraldamise kogemused, näpunäited jne

* Meie tipptunde tegemistest välismaa klubides ja muudel välisvõistlustel kui MM/EM on vähe kuulda. Samuti orienterujate tegemistest teistel spordialadel (kasvõi Külli Kaljuse EMV kuld poolmaratonis sügisjooksult)

* meditsiini ja taastumise teemalised kirjatükid

* orienterujate tegemised mitte-orienteerumise valdkonnas

2. Võin pakkuda ajakirjale materjali/kaastööt järgmisel teemadel:

* kahjuks ei

* mõned fotod

* Oi, oi - olen vana luuser, ei saa ühega hakkama. Äkki proovin kunagi mingit jura ajada.

* orienteerumine

* Šveitsi toimunud 6-päeva- sest võistlusest 6-Giorni, kus

osales 20 eestlast ja saadi 3 esikohta ning 1 teine koht.

4. Ajakirja juures häirib mind kõige rohkem.....

* Mulle isiklikult ei paku absoluutselt huvi jutukedes noortega.

* Esikaas on jumalast sigrimigri, pealkiri sulab nii ära, et ei saa kohe aru, mis ajakiri käes on.

* domineerivad noorte arvamusel elust

* puudub keeletoimetaja ning tekstides esineb palju kirjavahemärkide ning õigekirja vigu. Kirjutajad kasutavad liiga palju kõnekeelt

* mõned teemad on jääenud poolikuks. Alustati noorte tutvustamist a-tähega ja ega suurt kaugeemale jõutudki

5. Ajakirja hind...

a. võib olla kuni 10, 20, 25, 35 krooni

b. 10 krooni on paras-

13. Sobiv numbrite arv aastas on... 6 - 12

14. Orienteeruja Kuldsulg 2001 ehk 2001. a parimad artiklid on kirjutanud....:

VELLO VIIRSALU

ANDER OJANDU

KAIDI OONE

SIXTEN SILD

OLAVI KÄRNER

ERIK AIBAST

LEHO HALDNA

RUTH VAHER

Toimetus (M. Vaher, Aia 2-3, Rõngu 61001, maretva-her@hot.ee) ootab **EOLI Üldkoguni** veel vastuseid!

Endiselt on loosis TASUTA Orienteeruja 2002. a telimus!

Orienteeruja toimetus

ROGAIN

Armo Hiie

Idee

Sai siis pikka aega peas tiksumud plaan augusti lõpus teoks tehtud: panime end Alariga kirja üritusele, mille stiiliks oli *rogain*. Inimene on uudishimuilik, mis parata. Läksime asja tegema kahel põhjusel: saada kogemus kaheksatunnisest rannakust koos koostöö ja võimete kontrolliga ning nautida kaunist sügisest loodust heas seltsis.

Alar Abram (AA):

"Südamesopis sai hellestatud soovi kogu maa joostes läbida, seda surus alla täielik teadmatus enda võimetest teostada sihipäraseid liitutusi sportliku soorituse 4-st tunnist edasi."

Algus ettevalmistus võistluseks, ühist treeningut me Alariga ei teinud, igaüks valmistus individuaalselt. Koostöö sujumise pärast mina eriti ei kartnud, mureks oli pigem füüsiline ettevalmistus, mis pärast kevadisi traumasid ja põdemisi ei andnud lootust eriliseks optimismiks. Läks aga teisiti. Lisaks tuli või.

AA: "Kodutööks (lisaks ilm-selt kogu eelneva elu kestvussooritustele) sai läbi möeldud eelnevatele, max. 3 tunnistele pingutustele tuginedes ekstreemolukorras seedetraktile võimalikult vastuvõetavad toiduained. Kapipõhjast tuli välja otsida vana kooliteed käinud seljakott, millega sai pimedas (et keegi ei näeks, niigi peavad imelikuks) maja ees 2 liitri veega testjoooks sooritatud. Viimane asi mõjus ootamatult kainestavalt - selgus, et seljakott puhtteoreetiliselt oletatava tarbitava vee massiga surub maha igasugused vähegi lennukamad mõtted ja jooksusammud. Jõudis pärale ka lõplik selgus, et tempo aluseks tuleb võtta mitte mingi kaalutletud kilomeetriaeg, vaid lihtsalt mõnus basaalne sörgitempo, mida seljakott võimaldab. Igaks juhiks sai varustusse lisatud vöökott ühe veepudeli jaoks, et hajutada massi jaotumist."

6. oktoobri hommik – pilk aknast välja: päike! – seega on umbes 50% ürituse õnnestumisest tagatud. Kraadiklaas küll

...ehk kas on võimalik joosta 8 tundi?

näitas kaheksat pügalat, aga on alust arvata, et päevaks töuseb 13-14 kraadini. Nii ka läks.

Kohale jõudes hoomasime kohe sündmuse erilisust: korraldajad panid autonumbri kirja... Vahva on valikvõistluse omapära - rahvas läheb ju korraga metsa ja toimub ühine valmistumine: seletamine, kogenumatega konsulteerimine, riite ja seljakottide selga passitamine. Aga ka huumor.

siiski lahtiseks, teadmata omi võimeid. Hiljem selgub – jooksu pealt väsinud aju ei ole võimeline väga analüütiliselt enam mõtlema. Seega, rajavali variante tuleks piisavaltette välja töötada.

Võistlus

Stardi eel saime kätte tugevale kilele trükitud uhke nimelise legendikaardi ja kõik oli valmis jala joonele

Alar Abram ja Armo Hiie olid eelmisel aastal Eesti MV pikal rajal 1. ja 3.

Foto Tiit Tali

Korraldajatel toimis kõik nagu kellavärk: 30 minutit enne starti saime võistluskaardi kätte. Algus ülesande 1. osa lahendamine: teevalik. Kohe esimene pilk kaardile näitas, et rajameister ei ole hellitanud – punktid olid pillutatud ühtlaselt laialt üle kogu 80 ruutkilomeetrise maa-ala.

AA: "Süvenemise järel saime siiski enda jaoks selgeks esialgse võtme millega mõistatust murda, ainsaks probleemiks jäi üks segane koht jõe peal – on seal sild või mitte (hiljem selgub, et on tamm)?"

Planeerisime kohe julgelt retke kõige kaugematesse ja hinnalisematesse punktidesse, kaasa haaraates kõik teele ette jäävad saagiandjad. Fiiling on laes. Lõpuosa strateegia jätkame mõningaid võimalusi vaagides

panekuks. Käis naturaalne, kahest puuklotsist tekitatud avapauk ja suundusime esimesi lähedal asuvaid odavaid, suhteliselt tee peale jäävaid punktikesi läbima.

Võtame KP 24 ja siirdume lõunasse. Algus on läbitavusest tingitult üsna aeglane, 22, siis 41. Probleeme valmistab 30000ne mõõtkava. Sooetapp 38-sse (tagantjärele ehk viga - parem käik olnuks 22-38?), jälle rabamets ja esimene 5-punktine - 51. Aega kulunud 55 min (läbitud 7,25 km).

AA: "Tunne kehv – 1/8 selja taga, aga silma järgi hinnates ei ole veel kuhugi eriti jõudnud, seda süvendas arusaam, et pudel vöökotist oli lipsanud kaunisse Kõrvemaa sohu. Nagu hiljem selgus, oli see teatud hetkel väga vajalik pool liitrit."

Õnneks jõudsime vahepeal jälle kõva maa peale ja asi muutus. Jookseme sörki. Füüsik tunub OK, peatusi on olnud minimaalselt, peamiselt riitetuse ja varustuse sättimiseks.

Enne 57.-ndat jälle soine, kergendusega jooksime vahel duseks jälle reljeefil, 25, 34, radu, teid, sihte kasutades, sama 35, 49, 20 kohta, jõime enamasti hoo pealt.

Sel teisel tunnil tekkis nende teede peal üksluisus, otseminekud pakuvad ikkagi hingele rohkem, ka esimesed jutud omavahel said räägitud.

Vahelduseks jälle mägedes, 48 võtsime puhtalt, tõerajal tulid lennukal sammul Erm-Gans vastu, meie läksime rabasse. Seal asub KP 55. Uskumatult ilus vaade avaneb avarduvale rabamaastikule. 20,6 km joostud (aeg 2:22), küll soovisime nautida veel seda kaunidust, aga pagan - järgmine etapp tingib vastujooksu.

Jälle teeles, heas tempos Siimsaare-Liblik tulevad vastu, Shvedide tiim ka, jookseme. Veel on kõik harilik, nagu tavalline pika otsa trenn, mida iga aasta saab tehdud kümneid ja kümneid kordi. Veel on.

50 juures tegime lühikese peatuse, kohe edasi. Läbisime 58 ja lagendikul varsti kohe toimus esimese söögipaus. 29,0 km, 3:17 on joostud. Peatus 2,5 minutit. Esimene väsimus murrab konti, lasime söögijogl hea maitsta, märkasime, et joogivaru on kasin. Põhjust rahuloluks andis arusaam, et olime jõudnud kaardil kõige kaugemasse punkti ja aega oli veel hulgaliselt kasutada.

52 ja 47 saime hõlpsalt, enne 46 väiksed kaardiprobleemid, aga ka nendest saime võitu. Jõuame Õhutõrjedivisjoni omadele järele. Ületame kanali ja otsime Jägala jõest ülepääsu. Mida aga pole on sild, tamm on, aga sealt üle minna oleks riskantne. Kas töesti oleme omadega umbtänavas? Aga vaist ei vea alt: tammist allpool on vesi jões põlvini. Kuna vee läbipaistvusele ei olnud midagi ette heita, tegime joomise ja võtsime vett kaasa: mina 0,8; Alar igaks juhiks küll vaid 0,5

ROGAIN

liitrit. 3:58 stardist (34,5 km), Saldo: 71 punkti 140 st on kogutud, huvitav kas tõesti tekib võimalus kõik punktid ära noppida?

Üldine enesetunne rahuldav, jõe läbimine isegi värskkendas. Edasi! 40, selle KP piirkonnas tuli mitu võistkonda vastu. Peale vetrutav lagedat tuli lageda nurgas vööni sügav kraav, sumasime läbi, käime 54-s(4:23), 42, tee-etappe on palju. Varsti tekivad esimesed ihuhädad, Alaril on vaja varba plaasterdamist, kaotame paar minutit. Seejärel sai juba lõpuosa planeerima hakata, otsustasime mõned kaugemad ja väheväärtuslikumad vahel jäätta, sest teadvusesse jõudis, et tempo oli langusteele jõudnud. Samas lipaski (jooksu peal tehtuna) märkamatult sisse paar väikest planeeringuviga.

4 tundi ja 53 minutit stardist(42,1 km): jõuame maanteele. 53 KP on sihti pidi minek, punkt kaugelt näha, Alaril väike toidupaus, varsti tekkid ka mul neelud ja peale KP 36 tegime pikima, u. 3 min. söögipeatuse. Kõhtu läks võileib lõhepasteediga, kartulikrõpsud, koort, multivitamiini jooki. Jägala vesi pole ka vilets mitte. Alar täitis loodussebra missiooni ja viskas enamuse oma võilebadest lindudele – sõöki oli tal vast 24 tunni jagu, jook aga peaegu lõpukorral.

Edasi tuli Kreo, seda metsa mäletame ammusest. Kunagi sai seal päevakul joostud, oli aimata tempo edasist langust. Peale seisakut ei vea hästi, põlvede peale hakkab. Kangutasime edasi. Vahe 39-32 oli soine, 33 minnes kasutame teed, sama vilets on 43-e minnes sihti mööda, kõigile lisaks tuleb kaela vihmasabin, märjad oksad peksavad vastu keret. 43 juures viskasin mõnu-ga hetkeks köhuli, nii on parem olla. KP 56: otsevariant – see tähendas pikemat kõndi – väsimust on sedavõrd kogunenud, et ei sunni puude vahel ja reljeefsel silih enam küll jooksma.

6:20 (52,5 km) tegime otsuse 30 vahel jäätta ja läheme otse põhja maanteele, et Vetlas ületada maantee sild ja vett tankida. Maanteel on juba enesepiitsu-

tamise vaev – toores, väga! Aga tegemist on endiselt jooksva võistkonnaga. Sillal selgus, seisev vesi juua ei sobi – tegime lõpu viimasele veele ja kulgeme janustena edasi: kohe tuleb korralik teevaliku aps, suundume uimas peaga 59-sse (parem olnuks variant 37-59-44). Rakvere OK noored kulgevad samas suunas, tuleb end jooksma sundida. Peale asfalti põratab ka kruusateel köyasti. Juua! 37 minnes ahmime kuiva käsnnana viimast korda ühe sõbraliku vanamammi juures vett ja oleme päästetud.

Käib võistluse viimane tund. Väsimusepuhangud süvenesid, kusjuures need valdasid meid vahendumisi eri aegadel. 31 kaugel teedeta vösas tundus hullumeelsusena.

AA: "Jäi 40 minutit, viimased 2-punktilised, veel ei teadnud, mitu tükki jõuab. Adrenaliin läheb verre, kiirus kasvab, tekib üllatavalalt kerge tunne, seljakott ka ju tühi."

Punkt 21, karjääri lähedal, kergelt tuleb ka 27. Oleme Voosse kauneimates paikades, aga neile silmi ei jätku. Selge, jõuame veel oosile 28-sse, aga ei enamat. Muuseas, jooksis kogu rahvas ümberringi, ja neid oli palju, ilmselt kaasvõistlejate mõjul. Pöördume tagasi. Alaril jätkub veel energiat lõpuspurdiks. Kell 17.22 saabusime tagasi. Enesetunne on üllatavalalt hea.

Finiš toimus 2 pika laua ümber üleüldine söömine-joomine ja melu.

AA: "Korraldajate piiramatu kogusega viineriga salat tahab keele alla via, sai ju päev küpsise, šokolaadi ja kartulikrõpsu peal mööda saadetud. Kahjuks paneb vaevas seedetrakt omad piirid peale. Huvitav, et keegi ei ole ennast rihmaks tömmannud, ei hakka silma päästebrigaadi hoole all viibivaid tilgititega ekstreemsportlasi. Rahvas sebib täiesti adekvaatselt ringi."

Kokkuvõtteks.

Jah, see on võimalik!!! Kõik on võimalik, tuleb ainult harjutada ja osata oma võimeid hinnata. Joomine pingutuse ajal on eriti tähtis, samuti jalanojud ja riuetus, aga see sõltub paljugiilmast ja maaстiku spetsififikast.

Vedelikku kulus meil ~3,3 l/nägu. See on probleem - seda seljas kanda oleks mõnevõrra tülikas. Kuna elu näitas, et peaegu kõik 8 tundi on võimalik joosta, siis oleksid joogipunktid või veefiltrit kasutamine ka väikesed mõtted. Toitu läks oodatust vähem. Saadud kogemustest on kindlasti kasu uutel jõuproovidel. Ja miks mitte proovida ka klassikalist rogaini – 24 tundi ühte-järge.

Maaстiku kohta ütleks, et kohati kaunis, aga kokkuvõttes siiski suured alad olid vordlemisi raskesti läbitavad, mis tingis hulgaliselt teejooksu. Mets koosnes põhiliselt sega-metsast, aga ka rabamän-nikute test kuni pajuvõsani välja. Ideaalne oleks männimetsas, Põhja-Eesti ei ole siin oma võimalustega kitsi.

Korraldajate põhjalikkus jä-ttis väga hea mulje, aitäh neile, tore üritus! Ja tänud ka osavõt-jatele, ilma kelleta poleks ka üritusi olemas.

Võistluse statistika: SKM I (Alar Abram –Armo Hiie)

Kaart: 1:30000 h=5m

Kontrollaeg: 8:00'

Distantsil oodud aeg: 7:52'

Võetud KP-de arv: 35

Läbimise järjekord: S-24-22-41-38-

51-57-25-34-35-49-20-48-55-45-

50-58-52-47-46-40-54-42-53-36-

39-32-33-43-56-59-37-44-21-27-

28-F

Tulemus: 128' p. (10x5; 10x4; 8x3; 7x2)

Valitud variandi pikkus otse: 51,75 km

Läbitud teepikkus: 65,1 km (125,8%), km läbimise keskm aeg 7,15, keskm. kiirus 8,27 km/h (s.h. 1. pool 8,69 km/h, 2. pool 7,85 km/h).

Toonus Cup, algus lk 24.

Natukene kruvide keeramist ja ratta puhistamist ning jälle rõõmuga edasi!

Viendasse minek on hea kuni sinamaani, kus tuli ca 200 meetrit liivast töusu vötta. Kuues jälle kergem, kuid arvestades juba võistel-dud aega ja väsimuse astet on ka mööda sirget teed sõit paras piin.

Kuuendast seitsmendasse ainult ühe mõttega – "enam ei ole palju jää nud!" Väsimus on meid murdnud totaalselt. Pingutuses osalesid aktiivselt KÖIK lihased, öhtul süües selgus, et ka suulagi on valus. Järele mõeldes oli see ilmselt sellest, et hambad risti mäest üles sõites said ka suulagi (ja seal olevad "lihased"?!?!) kätte pingutuse millega nad ei ole harjunud :)

Teel eelviimasesse kp'sse tuleb küll võtta selleks hetkeks väga kõrgetena tundu-vaid mägesid ja võidelda krampide ja muu säärasega, aga õnnekas saab seda kõike teha mööda kruusa- ja asfalt-teed sõites. Punkt paistab juba eemalt mäe otsast. Küll on hea mäest laskuda :)

Punktist väljudes saame infot, et oleme esimene naiskond! Mida????! Ei saa olla võimalik! See on raudselt mingi eksitus... See pisike sõnum annab väsimuse hetkel tohutu jõu. Viimasesse minek on küll vaevaline aga vaid üks mõte peas – "Meie ja esimesed?!?!" Viimane punkt mäe otsas ei tundugi niiväga mäe otsas olevat.

Finiš. Oh rõõmu :) Uskumatu tundus see võit endalegi.

Kokkuvõttes olen oma tiimiga ja võistlusega väga rahul. Järgmiseks koriks soovitaks just jooksuetapil korraldajatel rõhuda rohkem orienteerumisele mitte niiväga jooksule. Siis ei oleks olulised vaid jooksjavõimed vaid ka oskused ja teevalikud mängiksid oma osa.

Kahjuks pole mul teada kui palju orienteerujaid osales ToonusCupil ja kahjuks ei tea ma ka kõiki võistkondi, kus oli kasvõi üheks osalejaks orienteeruja aga palju oli neid küll ja üldarvestuse kaks esimest meeskonda koosnesid orienteerujatest.

VÕISTLUS

AKADEEMILISTE ORGANISATSIOONIDE ORIENTEERUMISPÄEV

*Andres Luga
Võhik-peakohtunik*

Möödunud hooajal viis Mait Tõnisson läbi Eesti akadeemiliste organisatsioonide vahelise orienteerumise karikasarja korporatsioon (korp!) Vironia karikale. Pika nimega lihtne võistlus seisnes selles, et tudengiorganisatsioonide liikmed võtsid osa orienteerumispäevalt, tuues iga osalemisega oma organisatsioonile ühe arvestuspunkti. Organisatsioonide lõikes pidas arvestust Mait ise; karikasarjale pani punkti käesoleva aasta 15. septembril Jõulumäel toimunud korp! Vironia orienteerumispäev, mida korraldas (üllatusüllatus) jälegi Mait Tõnisson.

Orienteerumispäeva õnnestumisele aitas väga tugevasti kaasa Pärnu orienteerumisklubi Westi esinaine Ilme Palu, kes algsest pidi olema vaid rajameiser, kuid pani oma õla alla ka võistluse korraldamises ning oli selle tugsimbaks.

15. septembri hommik saabus halli taeva ning lausvihmaga, kuid pikkamisi läks ühtlane sabin üle tibutamiseks ning üksikuteks vihmasagarateks, kuni Pärnu kandis hakkas paistma ka heledam taevas. Jõulumäele joudis kuiv ilm koos Maiduga ning äsja metsast tulnud väga märg ning samavõrra

rõõmus rajameister oli rahul nii meie saabumise kui ilmamuutusega. Õnneks ei murdnud vesine hommik ka valdava enamus osalejate moraal – registreerunuist saabusid kohale pea kõik ning rajale läks 35 meest ja 4 naist, moodustades 10 meesning 2 naiskonda. Siinkohal väärrib mainimist, et Eesti organisatsioonidele pakkus kahe võistkonnaga konkurents ka korp! Vironia sõpruskorp! Selonija Lätist.

Kavas oli valikorienteerumine: 31-st kontrollpunktist tuli tunni jooksul tuli leida võimalikult palju. Võistlus oli võistkondlik; võistkonnad moodustati organisatsiooniti ja kuni neljaliikmelised, arvesse läks kolme parima punktisumma. Punktiarvestus oli eelmistes test aastatest leebem – leitud punktide arv korrutati kolmaga, alles seejärel lahutati trahvipunktid; paar aastat tagasi kolmaga korrutamist võistlusmäärustikus ei olnud ning seetõttu läksid mõned võistlejad miinusesse, mida seekord ei juhtunud.

Võistlajate tase oli seinast-seina: osales näiteks Ander Ojandu, aga ka need, kellele kompass pigem nuhltuseks, kui abiks oli: "10 minutit otsisin kompassiga esimest punkti, siis lõin käega ja panin silma järgi ja

Anno Aedmaad aitab stardis kaasvõitleja Rotalia Üllar Vaadumäe

Foto: Mait Tõnisson

kohe-varsti saangi käte." Et tegu on pigem õnneliku pühapäevaspordlase kui teise Jani Lakaneniga, annab tunnistust asjaolu, kuidas leiti üks kontrollpunkt: "Sörgin rahuks, kuanan rähni toksimist, kui vaatan – ohho! – 9. punkt otse ees!"

Künkklik maastik ajas ühe osaleja niivõrd segadusse, et ta kontrollalaega koguni pool tundi ületas. Lükanaud ümber oletused, et hilinemise põhjustas asjaolu, tema samal päeval just metsamineku tarbeks ostetud

taevasinine 15-kroonine kell oli kuupäevarežiimis, tunnistas ta äraeksimist ning kohalike elanike abi-valmist, kuid mitte eriti abistavat suhtumist. Nimelt joudis eksinud orienteeruja vallamaja juurde, mille ligiduses kohtas suhteliselt eakat meest, kelle käest ta tagasiteed küsis.

"Kuidas spordikeskusesse saab?"

"Vot sealtkaudu saab."

"Kui pikk maa on?"

"Vot ei oska

öelda."

"Kuidas minema peab?"

"Ei mina tea, ma ise olen ikka sealt teistkaudu känud."

Mitmeid sportlasi ajasid segadusse ka seenelised – nähes metsas küürutavat kogu, tegid paljud järelduse, et see on kontrollpunkt leidnud konkurent. Lähemale jooksnud, oma viga taibanud ning väärikust säilitavalt ükskõikselt eemale sörki-vad võistlejad kuulsid mõnikord ka vihjeid stilis "aga teised jooksid teisele poole".

Nagu öeldud, ei jäänud metsa keegi ning kõik võistlejad said kirja positiivse tulemuse. Pärast saunašäiku ning õhtusööki tutvustas proua Palu Eesti orienteerumise ajalugu ning kaardimeistrite tähtsat, kuid tänamatu tööd; seejärel selgitas Ander Ojandu suusaorienteerumise eripärasid – kuidas tulevad võidule kasuks "rakmed", täpne silm ja kiire mõlemine. Hariva jutu lõpuks informeeris Mait Tõnisson kohalviibijaid karikasarja ning orienteerumispäeva võitjatest.

Parimad selgitati üsna mitmes kategoorias. Auhinnalauda aitas sisustada ka EOL.

Võistkondlikus arvestuses võitis orienteerumispäeva korp! Rotalia I võistkond koosseisus Ander Ojandu, Meelis Atonen, Andris Sprivul, Anno Aedma.

O-Päeva 3 individuaalselt parimat, vasakult 3. Alberts Lacis (Selonija), 1. Ander Ojandu (Rotalia), 2. Mait Tõnisson (Vironia)
Foto Mait Tõnissoni erakogust

VÕISTLUS

Meeste arvestuses sai esikoha Ander Ojandu 93 punktiga (tema läbis ainult ka kõik kontrollpunktid ning vabandas oma võitu: "Ma võtsin eesmärgiks lihtsalt kõik punktid läbi joosta."). Naistest võitis Marge Mõtte 60 punktiga. Eriauhinna sai kõige püsivam võistleja, kes kõige kauem nautis kohaliku looduse völusid. Nagu arvata võite, oli selles ülalmainitud äraeksi, kes sai auhinnaks sama toreda seinakella, nagu ta käekell oli.

Terve hooaja väldanud karikasarja võitis korp! Vironia 83 arvestuspunktiga ja sai ühtlasi auhinna suurima osalejate arvu eest – kokku käis orienteerumas 11 erinevat meest. Oma organisatsioonile enim punkte toonud võistleja auhind läks Lätti – sõbraliku naaberrahva esindaja Alberts Lācis jõudis metsa kokku 23 korral.

Pühapäeva hommik tervitas mannapudru ning võimalusega tutvuda kohalike vaatamisväärustega; nimelt nõustus hr. Mart Liira, kes kunagi tegeles orienteerumisega, kuid nüüd majaehitamise ning kodulouuringutega, meile ümbruskonda ning selle ajalugu tutvustama. Saimeteadu, et kohalik vallamaja on tegelikult keerulisema ajalooga kui peale vaadates paistab, miks luteri kiriku remont ei edene, kuid õigeusu kirikumõisa oma edeneb. Et tegu on suuresti hr. Liira algatusega, annab aimu tema märkus lipuvarda asukoha kohta: "Ja minul oli see õigus, et ma lõin siis veel keset võsa kanna maasse ja ütlesin, et siia saab lipuvarras ja just selles kohas see praegu ongi." Tõesti, võsast polnud märkigi, küll aga on näha mainitud lipuvarast, kiike ning lõkkeaset, kus sel aastal esimene jaanituli peeti.

Tutvusime ka Tolkuse raba õpperajaga, kusjuures metsas oli ebavavaliselt palju seeni, sealhulgas

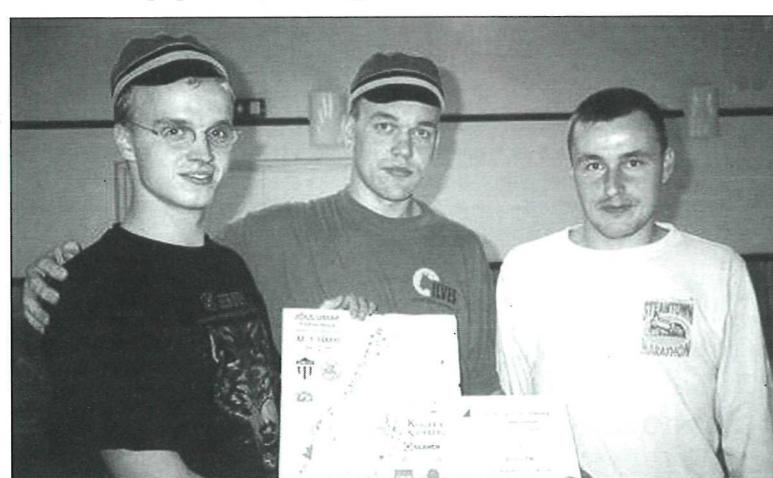
kärbseseeni. Osutus, et sealne maaistik polnud ilus mitte ainult meie harimata ilumeelele, kuna kohtasime umbes 5-liikmelise fotograafise rühma usinasti loodust pildistamas. Loomulikult sattusime fotograafidega vastakuti keset raba, kus rajalt kõrvale astumine ilma kummikuteta meeldiv ei olnud. Õnnekod on pildistajad nimetatud jalavarjudega varustatud, mistõttu nad ise raja kõrvalt läksid. Üks meie seltskonnast, lahke, kuid lihtsameelne, tegi härrasmehele žesti ka ise rajalt kõrvale astudes. Jalavarjudeks vaid kingad, taipas ta oma viga kiiresti, kuid siiski liiga hilja; ja kui ta paar minutit hiljem lauka juures jalga, kinga ja sokki pesi ning oma püksisäärt puhataks nühkis, töötasid paljud olukorda oma huvides ära kasutama, tehes pilte kauni ning metsiku looduse ning selle ohvriks langenud härrasmehe taustal.

Küllastasime ka Konstantin Pätsi sünnikohta, kuhu on ka vastav mälestusmärk püstitatud. Kuna enamus olid seal juba varemalt käinud, siis lagunes pulmarongi mõõtu seltskond pärast "rappa sattumist"; küll aga kripeldas kõigi südames soov järgmisel aastal taas kõigest sellest osa võtta, mis Maidu kulmu kortsutama ning kurtma pani, et üks on maru raske sääras ettevõtmist korraldada. Ja olgu lõpetukseks tänusönad neile, tänu kellele kõiksetorevärk toimus:

Mait Tõnisson - peakorraldaja;
Ilme Palu – rajameister ning korraldav kohtunik;

Mart Liira – harrastajast kodulouuriija, kes ei pidanud palju ekschitustööd sinnapaika jäätta, et meile ümbruskonda tutvustada;

Martin Palu – rajameistri paremkäsi ning kontrollpunktide pliatsitega varustaja. □

3/4 O-Päeva võitja korp! Rotalia esindusmeeskonnast: vasakult Anno Aedmaa, Ander Ojandu, Andris Sprivil. Pildilt puudub Meelis Atonen.

Foto Mait Tõnissoni erakogust

Mehed

Nimi	Võistkond	Tulemus	Aeg	Punkte	Karistus
1 Ander Ojandu	Rotalia I	93	57:59	31	0
2 Mait Tõnisson	Vironia Villik	90	59:34	30	0
3 Alberts Lācis	Selonja I	87	65:11	31	6
4 Andris Sprivil	Rotalia I	81	54:40	27	0
5 Rain Semper	Vironia Villik	81	57:34	27	0
6 Meelis Atonen	Rotalia I	73	67:36	27	8
7 Anno Aedma	Rotalia I	69	59:10	23	0
8 Peep Otstavel	Vironia Villik	68	60:03	23	1
9 Ardo Pajur	Vironia IV	60	59:31	20	0
10 Gatis Gurckis	Selonja II	60	59:58	20	0
11 Raul Allikivi	Rotalia II	58	61:35	20	2
12 Ville Allikver	Tehnola	55	61:05	19	2
13 Urmas Raude	Leola	52	61:20	18	2
14 Tarmo Kööp	Vironia II	51	58:23	17	0
15 Sandis Zuzans	Selonja I	48	58:50	16	0
16 Jaan Tärno	Leola	48	59:03	16	0
17 Urmas Veersalu	Leola	46	64:02	17	5
18 Raimo Kleinert	Tehnola	45	58:54	15	0
19 Olev Sepp	Vironia Villik	45	65:44	17	6
20 Mark Zirk	Vironia IV	42	56:27	14	0
21 Tarmo Jepiselg	Tehnola	39	56:04	13	0
22 Kaupo Kiisler	Vironia III	38	63:45	14	4
23 Jānis Mincāns	Selonja II	36	58:22	12	0
24 Tarmo Tüür	Rotalia II	36	58:37	12	0
25 Dzintars Dārzi	Selonja I	34	61:13	12	2
26 Niilo Hein	Vironia IV	33	62:20	12	3
27 Ülar Vaadumäe	Rotalia II	25	61:26	9	2
28 Marko Laurits	Küll	24	57:35	8	0
28 Silver Sassi	Küll	24	57:35	8	0
30 Peeter Luikmel	Vironia II	22	61:02	8	2
31 Lauri Prei	Vironia III	22	64:48	9	5
32 Kaimar Seljamä	Vironia II	21	56:35	7	0
33 Andres Aldoja	Vironia III	21	57:10	7	0
34 Rolands Irklis	Selonja II	15	56:47	5	0
35 Margus Paimets	Vironia IV	9	89:30	13	30

Naised

1 Marge Mõtte	Küll	60	52:39	20	0
2 Miina Käos	Põhjala	48	59:13	16	0
3 Mari Kerge	Küll	27	55:51	9	0
4 Merle Lemberg	Lembala	24	57:35	8	0

Meeskonnad

Rotalia I	247	Niilo Hein	33
Ander Ojandu	93	Margus Paimets	9
Meelis Atonen	73	Rotalia II	119
Andris Sprivil	81	Raul Allikivi	58
Anno Aedma	69	Tarmo Tüür	36
Vironia villikogu	239	Ülar Vaadumäe	25
Mait Tõnisson	90	Selonja II	111
Rain Semper	81	Rolands Irklis	15
Peep Otstavel	68	Gatis Gurckis	60
Olev Sepp	45	Jānis Mincāns	36
Selonja I	169	Vironia II	94
Alberts Lācis	87	Tarmo Kööp	51
Dzintars Dārzi	34	Peeter Luikmel	22
Sandis Zuzans	48	Kaimar Seljamä	21
Leola	146	Vironia III	81
Urmas Veersalu	46	Lauri Prei	22
Jaan Tärno	48	Kaupo Kiisler	38
Urmas Raude	52	Andres Aldoja	21
Tehnola	139		
Ville Allikver	55	Naiskonnad	
Raimo Kleinert	45	Põhjala	48
Tarmo Jepiselg	39	Miina Käos	48
Vironia IV	135	Lembala	25
Mark Zirk	42	Merle Lemberg	25
Ardo Pajur	60		

**Uudis - Suusaorienteerumise kaardihoidjad
al. 450 kr**

**Uudis - Suusatajate võistluskostüümid
(ka klubivärvides) al. 850 kr**

**ikka odavaima
maailmahinnaga!**

**Sügistalvisel soodusmüügil kuni 15.03.2002
enamik varustusest odavaimast maailmahinnast veel
5-10 % soodsamalt!**

Moscompass - tiptasemel kompassid 200-350 kr
Ilves-Extra võistlusriietuse ja tuuledresside klubitellimused -
uued materjalid

Ergo reisi- ja võistluskindlustuse vormistamine
orienteerujaile erisoodustusega

**Silva OÜ Skvaier, c/o Mati Poom, Regati 1, 11911 TALLINN
GSM 050 74686, t. (0)6398651, t. kodus&faks (0)6576118
e-mail: matip@hot.ee, mati@esk.sport.ee**

Teatame sügava kurbusega, et raske haiguse tagajärjel on lahkunud meie hulgast Venemaa teenekas orienteerumistreener ja -aktivist

LEV KROHIN
1.12.1930 – 16.11.2001

Lev Krohin oli alati abivalmis ja südamlük sõber paljudel eestlastele, nende hulgas NL koondisse kuulunud Eesti tipiorienteerujatele.

Eesti Orienteerumisliit

Jätkub ajakirja Orienteeruja tellimuste vastuvõtt 2002. aastaks!

Kokku ilmub **8 numbrit**.
Aastatellimuse hind **160 kr**.

Üksikmüügis on ajakirja hind **25 kr**.

Tellimiseks tuleb saata oma nimi ja posti-aadress e-maili aadressile maretvaher@hot.ee, tellimuse eest tasuda Eesti Orienteerumisliidu a/a 221002100295, Hansapank

**Enne 1. detsembrit saavad ajakirja tellijad
osta EOLi litsentsi sooduhinnaga!**

Tellimuste vastuvõtt ka Üldkogul!

Maret Vaher

25.10.2001

ORIENTUUR'2001-2004

Balti MV 18.-19.05.2002 Leedus

Bussireis 17.-20.05 (Tartu?)-Tallinn-Pärnu-Riia - Leedu - Riia-Pärnu-Tallinn-(Tartu?) ette-valmistamisel. Majutustingimused, toitlustamine, reisi hind jm peale konkreetsema kutse saamist.

O-Ringen 20.-26.07.2002 Skövdes, Kesk-Lõuna-Rootsis

Järgmisel aastal möödub 10 aastat legendaarsest 3x1000 Baltimaade orienteeruja võistlusreisist Roots 5-päevajooksule Södertäljes. Võimalik meenutusreis bussi või minibussiga 18.-27.07.2002. 5 võistlust eritiüüblistel, kuid hästi joostavatel maaстikel. 24.06 puhkpäev ja võimalus käia Skara veepargis Sommarland. Voodi- ja põrandamajutus või oma telgiga võistluskeskuses. SI. **Osavõtumaksud kuni 30.11.2001 (NBI)**: -16-a. 180 kr, 17-20 550 kr, 18-20E 725 kr, 21-90 1100 kr ja 21E 1300 kr, 1.12-28.02 +100 kr, 1.03-14.05 +200 kr, 15.05-15.07 +600 kr. **Võistlusreisi oodatav hind ilma osavõtumaksuta 3500 kr** (sis. bussikulud, dekipiletid, telgimajutuse võistluskeskuses või põrandamajutuse vabades korterites). Kajutikoha lisa al. 600 kr. Reisikindlustus 7 pv 100 kr ja koos võistluskindlustusega 150 kr. Registreerimis- ja majutusabi oma autodega sõitjaile.

Suvereis 12.-27.08.2002 Ungariisse ja Sloveeniasse

Bussireis Ungari 6-päevajooksule (3 viimast päeva, 12.-17.8) Kiskunmajdas Lõuna-Ungaris ja Sloveenia 3-päevajooksule (23.-25.8) Cerknus Edela-Sloveenias. Vahepeal 5 pv puhkust Aadria mere ääres koos ringsõitude ja rajatreeningu võimalustega. Bussis vaid viimane öö. Ungari majutus kuni 10-voodiga üürimajades, muu majutus täpsustamisel koos ringsõiduplaaniga ja Sloveenia korraldajatega. Oodatav hind registreerimisel 1.01 - 30.04.02 5900 kr (noortele 5600). Võistleja klassides D55+ ja H60+ Orientuuri toetus 250 kr. Registreerimisel enne 31.12.2001 hinnasoodustus -150 kr, 1.05-30.06 +200 kr ja 1.07- 1.08 300 kr. SI-sõrme puudumisel rent 100 kr. I osamaks registreerimisel 2500 kr. Reisikindlustus 16 pv 164 kr ja koos võistluskindlus-

tusega 246 kr. Osavõtjaile Orientuuri'2002 T-särk.

Veteranide MMV 6.-11.10. 2002 Bendigos, Austraalias

Variant 1: Austraalia - 2.-20.10 - Tallinn-(London-Singapur vm.)-Melbourne-Bendigo (VMM, 2 näidisrada+3 võistlust 6.-11.10)-3 pv ekskursioone (12.-14.10) -Tasmaania saar (3-pv. jooks ja ekskursioone 15.-17.10)-Melbourne-(Hong-Kong vm-London)-Tallinn. Hinnaprognos 35 000 kr.
Variant 2: Uus-Merema-Austraalia - 25.09-20.10 - Tallinn-(London-Singapur vm)-Auckland-Rotorua-Wellington-Christchurh-Dunedin-Cristchurh-Melbourne, edasi nagu Variant 1. Hinnaprognos 45 000 kr.
Hinnad ei sisalda toitlustamist. Kohapeal sõit üüriautode või minibussidega majutus heatasemelistes motellides. Osavõtjaile Orientuuri'2002 T-särk. Tasmaania on turismipärl, vörreldav Uus-Meremaaga. Registreerimine osavõtuks on käimas. I osamaks al. 5000 kr. Ajasthuvitatud - on aeg anda endast märku! Selle reisi korraldamine ei käi üleöö! Variant 1 on elujõuline ja toimub, 2. variandile on hetkel 2-3 soovijat, kuid ka see võib realiseeruda Orientuuri korraldusel või võimalikus koostöös World Wide Orienteering Promotion! (SWE) või World Wide Compass'iga (FIN).

2003. a. Veteranide MMV 13.-17.07 Haldenis, Norras

Bussireis 11.-19.07.2003. Stockholm-Halden ca 550 km. Osavõtumaks kuni 30.09.2002 1500 kr, 1.10.02-31.01.03 1700 kr ja 1.02-15.05.03 2000 kr. Telgi, põranda- või voodimajutus.

2004.a. Veteranide MMV Itaalias

Orientuuri reiside registreerimine, täpsemad reisikavad ja lisainfo ning Ergo soodsaim reisi- ja võistluskindlustuse vormistamine:
**Mati Poom, pk 76, Regati 1, 11911 TALLINN
GSM 050 74686, t. (0)6398651, t. kodus&faks (0)6576118,
e-mail: matip@hot.ee, mati@esk.sport.ee**

2002.a VÕISTLUSKALENDRI PROJEKT

Seis 24.10.2001

JAANUAR		võistlus	kohd	riik	korraldaja	www lehekülg või kontakt
VEEBRUAR						
30.1-2.02	Juunioride Suusa-O MM	SI	Harrachov	CZE	IOF	http://www.skijwoc2002.nextra.cz/
	samas ka veteranide Suusa-O MM ja Euroopa Noorte suusa-O MV					
8.-10.	Eesti MV Suusa-O (lühiliit, tavarada, teade)	SI	Kirikumäe	VÖRU	http://www.okvoru.ee/html/index.html	
10.	TARTU MARATON		Otepää-Elva		http://www.tartumaraton.ee/tm/index.html	
25.2.-3.3.	Suusa-O MM; HD 21		Borovets	BUL	IOF/BulOF	
MÄRTS						
6.	Karjalaskevõistlus; tavarada	SI	Kiigamäe	VÖRU	http://www.server.ee/okvoru/html/index.html	
7.	Lihavõttesprint; lühirada	SI	Kiigamäe	VÖRU	http://www.server.ee/okvoru/html/index.html	
12.	Põlva MV öises; öine tavarada	?	?			
13.-14.	Peko Kevad	SI		PEKO		http://my.tele2.ee/peko/
12.-18.	Rahvusvah. Koolispordiliidi (ISF) MV		San Pedro de Muel	POR/ISF	http://www.schoolsport.org	
27.-28.	Tiomila, öine teade		Surahammar	SWE		
20.-21.	Jüriööjooks; öine segateade	SI	Jäneda	JOKA	http://www.tyri.ee/~jkarud/	
MAI						
3.-5.	Ilves - 3; 3-päeva jooks (2.päev WRE)	SI	Pikasilla	ILVES	http://welcome.to/ok_ilves	
4.-5.	Thermenland Open; 2-päeva jooks		Fürstenfeld	TV Fürstenfeld	thermenland.open@gmx.at	
11.	Mercury MTBO; rattorienteerumine		Kolgaküla	MERCURY		
12.	Virumaa O-jooks; lühend. tavarada		Väike-Maarja	RAKVERE	http://www.raok.ee/index.php	
17.-19.	Rahvusvah Tartu Üliõpilasmängud, XVIII SELL-I mängud		Tartu	EST	http://www.ut.ee/easl	
18.-19.	Balti MV; tavarada ja teade	SI		LIT	LOSF	http://www1.sonex.lt/losf/
25.-26.	Eesti MV; lühirada, HD 21 teade	SI	Köverjärve	RAKVERE		
JUUNI						
1.	XXIV Lõuna-Eesti KV	SI	Pikajärve	KOBRAS	http://www.polvamaa.ee/kobras	
2.	Rosma jooks (Team 2003 kontrolljooks krossi jooksus)		Rosma	PÖLVA	http://www.polvamaa.ee/kobras	
1.-3.	MK etapid 1 - 2 (1 - lühirada, 2 - tavarada)	SI	Chiny-Arion	BEL	http://www.frs0.be/wcup2002/	
7.-9.	MK etapid 3 - 5 (3 - sprint, 4 - teade, 5 - tavarada)	SI	Lausanne SUI	IOF/Swiss OF	http://www.world-cup2002.ch/	
15.-16.	Jukolan ja Venlojen Viesti teatejooks		Asikkala	FIN	http://www.asikkala-jukola2002.fi/	
21.-23.	Euroopa Noorte MV; HD 16, 18 klassid	SI	Gdynia	POL	http://www.wksflotagdynia.pl/	
29.-30.	Suvejooks; 2-päeva jooks	SI	Pudisoo			
29.	Valdade suvemängud		Türi/Rapla	JOKA/Orvand		
JUULI						
30.6.-3.7.	MK etapid 6-8 (6 - sprint, 7 - tavarada, 8 - teade) Emit		Röros	NOR	IOF/ NOF	http://www.roros-il.no/wc2002/
1.-6.	Five Days of the Fortresses (ITA 5-päeva jooks) SI		Folgaria	ITA	FISO	http://www.fiso.it/5days/
5.-7.	MK etapid 9-10 (9 - lühirada, 10 - pikk rada)	Emit	Idre	SWE	IOF/ SOF	http://www.orientering.se/wc2002idre
5.-7.	Ilvesteade; teate mitmepäevajooks	SI			ILVES	http://welcome.to/ok_ilves
?	1. MTBO MM (Ratta-O MM); HD21	SI	?	FRA	IOF	8.-13.
8.-13.	Juunioride MM O-jooks		ESP	IOF	IOF	10.-13.
10.-13.	VII 4 EST; 4 päeva jooks	SI	Võiste		West/JOKA	
15.-20.	FIN - 5; 5 päeva jooks		Varkaus	FIN	Savon Suunta	http://personal.inet.fi/urheilu/sasu
21.-26.	O-RINGEN; 5 päeva jooks	SI	Skövde	SWE		http://www.oringen.com/
26.-27.	5th World Rogaining Championships (WRC)		Lesna	CZE	IRF/ CAR	http://www.top.cz/wrc2002/
AUGUST						
3.-4.	43-kavlen; veteranide teatejooks		Linköping	SWE		
9.-11.	14.Koprakarikas ja juunioride eel-MM	SI	Aarna	EST	KOBRAS	http://www.polvamaa.ee/kobras
11.-17.	Hungaria Kupa 2002; 6 päeva jooks		Kiskunmajsa	HUN	SZV O-Club	bülletään EOLis
17.-18.	Eesti MV; öine tavarada	SI	Malvaste		HOK	
18.	41.Hiumaa karikavõistlused;	?	Tahkuna		HOK	
17.-18.	JOKA GP	SI	Jäneda		JOKA	http://www.tyri.ee/~jkarud/
17.-18.	Tulejoon 2002; 2 päeva laskeorienteerumine		Jägala		PV SK	http://www.pvsport.ee
20.-24.	WUOC (World University Orienteering Championships 2002)		Varna	BUL	FISU	http://www.ocacademic.org/WUOC2002/
20.	MTBO Eesti lahtised KV	SI	?		M.A.R.U.	
21.-25.	European Masters O-Festival		Kiiev	UKR	UOF	http://www.kievorient.epsilon.kiev.ua/
24.	Noorte Jukola; noorte teatejooks		Ähtari	FIN	Ähtarin Urheliat	http://www.ahatarinurheilijat.fi/
SEPTEMBER						
31.8 - 1.9	Eesti MV; tavarada, noorte ja veteranide teade	SI	Sudiste		LEHOLA	
7.	Lääne-Virumaa MV; lühend. Tavarada		Köverjärve		RAKVERE	http://www.raok.ee/index.php
8.	Männikumäe MTBO; jalgratta-o		Viitna		RAKVERE	http://www.raok.ee/index.php
8.	Järvamaa MV		Jäneda		JOKA	http://www.tyri.ee/~jkarud/
14.	Eesti MV; pikk rada	SI	Hargla		ILVES	http://welcome.to/ok_ilves
21.-22.	EST-LAT-LIT noortemats (HD 14-20) ja Põlva MV	SI	Põlvamaa	EST	PEKO	http://my.tele2.ee/peko/
25.-30.	4. Euroopa MV - HD21 (lühirada, teade, sprint, tavarada)	SI	Sümed	HUN	IOF/HunOF	http://www.eoc2002.hu/eng/index.php
28.-29.	XIII SUUNTO GAMES; tavarada (WRE) ja lüh. tavarada	SI	Akste		KOBRAS	http://www.polvamaa.ee/kobras
OKTOOBER						
2.-5.	MK etapid (finaalid) (11 - sprint, 12 - pikk rada, 13 - teade)	SI	Brno	CZE	IOF /CZ OF	http://www-ob.fsv.cvut.cz/
6.-11.	World Masters Games O-jooks		Bendigo	AUS	IOF	http://www.2002worldmasters.org/

